

Virksomhedsordningen

De skattemæssige konsekvenser ved anvendelse af virksomhedsordningen som følge af lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016

Danish Business Tax Scheme

Tax consequences of the use of the Danish Business Tax Scheme resulting from Danish Act No 992 of 16 September 2014 and Danish Act No 652 of 8 June 2016

Kandidatafhandling på cand.merc.aud
Copenhagen Business School

Forfattere:	Camilla Kofod Rasmussen Lotte Valentin Hansen
Vejleder:	Henrik Nielsen
Afleveringsdato:	14. november 2017
Anslag/sider:	272.888 anslag / 114 sider

Indholdsfortegnelse

Executive summary	4
1 Indledning.....	5
1.1 Problemformulering	6
1.2 Afgrænsning	7
2 Model- og metodevalg.....	8
2.1 Metodevalg	8
2.2 Datagrundlag	9
2.3 Kildekritik.....	9
2.4 Målgruppe.....	10
2.5 Forkortelser.....	10
3 Beskatning af fysiske personer	11
3.1 Definition af selvstændigt erhvervsdrivende	11
3.2 Statsskatteloven	12
3.3 Personskatteloven - 1987 skattereformen.....	13
4 Virksomhedsordningen.....	14
4.1 Indførelsen i 1987.....	14
4.2 Indtræden i virksomhedsordningen	16
4.2.1 Betingelser for anvendelse af virksomhedsordningen	16
4.2.2 Indskudte aktiver og passiver	18
4.3 Indskudskontoen.....	21
4.3.1 Indtræden i virksomhedsordningen	21
4.3.2 Opgørelse af indskudskontoen primo	22
4.3.3 Indskud af aktiver på indskudskontoen	22
4.3.4 Indskud af passiver på indskudskontoen	24
4.3.5 Årlige reguleringer af indskudskontoen	24
4.3.6 Negativ indskudskonto	24
4.4 Mellemløbskonto.....	26
4.4.1 Opgørelse af mellemregningskontoen	26
4.5 Kapitalafkastgrundlag og kapitalafkast	27
4.5.1 Kapitalafkast og beregning.....	27
4.5.2 Kapitalafkastgrundlag.....	28
4.5.3 Kapitalafkastsatsen	29
4.6 Konto for opsparet overskud	30
4.7 Rentekorrektion og den selvkontrollerende effekt	30

4.7.1 Den selvkontrollerende effekt.....	31
4.7.2 Rentekorrektion	34
4.8 Hæverækkefølgen.....	37
4.8.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien	37
4.8.2 Overførsler i hæverækkefølgen	39
4.8.3 Den udvidede hæverækkefølge	39
4.9 Indkomstopgørelse og skatteberegning	41
4.9.1 Opgørelse af virksomhedens indkomst.....	41
4.9.2 Overskudsdisponering	42
4.10 Underskud.....	45
4.10.1 Modregning i opsparet overskud	45
4.10.2 Modregning i positiv nettokapitalindkomst.....	45
4.10.3 Modregning i personlig indkomst.....	46
4.10.4 Modregning i senere indkomstår	46
5 Lov nr. 992 af 16. september 2014.....	46
5.1 Formål og baggrund for lovændring.....	46
5.2 Utilstgøttet anvendelse af virksomhedsordningen.....	47
5.2.1 Privat gæld i virksomhedsordningen	47
5.2.2 Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld.....	49
5.3 Gennemgang af ændringer.....	51
5.3.1 Negativ indskudskonto	51
5.3.2 Beskatning af sikkerhedsstillelser	53
5.3.3 Rentekorrektionssatsen.....	57
5.3.4 Overgangsregler.....	59
5.4 Lov nr. 652 af 8. juni 2016	63
5.4.1 Lovforslag til præcisering af beskatning af sikkerhedsstillelser.....	63
5.4.2 Opgørelse af flydende pant og sikkerhedsstillelser for kassekredit.....	68
5.4.3 Tilpasning af hæverækkefølgen og kapitalafkastgrundlaget	68
5.4.4 Sikkerhedsstillelser i ejendomme	69
5.4.5 Genoptagelse af selvangivelser	69
6 Analyse af afgørelser og bindende svar som følge af lovændringen.....	70
6.1 Sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver for privat gæld.....	71
6.1.1 Bankernes almindelige modregningsadgang	74
6.1.2 Alskyldserklæringer.....	75
6.1.3 Virksomhedspant.....	76
6.1.4 Kautioner	77

6.2 Sikkerhedsstillelser som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition	78
6.2.1 Realkreditlån med sikkerhed i udlejningsejendom.....	79
6.2.2 Pantsætning af aktiver	80
6.2.3 Pantsætning af ejerpantebrev	82
6.3 Blandet benyttede ejendomme.....	84
6.3.1 Værdiansættelse af nedrevet og nyopført stuehus	86
6.3.2 Værdiansættelse med afsæt i anskaffelsessum tillagt forbedringer	88
6.3.3 Værdiansættelse med afsæt i offentlig vurdering tillagt tidligere års forbedringer	89
6.3.4 Privat rådighed over ubeboet stuehus	91
6.3.5 Sammendrag af blandet benyttede ejendomme	93
6.4 Afløsning af eksisterende sikkerhedsstillelser.....	94
6.4.1 Sikkerhedsstillelse i depot med værdipapirer	95
6.5 Afvikling af sikkerhedsstillelser inden d. 31. december 2017.....	97
6.5.1 Afvikling af sikkerhedsstillelse til DLR Kredit, del 1	98
6.5.2 Afvikling af sikkerhedsstillelse til DLR Kredit, del 2.....	99
6.5.3 Sammendrag afvikling af sikkerhedsstillelser	100
6.6 Reparationsmuligheder ved manglende opsparingsmulighed	101
6.6.1 Udtræden af virksomhedsordningen.....	101
6.6.2 Ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen	101
6.7 Ændring af rentekorrektionssatsen	102
7 Konklusion	104
7.1 Beskatning inden vedtagelse af ændringerne i virksomhedsordningen.....	104
7.2 Baggrunden for ønsket om ændringer i virksomhedsordningen.....	105
7.3 Konsekvenserne af ændringerne i virksomhedsordningen	107
7.4 Konsekvenserne ved overtrædelse af ændringerne i virksomhedsordningen	109
7.5 Effekten af ændringerne i virksomhedsordningen.....	110
7.6 Sammenfattende konklusion.....	111
8 Perspektivering	112
9 Litteraturliste	115
Bilag 1	119

Executive summary

The purpose of this thesis is to clarify the consequences of Danish Act No 992 of 16 September 2014 and Danish Act No 652 of 8 June 2016 relating to self-employed individuals taxed under the Danish Business Tax Scheme. The amendments were intended to prevent unintentional use of the Danish Business Tax Scheme by self-employed individuals who have contributed personal debt or provided the enterprise's assets as security for debt outside the Scheme.

Under the Danish Business Tax Scheme, interest expenses are fully deductible, and repayment of debt may take place using low-rate taxed funds. Previously, self-employed individuals could achieve tax savings by contributing personal debt into the Danish Business Tax Scheme if the interest correction could not set off the included interest expenses.

Prior to the passing of the amendments, self-employed individuals had unlimited access to providing assets under the Danish Business Tax Scheme as security for debt outside the Scheme. This implied that self-employed individuals could raise debt in the private sphere against providing low-rate taxed funds under the Scheme as security. In this manner, self-employed individuals could finance private consumption by the loan proceeds and accumulate the profit of the enterprise under the Scheme at a low preliminary corporate tax rate.

The amendments have implied financial consequences for self-employed individuals who used the Danish Business Tax Scheme contrary to the original intention of the Scheme. The amendments imply that self-employed individuals may risk being restricted in their possibility of accumulating funds if the deposit account of the enterprise is negative or if security has been provided for debt outside the Scheme. The rules relating to enterprises with a negative deposit account and capital income tax base were tightened. This implied an increase in the interest correction rate of 3 percentage points.

The amendments included mitigating transitional rules providing self-employed individuals with the possibility of, in some areas, adjusting any transactions accordingly. It depends on an assessment as to whether a transitional period of three years is adequate compared to the significant changes made to the Danish Business Tax Act.

1 Indledning

Personskatteloven ligger til grund for det beskatningssystem, som vi har i Danmark i dag. Det gælder for alle fysiske personer, der er fuldt eller begrænset skattepligtige til Danmark. En gennemgribende skattereform i 1987 medførte en række væsentlige ændringer for beskatningen af fysiske personer. For disse personer skulle der ikke længere kun opgøres én skattepligtig indkomst, indkomsten skulle herefter fordeles i personlig indkomst, kapitalindkomst og aktieindkomst.

Ovenstående ændringer bevirkede, at ikke alle omkostninger havde samme fradragsværdi. Dette påvirkede især de selvstændigt erhvervsdrivende, som ikke længere ville få den fulde fradragsværdi af alle deres erhvervsmæssige omkostninger. Som følge heraf indførte Skatteministeriet i forbindelse med skattereformen en særlig beskatningsordning for selvstændigt erhvervsdrivende, virksomhedsordningen.

Indførelsen af virksomhedsordningen betød, at de selvstændigt erhvervsdrivende igen havde fuldt fradrag for alle deres erhvervsmæssige omkostninger. Dette giver sig især til udtryk i forbindelse med fradrag for renteomkostninger, der ellers kun ville indgå som kapitalindkomst, og dermed give et lavere fradrag. Med indførelse af virksomhedsordningen har den selvstændigt erhvervsdrivende fuldt fradrag for erhvervsmæssige renteomkostninger. Reglerne omkring virksomhedsordningen er at finde i virksomhedsskatteloven.

Efter at virksomhedsordningen har været flittigt anvendt siden indførelsen i 1987, er Skatteministeriet blevet bekendt med, at den af nogle anvendes utilsigtet. Dette bevirkede, at der i 2014 blev fremsat et lovforslag, der skulle afhjælpe denne utilsigtede udnyttelse. Lovforslaget blev vedtaget og benævnes herefter lov nr. 992 af 16. september 2014.

Lov nr. 992 af 16. september 2014 medførte en række ændringer til virksomhedsskatteloven, der skulle afhjælpe utilsigtet udnyttelse heraf. Dette betyder bl.a., at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke må sætte aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld uden for ordningen. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal ikke kunne anvende lavt beskattede midler til at finansiere privatforbrug, midlerne skal være beskattet som personlig indkomst forinden. Herudover vil det efter vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 ikke længere være muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at spare op i virksomhedsordningen, hvis indskudskontoen er negativ.¹

Der er indført en bagatelgrænse på 500.000 kr. Er indskudskonto både primo og ultimo indkomståret med tillæg af eventuelle sikkerhedsstillelser for privat gæld under denne grænse, kan den selvstændigt

¹ L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven

erhvervsdrivende fortsat spare op i virksomhedsordningen². For at eliminere den skattemæssige besparelse, der tidligere har været ved indskydelse af privat gæld, er rentekorrektionssatsen forhøjet med 3 procentpoint.

Lovændringen i 2014 skal således sikre, at virksomhedsordningen anvendes i overensstemmelse med lovens oprindelige hensigt. Dette stiller mange selvstændigt erhvervsdrivende i store økonomiske udfordringer.

Loven blev i 2016 ændret med vedtagelse af lov nr. 652 af 8. juni 2016. Lovændringen skulle sikre, at der var klarhed over de skattemæssige konsekvenser, når den selvstændigt erhvervsdrivende stiller sikkerhed med virksomhedens aktiver for privat gæld.

1.1 Problemformulering

På baggrund af gennemgangen af lovændringerne og den i indledningen beskrevne problemstilling, anføres følgende problemformulering:

Hvilke skattemæssige konsekvenser har lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 haft for selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen?

For at kunne besvare ovenstående problemformulering, tages der udgangspunkt i en beskrivelse af de grundlæggende elementer i virksomhedsordningen, herunder beskrivelse af lovgivningen før og efter vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016.

For at strukturere besvarelsen af ovenstående problemformulering, tages der udgangspunkt i nedenstående underspørgsmål:

1. Hvordan var beskatningen af selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte virksomhedsordningen, inden vedtagelse af lovændringerne?
2. Hvilke problemstillinger ved den tidligere lovgivning har medført et ønske om ændring af virksomhedsskatteoven, herunder utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen?
3. Hvilke elementer ved vedtagelse af lovændringerne har i væsentlig grad påvirket beskatningen af selvstændigt erhvervsdrivende?
4. Hvilke konsekvenser har det haft for selvstændigt erhvervsdrivende ved overtrædelser af lovændringerne?

² Lov om ændring af virksomhedsskatteoven og kildeskatteloven, § 3, stk. 6

5. Har vedtagelse af lovændringerne haft den ønskede effekt mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen?

Ved analyse og redegørelse af ovenstående underspørgsmål ønskes problemformuleringen besvaret og perspektiveret.

1.2 Afgrænsning

Afhandlingen vil tage udgangspunkt i lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 og de ændringer, som disse har medført til virksomhedsskatteoven. Fokus vil derfor hovedsageligt ligge på virksomhedsskatteovens kapitel 1 til 4, der omhandler beskatningen af selvstændigt erhvervsdrivende i virksomhedsordningen. Dette betyder, at områder der ligger uden for berøringsfeltet af lovændringerne, ikke vil blive behandlet på et dybere niveau. Disse områder vil i mindre omfang blive beskrevet overordnet af hensyn til forståelse af emnet.

For at holde fokus på lovændringerne, foretages der en afgrænsning af visse områder, som inkluderes og ekskluderes af afhandlingen. Dette gør sig gældende for følgende områder:

- Der vil udelukkende blive fokuseret på selvstændigt erhvervsdrivende, der er fuldt skattepligtige til Danmark, jf. kildeskatteloven § 1, stk. 1, nr. 1.
- Virksomhedsskatteovens kapitel 5 omhandlende afståelse, ophør og omdannelse samt kapitel 6 omhandlende dødsfald vil ikke blive behandlet i afhandlingen, idet området vurderes for bredt i forhold til problemformuleringen. Ligeledes vil negativ indskudskonto ved virksomhedsomdannelse ikke blive behandlet.
- Lov nr. 992 af 16. september 2014 § 2 påvirker kildeskatteloven vedrørende overdragelse til ægtefælle, dette behandles ikke i afhandlingen, jf. afgrænsningen fra virksomhedsskatteoven kapitel 5 og 6. Ligeledes vil lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 9, der angiver, hvornår § 2 har virkning fra, ikke blive behandlet i afhandlingen.
- Lov nr. 992 af 16. september 2014 § 4, der omhandler ændringer i lov om kommunal indkomstskat, vil heller ikke blive behandlet i afhandlingen. § 4 omhandler ikke ændringer i virksomhedsskatteoven.
- Virksomhedsskatteovens afsnit II, II A og II B indeholder reglerne for kapitalafkastordningen, herunder beregning af kapitalafkast af erhvervede aktier og anparter, samt udligningsordning for forfattere og skabende kunstnere. Disse områder vil ikke blive behandlet i afhandlingen, idet kapitalafkastordningen ikke er påvirket af lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016.

- Lov nr. 652 af 8. juni 2016 omhandler ændringer af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteoven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds. Lovens § 13 og § 17, stk. 1 og stk. 6-10 vil blive behandlet i afhandlingen, idet det vedrører ændringer til lov nr. 992 af 16. september 2014. Øvrige paragraffer vil ikke blive behandlet.
- Der vil i et mindre omfang blive anvendt konstruerede eksempler og skatteberegninger til at illustrere visse pointer i afhandlingen. I forbindelse med disse beregninger vil gældende skattesatser for 2017 for Københavns Kommune blive anvendt. I de konstruerede eksempler vil der ikke indgå ægtefæller.

2 Model- og metodevalg

2.1 Metodevalg

Afhandlingen er primært af teoretisk karakter, og vil være en analyse af virksomhedsordningen før og efter lovændringerne. Dette vil være med det formål at analysere lovændringernes indvirkning på beskatningen af selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen.

For at besvare problemformuleringen anvendes kvalitative data. Der vil kun anvendes sekundære data i form af lovgivning, afgørelser m.v. Der indsamles ikke primære data, da det ikke vurderes, at der vil kunne indsamles et tilstrækkeligt datagrundlag til brug for yderligere analyser. Det vurderes, at afgørelser m.v. vil give et tilstrækkeligt nuanceret billede af de skattemæssige konsekvenser, som lovændringerne måtte have haft.

Som tidligere beskrevet tages der udgangspunkt i en beskrivelse af reglerne i virksomhedsskatteoven før og efter lovændringerne, dette gøres med udgangspunkt i den retsdogmatiske metode, hvor gældende ret beskrives, analyseres, fortolkes og systematiseres.³ Retsdogmatikken beskæftiger sig med løsning af problemstillinger inden for en til hver tid gældende ret. Dette gøres med udgangspunkt i lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016, som danner baggrund for analysen.

³ Jens Evald & Sten Schaumburg-Müller, Retsfilosofi, retsvidenskab & retskildelære, 1. udgave, 7. oplag 2004, s. 207

Analysen vil tage udgangspunkt i en før-efter-undersøgelse⁴, hvor gældende ret før lovændringerne sammenholdes med gældende ret efter lovændringerne, dette er for bedre at kunne belyse og analysere konsekvenserne heraf.

2.2 Datagrundlag

Som beskrevet i afsnit 2.1 omkring metodevalg anvendes der kvalitative sekundære data⁵ til analyse og besvarelse af problemformuleringen. Datagrundlaget udgøres af retskilder, herunder forarbejder, lovgivning, bekendtgørelser, styresignaler og bindende svar. Ovenstående data vil være med til at belyse konsekvenserne af de ændringer, som lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 medførte.

Dataindsamlingen er afsluttet d. 6. oktober 2017.

2.3 Kildekritik

I forbindelse med udarbejdelse af afhandlingen anvendes der to former for kvalitative sekundære data: Anerkendt faglitteratur og retskilder.

Anerkendt faglitteratur anvendes for at kunne beskrive den grundlæggende skatteret. Ved anvendelse af denne form for data, kan materialet være påvirket af forfatterens egen personlige holdning, og skal derfor anvendes kritisk. Validiteten og pålideligheden af den anvendte faglitteratur vurderes at være høj, idet der er tale om forfattere, der har mange års erfaring og bred faglig viden inden for skatteretten. Denne form for data anvendes primært i forbindelse med den beskrivende del af afhandlingen og ikke i selve analysen.

Retskilder anvendes derimod både i den beskrivende og analyserende del af afhandlingen. Retskilder er offentlige dokumenter og anses for at have en høj troværdighed. Den juridiske vejledning er Skatteministeriets fortolkning af gældende ret og har cirkulærestatus. Den almene borger kan ikke støtte ret på indholdet af vejledningen, idet den har cirkulærestatus, og kun er bindende for told- og skatteforvaltningen.⁶ I afhandlingens analyserende del anvendes der primært bindende svar, som vurderes at have en høj grad af troværdighed. Bindende svar er afgivet af SKAT og er gældende i op til fem år. Der forefindes ikke afgørelser på området endnu.

⁴ Ib Andersen, Den skinbarlige virkelighed, 5. udgave, 2. oplag 2014, s. 107

⁵ Ib Andersen, Den skinbarlige virkelighed, 5. udgave, 2. oplag 2014, s. 136-137

⁶ Aage Michelsen, Steen Askholt, Jane Bolander, John Engsig, Liselotte Madsen, Anders Nørgaard Laursen og Inge Langhave Jeppesen, Lærebog om Indkomstskat, 16. udgave, 1. oplag 2015, s. 117-119

2.4 Målgruppe

Lov nr. 992 af 16 september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 har medført en del ændringer for mange selvstændigt erhvervsdrivende, der vælger at blive beskattet efter virksomhedsordningen. Dette bevirker, at målgruppen vil være selvstændigt erhvervsdrivende, samt disses rådgivere. Afhandlingen vil kunne give et indblik i konsekvenser af lovændringerne.

Målgruppen for afhandlingen antages allerede at have kendskab til den personskatteretlige lovgivning. Personskattelovens systematik vil derfor ikke blive gennemgået i afhandlingen. Reglerne i personskatteloven vil dog løbende blive anvendt i afhandlingen i forbindelse med de konstruerede eksempler og skatteberegninger.

2.5 Forkortelser

Der er anvendt følgende forkortelser for gældende love i forbindelse med udarbejdelse af afhandlingen:

Figur 1 - Forkortelser

Statsskatteloven	SL
Personskatteloven	PSL
Virksomhedsskatteloven	VSL
Selskabsskatteloven	SEL
Ligningsloven	LL
Aktieavancebeskatningsloven	ABL
Vurderingsloven	VURDL
Dødsboskatteloven	DBSL

Kilde: Egen tilvirkning

3 Beskatning af fysiske personer

Beskatningen af fysiske personer dækker ikke kun selvstændigt erhvervsdrivende. Det dækker også lønmodtagere, personer på overførselsindkomst m.v. Afhandlingens fokus vil udelukkende ligge på selvstændigt erhvervsdrivende.

3.1 Definition af selvstændigt erhvervsdrivende

Definitionen af en selvstændigt erhvervsdrivende fremgår ikke direkte af loven, og det er ikke konkret defineret, hvad forskellen er mellem en selvstændigt erhvervsdrivende og en lønmodtager. En vejledende definition kan i stedet findes i personskattecirkulæret nr. 129 af 4. juli 1994 i pkt. 3.1.1.

Personskattecirkulæret kommer med følgende definition på en lønmodtager:

”Som lønmodtager anses den, der modtager vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold. I de fleste tilfælde er det ikke vanskeligt at afgøre, om der foreligger tjenesteforhold, idet indkomstmotageren udfører arbejdet efter arbejdsgiverens anvisninger og i det hele for dennes regning.”⁷

Om de selvstændigt erhvervsdrivende har personskattecirkulæret anført følgende:

”Selvstændig erhvervsvirksomhed er kendetegnet ved, at der for egen regning og risiko udøves en virksomhed af økonomisk karakter med det formål at opnå et overskud.”⁸

Som det fremgår af ovenstående, er det altafgørende, om arbejdet udføres for egen regning og risiko. Cirkulæret oplister ligeledes en række kriterier, der kan være med til at afgøre, om der er tale om en lønmodtager eller en selvstændigt erhvervsdrivende. Afgrænsningen er vigtig i forhold til den videre beskatning af den fysiske person.

Forhold der taler for, at der er tale om et tjenesteforhold, er bl.a., at der er konkrete instrukser for arbejdets udførelse, samt at arbejdstiden er fastsat af hvervgiver. Herudover kan det have betydning, om der er indgået aftale om løbende arbejdsydelse, og vederlaget herfor udbetales periodisk. Et af de væsentligste punkter er, at omkostningerne i forbindelse med udførelsen af arbejdet afholdes af hvervgiveren.

Forhold, der taler for, at der er tale om en selvstændigt erhvervsdrivende, er bl.a., at det er indkomstmotageren, der leder og fordeler arbejdet, og har ansvaret for eventuelle ulykker, der måtte

⁷ Cirkulære om personskatteloven nr. 129 af 4. juli 1994, pkt. 3.1.1

⁸ Ibid

forekomme under arbejdets udførelse. Væsentligst af alt er, at indkomstmodtageren påtager sig en selvstændig økonomisk risiko, samt at indkomsten afhænger af et eventuelt overskud.

Personskattecirkulærets kriterier kan ikke enkeltstående betragtes som altafgørende, der skal i stedet laves en samlet vurdering af forholdene i forbindelse med det udførte arbejde.

En af fordelene ved at være selvstændigt erhvervsdrivende i forhold til lønmodtager er, at den selvstændigt erhvervsdrivende har mulighed for at fratække driftsomkostninger i den personlige indkomst, hvor lønmodtageren kun kan fratække det som et ligningsmæssigt fradrag. Når det kommer til bevisbyrden, har den selvstændigt erhvervsdrivende et bedre udgangspunkt end lønmodtageren, idet der ligger en forudsætning om, at virksomheden drives med et overskud, hvortil der skal afholdes en række omkostninger.⁹

3.2 Statsskatteloven

Statsskatteloven af 1903 danner rammen omkring den nuværende skattelovgivning, der fokuserer på beskatning af erhvervet indkomst. Før indførelsen af statsskatteloven i 1903 var hovedgrundlaget beskatning af fast ejendom og formue.¹⁰

Indkomstbegrebet er styret af SL §§ 4-6, som bygger på et nettoindkomstprincip, som er de samlede skattepligtige indtægter fratrukket de i § 6 fradragberettigede omkostninger.

SL § 4 indeholder et globalindkomstprincip, der betyder, at det er underordnet, hvilket land de pågældende indkomster stammer fra. Der stilles ikke krav om, at indkomsten skal modtages i form af penge. Den skattepligtige indkomst kan således også bestå af naturalier, formuegoder af pengeværdi m.v. SL § 4 indeholder ingen bagatelgrænse, hvis indkomsten er skattepligtig, skal denne beskattes. SL § 4 indeholder yderligere et realisationsprincip, hvilket betyder, at indkomst, der ikke er realiseret i indkomståret, ikke skal beskattes.

SL § 5 indeholder en negativ afgrænsning af indkomstbegrebet, og beskriver derved, hvad der ikke kan betragtes som indkomst under § 4. Herved forstås, at værdistigninger i formuegoder ikke skal beskattes, ligeledes er der heller ikke fradrag for fald i værdien af formuegoder. Dette gælder ikke alle formuegoder, da en række af dem er underlagt øvrige regelsæt, dette gælder f.eks. ejendomme og værdipapirer.

⁹ Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, Grundlæggende Skatteret 2016, 9. udgave, 1. oplag 2016, side 238-239

¹⁰ Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, Grundlæggende Skatteret 2016, 9. udgave, side 29

SL § 6 indeholder en afgrænsning af fradragsberettigede omkostninger. Det altoverskyggende kriterie, for at virksomhedens omkostninger kan fradrages, er, at de er med til at erhverve, sikre og vedligeholde den skattepligtige indkomst. Omkostninger afholdt i forbindelse med opstart af virksomhed kan ikke fradrages i den skattepligtige indkomst, hvorimod løbende driftsomkostninger kan. Enkelte driftsomkostninger er underlagt øvrige regelsæt, dette gør sig f.eks. gældende for afskrivninger.

3.3 Personskatteloven - 1987 skattereformen

Personskatteloven er et af de vigtigste elementer i det nuværende skattesystem for fysiske personer, der er skattepligtige til Danmark. Med skattereformen i 1987 indførtes personskatteloven, hvilket danner grundlag for det skattesystem, som vi kender i dag. Lovændringen i 1987 medførte en opsplitning af almindelig indkomst i personlig indkomst og kapitalindkomst. Kapitalindkomsten beskattes lavere end den personlige indkomst, hvilket ligeledes betyder en lavere fradragsværdi for bl.a. renteomkostninger.¹¹

Personskatteloven opdeler skattepligtig indkomst i personlig indkomst (§ 3), kapitalindkomst (§ 4), aktieindkomst (§ 4 a) og CFC-indkomst (§ 4 b). Ved opgørelse af skattepligtig indkomst skal der yderligere tages højde for ligningsmæssige fradrag.

PSL § 3 definerer personlig indkomst som værende al indkomst, der indgår i den skattepligtige indkomst, og som *ikke* er kapitalindkomst. Dette omfatter indkomst erhvervet fra selvstændig erhvervsvirksomhed, lønmodtager m.v.

PSL § 4 definerer kapitalindkomsten, og oplister positivt de typer af indtægter og omkostninger, der anses som kapitalindkomst. Kapitalindkomst betragtes ud fra et nettoprincip og kan bl.a. udgøres af renter, kursgevinster og -tab, kapitalafkast og rentekorrektion i selvstændig erhvervsvirksomhed.

Ligningsmæssige fradrag er ikke særskilt lovreguleret i personskatteloven, og vedrører alene omkostninger, der kan fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Ligningsmæssige fradrag udgøres som oftest af beskæftigelsesfradrag, befodringsfradrag, kontingenter til fagforening og a-kasse og underholdsbidrag, der bl.a. er lovreguleret i ligningsloven.

¹¹ Christian Skovgaard Hansen, Lars Kjærgård Terkilsen, Nielsen Jørgen Kristensen, Peter Koerver Schmidt, Troels Michael Lilja, Malene Overgaard, Henrik Nielsen og Michael Tell, Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 1. udgave, 1. oplag 2016, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, s. 163-164

4 Virksomhedsordningen

4.1 Indførelsen i 1987

Inden skattereformen i 1987 var princippet for beskatning af fysiske personer en nettoindkomstbeskatning. Efter daværende gældende ret, var det fastsat, hvilke indkomsttyper der var skattepligtige, samt hvilke omkostninger der var fradragsberettiget. Den dagældende statsskattelov indebar progressiv indkomstbeskatning på baggrund af den samlede nettoindkomst.

I tiden op til skattereformen var skatteloftet fastsat til 73 %. Den fulde fradragsret for renteomkostninger betød en potentiel skatteværdi på 73 % ved høje indkomster. Skattesystemet medførte store private gældssætninger, beskedne opsparinger, høje privatforbrug, væsentlig stigning i sort arbejde, samt skatteflugt til udlandet. Grundet skattesystemets høje skatteprocenter og en stigende inflation kunne personer i tiden låne sig til at blive velhavende, idet renteindtægter mv. blev placeret, hvor beskatningen var lavest, mens renteomkostninger mv. kunne fradrages, hvor skatteværdien var højest.

Hovedincitamentet for skattereformen i 1987 var bl.a. at modvirke skattespekulationer, sænke skatteprocenterne, fremme privat opsparing, samt tilgodese personer med ringe skatteevne, ved en mere rimelig fordeling af skattebyrderne. Dette skulle gøres ved at "straffe" lånetagere, og derfor blev fradraget for renteomkostninger sænket. Ønsket om øget privat opsparing betød ligeledes lavere beskatning af renteindtægter. Det lave fradrag for renteomkostninger var medvirkende til et væld af tvangsaktioner og et betydeligt fald i værdien af fast ejendom.

I tiden op til skattereformen blev der indført formueafgift af pensionskapitaler. Formueafgiften blev hurtigt afløst af en renteafgift på afkastet af pensionsformuer, der tidligere havde været skattefri indkomst. Renteafgiften var et væsentligt led i sammenhængen med beskatning af de forskellige former for kapitalindkomst.

Som nævnt bød skattereformen på en opdeling af indkomsten således, at der skete en separat beskatning af personlig indkomst og kapitalindkomst. I begyndelsen af 1980'erne blev der diskuteret forskellige muligheder for separat beskatning af personlig indkomst og kapitalindkomst, en såkaldt SPK-beskatning. Beskatningsformen blev inspireret af betænkning 949 af 1982, som var udarbejdet af daværende Renteskatteudvalg, samt debatindlæg fra 1984 af Danmarks Sparekasseforening, der også fremlagde en ny skattereform med separat person- og kapitalbeskatning.

Udgangspunktet i SPK-beskatningen var en proportionalbeskatning af skattepligtig indkomst på 50 % plus eventuelle tillægsskatter på personlig indkomst og positiv nettokapitalindkomst.

Skattereformen medførte, at den højeste marginalsattesats for personlig indkomst på 73 % blev nedsat til ca. 68 % i en gennemsnitskommune. Samtidig blev skatteværdien af negativ nettokapitalindkomst nedsat fra 73 % til ca. 50 %, mens personlig indkomst og positiv nettokapitalindkomst over visse fastsatte grænser blev tillagt en 6 %-skat, og beskattet med ca. 50-56 %.

Den formindskede afstand mellem marginalsattesatserne skulle være med til at reducere incitamentet til at foretage skattebetingede dispositioner udelukkende på baggrund af forskellen i marginalsattesatsen, og derved mindske skattetækningsmulighederne. De tidligere høje marginalsattesatser havde negativ indflydelse på opsparing i den private økonomi. Reformen skulle være med til at få reduceret dette på baggrund af den nedsatte beskatning af renteindtægter (positiv kapitalindkomst). Ligeledes skulle reformen være med til at mindske incitamentet til at stifte gæld, for personer der beskattes med høj marginalskat, idet skatteværdien af renteomkostninger (negativ kapitalindkomst), blev reduceret til ca. 50 %.

Skattereformen blev indfaset med femårige overgangsregler for personer med væsentlig negativ nettokapitalindkomst, samt store ligningsmæssige fradrag. Overgangsreglerne medførte, at fradragene gradvist blev flyttet fra fradrag i personlig indkomst, hvor skatteværdien af fradraget var højst, til fradrag som kapitalindkomst med en skatteværdi på ca. 50 %.¹²

Ved vedtagelse af skattereformen i 1987 indførtes tillige virksomhedsskatteloven, hvor det blev muligt for selvstændigt erhvervsdrivende at blive beskattet efter virksomhedsordningen. Indholdet i virksomhedsordningen var bl.a. at give den selvstændigt erhvervsdrivende ret til fradrag for erhvervs-mæssige renteomkostninger i den personlige indkomst, idet renteomkostningerne skulle sidestilles med øvrige driftsomkostninger. Herudover gav det de selvstændigt erhvervsdrivende en mulighed for indkomstudjævning, ved helt eller delvist at undgå at hæve hele årets overskud, men i stedet opspare det i virksomheden. Dette betød, at der ikke skulle svares indkomstskat af det overskud, der blev opsparet. Beskatning af opsparet overskud blev ligestillet med beskatning af overskud i selskaber, og der skulle derfor kun betales en foreløbig virksomhedsskat, der svarede til selskabsskattesatsen.¹³

For at honorere de erhvervsdrivende, der finansierede deres virksomhed via egenkapital, blev der i virksomhedsskatteloven indført kapitalafkastet. Kapitalafkastet gjorde, at en beregnet del af den personlige indkomst i stedet kunne beskattes som kapitalindkomst, hvilket medførte en lavere beskatning. Det beregnede kapitalafkast skulle betragtes som en forrentning af den investerede kapital.

¹² http://www.skm.dk/skattetal/analyser-og-rapporter/ska%CF%84/2001/februar/ska%CF%84-februar-2001/tre-reformer-af-personskatterne-1987-2002#03_ft1

¹³ Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, Grundlæggende Skatteret 2016, 9. udgave, side 29-33

4.2 Indtræden i virksomhedsordningen

Der er i Danmark tre forskellige beskatningsmuligheder for selvstændigt erhvervsdrivende. Som udgangspunkt beskattes der efter personskatteloven, men som selvstændigt erhvervsdrivende er der også mulighed for at blive beskattet efter virksomhedsordningen eller kapitalafkastordningen. Denne afhandling vil ikke lægge yderligere vægt på personskatteloven og kapitalafkastordningen, og det efterfølgende vil derfor udelukkende omhandle virksomhedsordningen. For at kunne anvende virksomhedsordningen er der en række betingelser, der skal være opfyldt. Opfyldes disse betingelser ikke, skal den selvstændigt erhvervsdrivende beskattes efter reglerne i personskatteloven eller kapitalafkastordningen.

4.2.1 Betingelser for anvendelse af virksomhedsordningen

Alle personer, der er skattepligtige til Danmark, kan benytte reglerne i virksomhedsordningen på indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. VSL § 1, stk. 1, pkt. 1. Der er en række undtagelser til hovedreglen, hvilket betyder, at reglerne ikke finder anvendelse for følgende:

- Anpartsvirksomhed omfattet af PSL § 4, stk. 1, nr. 9 eller nr. 11 jf. VSL § 1, stk. 1, pkt. 2.
- Konkursindkomst jf. VSL § 1, stk. 1, pkt. 3.
- Dødsboer jf. DBSL § 9, stk. 1, pkt. 1.

4.2.1.1 Erhvervs-mæssig virksomhed

Virksomhedsordningen kan anvendes af personer, der enten er fuldt eller begrænset skattepligtige til Danmark og driver selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. VSL § 1, stk. 1, pkt. 1. Begrebet selvstændig erhvervs-mæssig virksomhed er ikke direkte defineret i loven. Som tidligere beskrevet, er det afgørende, at erhvervsvirksomheden drives for egen regning og risiko, og med det formål at opnå et økonomisk overskud, jf. personskattecirkulæret nr. 129 af 4. juli 1994 i pkt. 3.1.1. Yderligere er beskrevet i afsnit 3.1 om definition af selvstændigt erhvervsdrivende.

4.2.1.2 Regnskabs-mæssige krav

Foruden ovenstående grundlæggende betingelser er det yderligere et krav, jf. VSL § 2, stk. 1, at den selvstændigt erhvervsdrivende udarbejder et regnskab for virksomheden for at kunne anvende virksomhedsordningen. Regnskabet skal opfylde bogføringslovens krav. Det er vigtigt, at der er en klar adskillelse mellem virksomhedens økonomi og den private økonomi, og samtlige transaktioner mellem de to økonomier skal registreres, jf. VSL § 2, stk. 4 og bekendtgørelsens § 19, stk. 2. Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ikke opfylder denne betingelse, kan virksomhedsordningen ikke anvendes. Har virksomhedsordningen været anvendt i flere år, kan dette betyde, at der er opsparet overskud, der kommer til

beskatning ved ophør med virksomhedsordningen. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan i stedet vælge at blive beskattet efter personskatteloven eller kapitalafkastordningen, hvor der ikke er de samme høje administrative og regnskabsmæssige krav.

Til sidst er der jf. VSL § 2, stk. 2 krav om, at den selvstændigt erhvervsdrivende i forbindelse med indgivelsen af selvangivelsen skal oplyse størrelsen af henholdsvis indskudskontoen, konto for opsparet overskud, kapitalafkastgrundlaget og kapitalafkastet. Posterne vil blive gennemgået nærmere i de efterfølgende afsnit.

Ud over de betingelser, som fremgår af virksomhedsskatteloven, er der også en række regnskabsmæssige krav, jf. mindstekravsbekendtgørelsen. Disse krav går på, hvilke oplysninger der skal fremgå af det skattemæssige årsregnskab:

- Saldoen på mellemregningskontoen skal oplyses ved indkomstårets udløb, jf. VSL § 4 a, stk. 1.
- Når den selvstændigt erhvervsdrivende indtræder i virksomhedsordningen, skal indskudskontoen jf. VSL § 3 og kapitalafkastgrundlaget jf. VSL § 8 opgøres og oplyses.
- Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende foretager indskud eller hævninger i andet end kontanter, skal dette oplyses, og værdiansættelsen skal kunne dokumenteres.

Det er ikke længere et krav, at den selvstændigt erhvervsdrivende skal indsende sit årsregnskab til SKAT, så en del af de ovennævnte oplysninger vil først komme til SKATs kendskab, hvis de anmoder den selvstændigt erhvervsdrivende herom.

4.2.1.3 Omfanget af erhvervsvirksomheden

Når først den selvstændigt erhvervsdrivende har valgt at anvende virksomhedsordningen, vælges det for et helt indkomstår, og reglerne i virksomhedsordningen skal anvendes på hele virksomheden. Driver den selvstændigt erhvervsdrivende flere virksomheder i privat regi, skal virksomhedsordningen anvendes på alle virksomhederne, hvis det er muligt, og de opfylder betingelserne for at anvende ordningen, jf. VSL § 1, stk. 1, pkt. 1. Ved beskatning efter virksomhedsordningen behandles alle virksomhederne som én virksomhed, jf. VSL § 2, stk. 3.

Som undtagelse hertil, er der en række erhvervmæssige aktiver, der ikke kan indgå i ordningen, dette gælder visse finansielle aktiver. Herudover kan den selvstændigt erhvervsdrivende vælge, om visse blandet benyttede aktiver skal indgå i ordningen. Jævnfør VSL § 2, stk. 2, pkt. 4 skal beskatningen omfatte hele virksomheden, det er derfor vigtigt at få fastlagt, hvilke aktiver og passiver der kan indgå i virksomhedsordningen.

Valget af beskatningsordning er gældende for ét indkomstår af gangen, valget kan omgøres senest d. 30. juni året efter, at den pågældende selvangivelse er indsendt. Det er ikke muligt at blive beskattet efter flere af ordningerne i samme indkomstår, dette er med undtagelse af det indkomstår, hvor virksomheden starter op eller ophører, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.3.1.

4.2.2 Indskudte aktiver og passiver

Som tidligere beskrevet skal reglerne i virksomhedsskatteoven anvendes på hele virksomheden i hele indkomståret, når den selvstændigt erhvervsdrivende har valgt at blive beskattet efter virksomhedsordningen, jf. VSL § 2, stk. 2.

Det betyder, at som udgangspunkt skal alle erhvervsmæssige aktiver og passiver indgå i virksomhedsordningen. Visse blandet benyttede aktiver kan den selvstændigt erhvervsdrivende vælge at holde uden for ordningen, jf. VSL § 1, stk. 3. Det er altafgørende, at der foretages en skarp adskillelse mellem erhvervsmæssige og private aktiver og passiver.

4.2.2.1 Erhvervsmæssige aktiver

Som udgangspunkt skal alle virksomhedens erhvervsmæssige aktiver indgå i virksomhedsordningen, det gælder både immaterielle, materielle og finansielle aktiver. Private aktiver må som udgangspunkt ikke indgå som en del af virksomhedsordningen.

Virksomhedens materielle aktiver dækker bl.a. over:

- Grunde, bygninger og tekniske anlæg
- Maskiner, driftsmateriel og inventar

Virksomheden immaterielle aktiver dækker bl.a. over:

- Goodwill
- Patenter, licenser og varemærker

Som beskrevet må private aktiver ikke indgå som en del af virksomhedsordningen. Hvis eksempelvis en bil eller et sommerhus udelukkende anvendes privat, er det ikke muligt at medtage disse aktiver i virksomhedsordningen.

Finansielle anlægsaktiver

En række finansielle aktiver kan ikke indgå som en del af virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 2. Dette er uanfægtet af, at de er erhvervsmæssige. Det gælder bl.a. for følgende aktiver:

- Aktier omfattet af ABL
- Uforrentede obligationer og præmieobligationer

Ovenstående aktiver kan undtagelsesvist medtages, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende driver næring hermed, jf. VSL § 1, stk. 2, eller hvis aktiverne beskattes efter reglerne for finansielle kontrakter i kursgevinstloven, jf. VSL § 1, stk. 2. Der er en række finansielle aktiver, der kan indgå i virksomhedsordningen, hvis de er tilknyttet den erhvervsmæssige virksomhed, jf. VSL § 1, stk. 2:

- Konvertible obligationer omfattet af ABL
- Andele i foreninger omfattet af SEL § 1, stk. 1, nr. 3 og 4
- Obligationer, der beskattes efter reglerne for finansielle kontrakter
- Aktier og investeringsbeviser mv. udstedt af et investeringselskab, jf. ABL § 19

Skulle den selvstændigt erhvervsdrivende alligevel vælge at anvende virksomhedens midler til at investere i de finansielle aktiver, der ikke kan indgå i virksomhedsordningen, anses beløbet for hævet i virksomheden. Beløbet skal herefter indgå som en del af den almindelige hæverækkefølge. En undtagelse hertil kan eksempelvis være, at ejerne af Matas butikker skal have aktier i Matas for at kunne drive deres butik. Aktierne er en forudsætning for at være medlem af kæden. Da aktierne har stor tilknytning til den erhvervsmæssige virksomhed, kan disse aktier indgå i virksomhedsordningen.

Blandet benyttede aktiver

Blandet benyttede aktiver er aktiver, der både anvendes erhvervsmæssigt og privat. Som hovedregel kan sådanne aktiver ikke indgå som en del af virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 3, 1. pkt. Ifølge den juridiske vejledning C.C.5.2.2.6 gælder der særlige regler for følgende blandet benyttede aktiver:

- Ejendomme, jf. VSL § 1, stk. 3, 2.-4. pkt.
- Biler, jf. VSL § 1, stk. 3, 5. pkt.
- Telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere med tilbehør, jf. VSL § 1, stk. 3, 5. pkt.

Blandet benyttede ejendomme

Blandet benyttede ejendomme kan som udgangspunkt ikke indgå som en del af virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 3, 1. pkt. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan lade den erhvervsmæssige del af ejendommen indgå i virksomhedsordningen, hvis der foretages en fordeling af ejendomsværdien på den del af ejendommen, der tjener til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende og den øvrige ejendom, jf. VSL § 1, stk. 3, 2. pkt. Foretages denne vurderingsfordeling ikke, kan ejendommen ikke indgå som en del af virksomhedsordningen.

Ved opgørelse af virksomhedens skattepligtige resultat, er det kun de omkostninger, der vedrører den erhvervsmæssige del af ejendommen, der kan fradrages.

En vurderingsfordeling kan ske for følgende ejendomme, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.2.7:

- Ejendomme, der anvendes til landbrug, gartneri, planteskole eller frugtplantage jf. VURDL § 33, stk. 4.
- Ejendomme, der anvendes til skovbrug, jf. VURDL § 33, stk. 7.
- Ejendomme, der indeholder en eller to selvstændige lejligheder, og som anvendes til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende og samtidig også i væsentligt omfang anvendes erhvervsmæssigt, jf. VURDL § 33, stk. 5.

Ved ejendomme, der indeholder en eller to selvstændige lejligheder, skal den erhvervsmæssige andel som minimum udgøre 25 %, ellers kan ejendommen ikke indgå i virksomhedsordningen.

Blandet benyttede biler

Blandet benyttede biler kan indgå i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 3, 1. pkt. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan frit vælge, om en blandet benyttet bil skal indgå i virksomhedsordningen eller ej, jf. VSL § 1, stk. 3, 5. pkt. Den skattemæssige behandling af blandet benyttede biler afhænger af, om den selvstændigt erhvervsdrivende lader disse indgå i virksomhedsordningen.

Blandet benyttede telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere med tilbehør

I 2012 blev der indført regler omkring beskatning af blandet benyttede telefoner, datakommunikationsforbindelser og computere, som indgik i den erhvervsmæssige virksomhed. De nye regler havde virkning fra og med indkomståret 2012. Det står den selvstændigt erhvervsdrivende frit for, om det ønskes at lade blandet benyttede multimedier indgå fuldt ud i virksomhedsordningen eller holde dem uden for, jf. VSL § 1, stk. 3, 5. pkt.

4.2.2.2 Erhvervsmæssige passiver

Som udgangspunkt skal alle virksomhedens erhvervsmæssige passiver indgå i virksomhedsordningen. Det kan være vanskeligt at definere erhvervsmæssig gæld, men der lægges især vægt på, hvad eksempelvis lånet er anvendt til. Leverandørkreditter og forudbetalinger fra kunder er typiske eksempler på erhvervsmæssige gældsposter.

Det er anerkendt, at private lån kan indgå i virksomhedsordningen. Dette kan ske mod beregning af eventuel rentekorrektion. Det betyder ikke, at lånet overgår til at blive et erhvervsmæssigt lån, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.2.12. Der beregnes kun rentekorrektion, når indskudskontoen og kapitalafkastgrundlaget er negative enten primo eller ultimo regnskabsåret. Ifølge SKM2007.588.LSR blev det afgjort, at privat realkreditlån kunne indgå i virksomhedsordningen mod beregning af rentekorrektion, jf. VSL § 11, stk. 1 og 3. Der blev i sagen lagt vægt på, at kapitalafkastsatsen på 5 % (sats før korrektion i 2011, herefter ændret til 3 %) ikke afveg væsentligt fra den effektive forrentning af et 5 % obligationslån. Hvilket betød, at de private renteomkostninger i virksomheden ville blive udlignet af et mindre beregnet kapitalafkast. Se afsnit 4.7. omkring rentekorrektion og den selvkontrollerende effekt.

4.3 Indskudskontoen

4.3.1 Indtræden i virksomhedsordningen

Ved indtræden i virksomhedsordningen skal den selvstændigt erhvervsdrivende opgøre en indskudskonto, jf. VSL § 3, stk. 1. Indskudskontoen defineres som de værdier, der overføres fra den selvstændigt erhvervsdrivende til virksomheden. Indskudskontoen opgøres som en nettoværdi af de aktiver og passiver, som den selvstændigt erhvervsdrivende indskyder i virksomheden, jf. VSL 3, stk. 3. Indskudskontoen udgøres således kun af beskattede midler, og kan senere hæves uden beskatning.

Det, at indskudskontoen opgøres som en nettoværdi, betyder, at indskudskontoen både kan være positiv og negativ. Er indskudskontoen positiv, kan det pågældende beløb hæves fra virksomheden uden yderligere beskatning, dette skal foregå i overensstemmelse med hæverækkefølgen. Er indskudskonto negativ, er det et udtryk for, at det er indskudt flere passiver end aktiver i virksomheden, og dette danner grundlag for rentekorrektion, som vil blive behandlet i afsnit 4.7.2. Opgøres der en negativ indskudskonto ved indtræden i virksomhedsordningen, er der mulighed for nulstilling, dette er beskrevet nærmere i afsnit 4.3.6.

4.3.2 Opgørelse af indskudskontoen primo

Indskudskontoen skal opgøres i det indkomstår, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende indtræder i virksomhedsordningen første gang, jf. VSL §3, stk. 2. For etablerede virksomheder vil dette være ved indkomstårets begyndelse, og for nyetablerede virksomheder vil det være på stiftelsesdagen. Indskudskontoen forbliver som udgangspunkt uændret, så længe den selvstændigt erhvervsdrivende forbliver beskattet i virksomhedsordningen. Der foretages en årlig regulering ved indkomstårets ophør. Her tillægges årets eventuelle indskud, mens overførsler, der måtte være foretaget, der ikke vedrører overskud, fradrages på indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 6. Skulle indskudskontoen ved en fejl være opgjort forkert, kan denne kun omgøres i overensstemmelse med genoptagelsesreglerne i skatteforvaltningslovens §§ 26 og 27.

Som udgangspunkt er det virksomhedsskatteloven, der fastsætter de regler, som de enkelte aktiver og passiver værdiansættes efter. Ved opgørelse af indskudskontoen fastsættes værdierne efter VSL § 3, stk. 4. Når den selvstændigt erhvervsdrivende indtræder i virksomhedsordningen første gang, foretages værdiansættelsen med udgangspunkt i værdien ved udgangen af indkomståret forud for det indkomstår, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende har valgt at indtræde i ordningen. Når værdien af indskudskontoen er fastsat, reguleres denne ikke senere for eventuelle værdistigninger eller -fald, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.1.

4.3.3 Indskud af aktiver på indskudskontoen

Som udgangspunkt kan alle erhvervsmæssige aktiver indgå i virksomhedsordningen, og skal derfor også medtages i opgørelsen af indskudskontoen. Dette gælder for både materielle, immaterielle og finansielle aktiver. Værdiansættelsen af indskudskontoen er altafgørende, idet værdien afgør den skattefrie hævning, som den selvstændigt erhvervsdrivende kan foretage i virksomheden. Den skattefrie hævning skal foretages i overensstemmelse med hæverækkefølgen.

Som tidligere beskrevet, opgøres indskudskontoen som de aktiver, der er indskudt i virksomheden med fradrag af indskudte passiver, jf. VSL § 3, stk. 3. De forskellige aktiver og passiver værdiansættes efter VSL § 3, stk. 4:

Fast ejendom: Fast ejendom kan værdiansættes ud fra to forskellige principper. Værdiansættelsen kan enten ske til den kontante anskaffelsessum eller den offentlige ejendomsvurdering, der måtte være fastsat ved indkomstårets begyndelse. Hvis der skulle påhvile ejendommen nogle byrder, der ikke er taget højde for i ejendomsvurderingen, skal disse fradrages i ejendomsværdien. Yderligere skal anskaffelsessummen for eventuelle ombygninger, forbedringer mv., der ikke er medregnet i ejendomsvurderingen, tillægges ejendomsværdien. Skulle der ikke være fastsat en offentlige ejendomsvurdering, anvendes handelsværdien

pr. seneste 1. oktober forud for indkomstårets begyndelse med tillæg af anskaffelsessummen af eventuelle ombygninger for forbedringer m.v., jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende valgt at udtræde af virksomhedsordningen, og inden for de efterfølgende fem indkomstår på ny vælger at anvende virksomhedsordningen, skal fast ejendom indgå til samme værdi, som blev anvendt ved seneste beskatning efter virksomhedsordningen, jf. VSL § 3, stk. 7. Dette sker uanfægtet af, at ejendomsvurderingen måtte være steget eller faldet i den mellemliggende periode. Reglen skal forhindre, at den selvstændigt erhvervsdrivende spekulerer i ind- og udtræden af virksomhedsordningen.

Anskaffes fast ejendom mens den selvstændigt erhvervsdrivende bliver beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteoven, skal ejendommen medtages til den kontante anskaffelsessum, jf. VSL § 3, stk. 7.

Ved blandet benyttede ejendomme kan værdien af den erhvervsmæssige andel af ejendommen opgøres efter samme principper, som er beskrevet i ovenstående. De grundlæggende regler omkring blandet benyttede ejendomme er beskrevet i afsnit 4.2.2.1.

Driftsmidler: Driftsmidler, der udelukkende anvendes erhvervsmæssigt, værdiansættes til den skattemæssige saldo værdi ved indkomstårets begyndelse, jf. VSL § 3, stk. 4. Hvis saldoen skulle være negativ, fragår denne værdi ikke ved opgørelsen af indskudskontoen.

Blandede benyttede biler, telefoner m.v.: Blandede benyttede biler værdiansættes til den skattemæssige saldo værdi. Hvis saldoen skulle være negativ, fragår denne værdi ikke ved opgørelsen af indskudskontoen. Vælges det at medtage en blandet benyttet bil i virksomhedsordningen, skal hele værdien af bilen medtages ved opgørelse af indskudskontoen, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3. De samme regler gælder for blandet benyttede multimedier.

Driftsmidler, der hidtil har været anvendt privat: Værdiansættes til handelsværdi, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3.

Goodwill: Erhvervet goodwill værdiansættes til den kontantomregnede anskaffelsessum reduceret med afskrivninger, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3. Internt oparbejdet goodwill kan ikke indgå på indskudskontoen.

Øvrige aktiver: Værdiansættes til anskaffelsessummen med fradrag af skattemæssige afskrivninger. Er anskaffelsessummen omregnet til kontantværdi, anvendes denne værdi, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3.

Finansielle aktiver, der ikke er omfattet af VSL § 1, stk. 2: Værdiansættes som udgangspunkt til kursværdien, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3.

Som undtagelse til ovenstående er der få typer af finansielle aktiver, som ikke er mulige at medtage i virksomhedsordningen, disse er oplistet i VSL § 1, stk. 2. Se gennemgang i afsnit 4.2.2.1.

4.3.4 Indskud af passiver på indskudskontoen

Når det kommer til omfanget af passiver, der kan indgå på indskudskontoen, er der i virksomhedsskatteoveningen præcis afgrænsning af, hvilke passiver der kan indgå i virksomhedsordningen. På baggrund af dette er udgangspunktet, at alle erhvervmæssige passiver skal indgå på indskudskontoen, jf. VSL § 1. Det kan være svært at definere erhvervmæssig gæld. Der vil ved dokumentationen derfor blive lagt vægt på, hvad lånet er anvendt til. Eksempler på typiske erhvervmæssige passiver, der skal indgå i virksomhedsordningen, er leverandørgæld, forudbetalinger, erhvervmæssige lån og dertil hørende skyldige renter. Passiver, der indgår på indskudskontoen, værdiansættes ud fra følgende:

Gæld: Værdiansættes til kursværdien, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.5.3.

Det er muligt at lade privat gæld indgå i virksomhedsordningen eventuelt mod beregning af en rentekorrektion. Landsskatteretten har tidligere anerkendt, at privat prioritetsgæld kan indgå i virksomhedsordningen mod beregning af rentekorrektion, jf. VSL § 11, stk. 1 og 3. Det, at et privat lån indgår i virksomhedsordningen, betyder ikke, at det private lån bliver et erhvervmæssigt lån, jf. SKM2007.588.LSR

4.3.5 Årlige reguleringer af indskudskontoen

Ved udløbet af hvert indkomstår skal indskudskontoen reguleres. Her skal årets indskud tillægges, mens årets hævnninger fratrækkes indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 6. Alle værdier, der overføres fra privatøkonomien til virksomheden, anses for indskud, jf. VSL § 3, stk. 1.

Formålet med ovenstående er, at den erhvervsdrivende ikke skal kunne yde midlertidige lån til virksomheden, som senere vil kunne tilbageføres uden om hæverækkefølgen.

4.3.6 Negativ indskudskonto

Tidligere var det muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at spare op i virksomhedsordningen, selvom indskudskontoen var negativ, men med lov nr. 992 af 16. september 2014 er det ikke længere muligt. Der er en række overgangsregler i lovens § 3, stk. 6, disse vil blive gennemgået nærmere i afsnit 5.3.4.

Opgøres der en negativ indskudskonto ved indtræden i virksomhedsordningen, er der mulighed for nulstilling. For at kunne nulstille den negative indskudskonto i forbindelse med indtræden i virksomhedsordningen, er det altafgørende, at alle virksomhedens aktiver og passiver er medtaget i opgørelsen. Yderligere skal de medtagne passiver udelukkende være erhvervsmæssige, jf. VSL § 3, stk. 5. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal derfor være i stand til at kunne dokumentere, at gælden er anvendt erhvervsmæssigt. Dette gøres ved en samlet vurdering af de økonomiske dispositioner med udgangspunkt i, hvorvidt lånet er anvendt til at finansiere driften af virksomheden. Er den negative indskudskonto f.eks. opstået på baggrund af driftsunderskud, der er finansieret ved låneoptagelse, vil gælden være erhvervsmæssig.

Er alle passiverne ikke af erhvervsmæssig karakter, kan indskudskontoen ikke nulstilles, og har virksomheden samtidig negativt kapitalafkastgrundlag, skal der beregnes rentekorrektion, jf. VSL § 11. Yderligere vil det efter lov nr. 992 af 16. september 2014 ikke længere være muligt at opspare i virksomhedsordningen. Rentekorrektionen bevirker, at en del af de private renteomkostninger ikke fratrækkes i den personlige indkomst til en højere fradragsværdi end andre private renteomkostninger. Rentekorrektionen beskrives nærmere i afsnit 4.7.2. Er indskudskontoen positiv, ses der som udgangspunkt ikke nærmere på, om gælden er erhvervsmæssig eller privat.

4.3.6.1 Negativ indskudskonto før lovændringen

Havde den selvstændigt erhvervsdrivende et positivt kapitalafkastgrundlag, jf. VSL § 7, var den negative indskudskonto uden betydning og der skulle ikke beregnes rentekorrektion. Var kapitalafkastgrundlaget derimod negativt, betød den negative indskudskonto, at der skulle beregnes rentekorrektion, jf. VSL § 11, stk. 1. Den negative indskudskonto begrænsede ikke muligheden for opsparing i virksomhedsordningen.

4.3.6.2 Negativ indskudskonto efter lovændringen

Med vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 blev der indsat en række modifikationer til VSL § 11. Af lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, pkt. 6 fremgår følgende:

”I § 11 indsættes som stk. 4: Stk. 4. Er betingelserne i stk. 1, 1. pkt. opfyldte, kan der ikke foretages foreløbig beskatning efter § 10, stk. 2.”

Det betyder, at hvis indskudskontoen er negativ, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke kunne spare op i virksomhedsordningen. Så længe indskudskontoen er negativ, vil alt overskud af virksomheden blive anset som hævet, og den selvstændigt erhvervsdrivende vil blive beskattet af det som personlig indkomst. Med indførelse af lovændringen fulgte en række overgangsregler, der er beskrevet i afsnit 5.3.4. Her fulgte bl.a. en bagatelgrænse for den negative indskudskonto.

4.4 Mellemregningskonto

Som hovedregel anses alle værdier, der overføres fra den selvstændigt erhvervsdrivende til virksomheden, som indskud på indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 1. Undtagelsen hertil er de beløb, der bogføres på mellemregningskontoen, jf. VSL § 4 a. Som nævnt i ovenstående afsnit, kan den selvstændigt erhvervsdrivende anvende en mellemregningskonto, så kontanter, der overføres fra privatøkonomien, ikke ender på indskudskontoen.

De beløb, der overføres til mellemregningskontoen, er allerede beskattede midler, og indestående på mellemregningskontoen kan derfor hæves uden om hæverækkefølgen og uden yderligere beskatning. Indestående på mellemregningskontoen renteberegnes ikke, og kontoen medtages ikke, når kapitalafkastgrundlaget opgøres, jf. VSL § 8, stk. 1.

Det skal præciseres, at det kun er kontante beløb, der kan tilgå mellemregningskontoen. Indskydes der andet end kontante beløb i virksomheden, vil disse blive anset som indskud på indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 1. Det er derfor ikke muligt at indskyde en bil i virksomheden og lade den tilgå på mellemregningskontoen, denne vil tilgå indskudskontoen. Reglen omkring kontante beløb skal modvirke, at reglerne omkring indskudskontoen og hæverækkefølgen bliver omgået. Der kan ikke opgøres en mellemregningskonto i forbindelse med indtræden i virksomhedsordningen. Beløb kan først overføres til mellemregningskontoen efter indtræden i ordningen, jf. VSL § 4 a, stk. 2.

Som det fremgår af VSL § 2, stk. 4, skal samtlige bevægelser mellem virksomhedsordningen og privatøkonomien bogføres særskilt med virkning fra det tidspunkt, hvor overførslen finder sted. Det skal her afgøres, om beløbet skal anses som hævet i hæverækkefølgen eller på mellemregningskontoen.

Saldoen på mellemregningskontoen må ikke være negativ, da det vil være et udtryk for, at der privat er lånt penge rentefrit i virksomheden uden om hæverækkefølgen, da mellemregningskontoen ikke renteberegnes. Opstår dette, skal mellemregningskontoen udlignes ved at der foretages en tvangshævning i hæverækkefølgen, jf. VSL § 5, dette fremgår af VSL § 4 a, stk. 3.

Modsat ovenstående kan den selvstændigt erhvervsdrivende have betalt for driftsomkostninger, som virksomheden skulle have betalt. Udlægget for disse omkostninger bogføres på mellemregningskontoen og kan hæves skattefrit uden om hæverækkefølgen.

4.4.1 Opgørelse af mellemregningskontoen

Opgørelsen af mellemregningskontoen foretages ved indkomstårets udløb, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.6. Det er derfor vigtigt, at alle transaktioner mellem virksomhedsordningen og privatøkonomien

løbende bliver bogført på mellemregningskontoen. Mellemregningskontoen vil herefter indeholde en opgørelse over privat brug af virksomhedens bil, multimedier, overførte beløb til medarbejdende ægtefælle og udlæg for afholdte driftsomkostninger.

4.5 Kapitalafkastgrundlag og kapitalafkast

4.5.1 Kapitalafkast og beregning

Kapitalafkastet er den del af årets overskud, der skal ses som det beregnede afkast af den selvstændigt erhvervsdrivendes investering i virksomheden. Som hovedregel beskattes virksomhedens skattepligtige overskud som personlig indkomst, men ved beregning af kapitalafkast kan en del af den skattepligtige indkomst beskattes anderledes. Kapitalafkastet kan beskattes som kapitalindkomst, opsparet overskud eller personlig indkomst.

Som udgangspunkt beskattes det beregnede kapitalafkast som kapitalindkomst. En del af virksomhedens skattepligtige resultat flyttes fra personlig indkomst til kapitalindkomst. Dette giver en skattebesparelse, da kapitalindkomsten beskattes lavere end den personlige indkomst. Hvis det er muligt i forhold til overskudsdisponeringen, kan kapitalafkastet opspares i virksomheden. Kapitalafkastet vil herefter senere kunne hæves i overensstemmelse med hæverækkefølgen og vil blive beskattet som personlig indkomst. Yderligere er det muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at medtage den del af kapitalafkastet, som ikke opspares, i den personlige indkomst, jf. VSL § 23 a. Reglen blev indført, for at selvstændigt erhvervsdrivende, med lave personlige indkomster, kunne få fradrag for indskud på kapitalpensionsordninger. Var VSL § 23 a ikke indført, ville kapitalafkastet altid blive medregnet som en del af kapitalindkomsten, når det ikke blev sparet op i virksomheden.

Indgår finansielle anlægsaktiver som en del af kapitalafkastgrundlaget, vil den del af kapitalafkastet, der vedrører finansielle anlægsaktiver ikke kunne opspares i virksomheden. Denne del af kapitalafkastet vil blive anset for indskudt, hvis det ikke er overført til den selvstændigt erhvervsdrivende inden fristen for indgivelse af selvangivelse for det pågældende indkomstår, jf. VSL § 4, stk. 1. Dette kan f.eks. gøres ved at hensætte beløbet til senere hævning. De finansielle anlægsaktiver dækker ikke fordringer erhvervet ved salg af varer og tjenesteydelser (debitorer mv.), jf. VSL § 4, stk.1.

Kapitalafkastet beregnes som kapitalafkastgrundlaget ganget kapitalafkastsatsen, jf. VSL § 7. Kapitalafkastgrundlaget opgøres efter reglerne i VSL § 8 og kapitalafkastsatsen efter VSL § 9. Begge vil blive gennemgået i efterfølgende afsnit. Det beregnede kapitalafkast er begrænset af følgende:

- Kapitalafkastet kan ikke være negativt, jf. VSL § 7, stk. 1. Er det beregnede kapitalafkast negativt, medtages dette ikke i opgørelsen af den skattepligtige indkomst.
- Kapitalafkastet kan ikke overstige årets skattepligtige overskud med fradrag for medarbejdende ægtefælle, jf. VSL § 7, stk. 1 og § 12, sidste pkt.

Omfatter virksomhedens regnskabsperiode kortere eller længere end 12 måneder, skal der beregnes et forholdsmæssigt kapitalafkast. Det forholdsmæssige kapitalafkast skal svare til det antal hele måneder, som regnskabsperioden omfatter, jf. VSL § 7, stk. 2.

Kapitalafkastet skal betragtes som det afkast, den selvstændigt erhvervsdrivende har opnået ved at investere i virksomheden. Det skal ses i lyset af, at den selvstændigt erhvervsdrivende kunne have valgt at investere sin kapital i obligationer eller lignende, som ville have givet et afkast, der i lighed med kapitalafkastet beskattes som kapitalindkomst.

4.5.2 Kapitalafkastgrundlag

Kapitalafkastet er ifølge ovenstående gennemgang et beregnet afkast af den selvstændigt erhvervsdrivendes investering i virksomheden. For at kunne beregne kapitalafkastet skal der først opgøres et kapitalafkastgrundlag, jf. VSL § 8, stk. 1.

Som hovedregel opgøres kapitalafkastgrundlaget ved indkomstårets begyndelse på grundlag af virksomhedens aktiver fratrukket virksomhedens gæld, jf. VSL § 8, stk. 1. Er der tale om en nystartet virksomhed, opgøres det ved opstart af virksomheden. Det er i store træk de samme principper, der gør sig gældende, når indskudskontoen skal opgøres ved indtræden i virksomhedsordningen. Der er en række yderligere poster, der skal fratrækkes ved opgørelse af kapitalafkastgrundlaget, jf. VSL § 8, stk. 1, 2. pkt. og den juridiske vejledning C.C.5.2.9.3:

- Hensatte beløb efter VSL § 4 og § 10, stk. 1
- Indestående på mellemregningskonto efter VSL § 4 a
- Beløb, der overføres fra virksomhedsordningen til privatøkonomien med virkning fra indkomstårets begyndelse efter VSL § 8, stk. 1
- Beløb, der tidligere indkomstår er omfattet af VSL § 4 b, stk. 1 (sikkerhedsstillelser for privat gæld)

Hensatte beløb omfatter som tidligere beskrevet den del af kapitalafkastet, der vedrører finansielle anlægsaktiver, og som skal overføres til den selvstændigt erhvervsdrivende, jf. VSL § 4. Yderligere omfatter hensatte beløb også hensat til senere faktisk hævning, jf. VSL § 10, stk. 1. Beløb, der overføres fra virksomhedsordningen til privatøkonomien med virkning fra indkomstårets begyndelse, kan være blandet

benyttede biler, leasede biler og visse overførsler vedrørende indskudskontoen i forbindelse med delafståelse eller skattefri virksomhedsomdannelse, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.9.3.

4.5.2.1 Værdiansættelse af aktiver og passiver

Som tidligere beskrevet, skal virksomhedens aktiver og passiver medtages til de skattemæssige værdier, der blev anvendt ved værdiansættelsen af indskudskontoen, jf. VSL § 3, stk. 4. Ved værdiansættelse af fast ejendom gælder der særlige regler, jf. VSL § 8, stk. 2.

Hovedreglen ved værdiansættelse af fast ejendom er, at den skal medtages i kapitalafkastgrundlaget til den kontante anskaffelsessum. Har der været afholdt omkostninger til ombygning eller forbedringer af ejendommen, kan disse tillægges kapitalafkastgrundlaget i det første regnskabsår, efter omkostningen er afholdt. Er omkostningerne hertil fratrukket i indkomstopgørelsen, kan disse ikke også tillægges kapitalafkastgrundlaget.

Er ejendommen anskaffet før d. 1. januar 1987, er der en undtagelse til hovedreglen. Her kan den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 1986 (18. almindelige vurdering) anvendes i stedet for den kontante anskaffelsessum. I lighed med anvendelsen af den kontante anskaffelsessum, skal der ved brug af den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 1986 også tillægges omkostninger til ombygninger og forbedringer, der ikke er medtaget i vurderingen, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.9.3.

Modsat indskudskontoen vil kapitalafkastgrundlaget hvert år blive fastsat ud fra aktuelle skattemæssige værdier, bortset fra fast ejendom der alene ændres ved til- og afgang.

4.5.3 Kapitalafkastsatsen

Kapitalafkastsatsen fastsættes for et år af gangen, og offentliggøres på bl.a. SKATs hjemmeside, jf. VSL § 9. Kapitalafkastsatsen udgør jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.9.4 et gennemsnit af nedenstående:

- Kassekreditrenten for ikkefinansielle selskaber i de første seks måneder af det til indkomståret svarende kalenderår opgjort af Danmarks Nationalbank.

Ovenstående rente opgøres i overensstemmelse med Den Europæiske Centralbankes forordning (EF) nr. 63/2002 af 20. december 2001. Kapitalafkastsatsen kan ikke være lavere end 0 %. For indkomståret 2017 udgør kapitalafkastsatsen 1 %. Satsen har generelt svinget meget, men de seneste 15 år har den kun svinget mellem 5 % og 1 %.

Indtil indførelsen af lov nr. 992 af 16. september 2014 var kapitalafkastsatsen og rentekorrektionssatsen lig hinanden, men med lovændringen steg rentekorrektionssatsen med 3 procentpoint i forhold til kapitalafkastsatsen. Rentekorrektionen bliver gennemgået nærmere i afsnit 4.7.2.

4.6 Konto for opsparret overskud

Som tidligere beskrevet skal den selvstændigt erhvervsdrivende opgøre og oplyse størrelsen af konto for opsparret overskud, når virksomhedsordningen anvendes, jf. VSL § 2, stk. 2. Konto for opsparret overskud indeholder tidligere års opsparede overskud med fradrag af den betalte virksomhedsskat. Selskabsskatteprocenten har varieret meget i perioden fra 1987 og frem til i dag. I årene 1987-1990 skulle der betales en foreløbig virksomhedsskat på 50 %, hvor den i 2017 er faldet til 22 % (svarende til gældende selskabsskatteprocent).

En af de helt store fordele ved at anvende virksomhedsordningen er netop muligheden for opsparing af den del af overskuddet, der ikke hæves. Der er mulighed for at opspare overskud, der beskattes med en foreløbig virksomhedsskat, således at virksomhedens samlede overskud ikke beskattes fuldt ud som personlig indkomst.

Ved at anvende muligheden for at opspare virksomhedens overskud til senere indkomstår, er det muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at foretage en vis form for indkomstudjævning mellem flere indkomstår. Dette kan bl.a. være en fordel, hvis virksomhedens overskud er meget svingende fra år til år. Der kan desuden foretages en skatteoptimering, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende er opmærksom, og kun foretager hævninger op til topskattegrænsen. Det opsparede overskud vil først blive beskattet fuldt ud i efterfølgende indkomstår. Dette kan i sidste ende betyde, at der ved ophør af virksomhedsordningen står en stor saldo på konto for opsparret overskud, som mangler at blive beskattet.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende et år hævet mere fra virksomheden, end der er genereret af overskud, vil der skulle ske overførsel fra konto for opsparret overskud. Ved overførsel fra konto for opsparret overskud skal det tidligst opsparede overskud anses for hævet først, jf. VSL § 10, stk. 5. Hævet opsparret overskud medregnes i den personlige indkomst med tillæg af den tidligere betalte virksomhedsskat. Denne virksomhedsskat fradrages i den selvstændigt erhvervsdrivendes slutskat, jf. VSL § 10, stk. 3. Årssagen, til at den tidligere afregnede virksomhedsskat først modregnes i skatteberegningen, er, at den selvstændigt erhvervsdrivende ellers ville opnå en utilsigtet skattefordel.

4.7 Rentekorrektion og den selvkontrollerende effekt

Som tidligere beskrevet kan den selvstændigt erhvervsdrivende få fuldt fradrag for renteomkostninger i virksomhedsordningen som personlig indkomst. Dette bevirker, at skatteværdien af renteomkostningerne er større end ved det almindelige rentefradrag som kapitalindkomst. Skulle den selvstændigt erhvervsdrivende derfor vælge at medtage privat gæld i virksomhedsordningen, vil denne opnå et uretmæssigt højt fradrag for private renteomkostninger. For at udligne denne udnyttelse af virksomhedsordningen indførtes

rentekorrektionen, hvor der korrigeres for den skattemæssige fordel. Reglerne omkring beregning af rentekorrektion fremgår af VSL § 11.

Efter vedtagelsen af lov nr. 992 af 16. september 2014 beregnes rentekorrektionssatsen på baggrund af reglerne i VSL § 9 a. Dette gennemgås yderligere i afsnit 4.7.2 omkring rentekorrektion.

4.7.1 Den selvkontrollerende effekt

Når den selvstændigt erhvervsdrivende vælger at lade privat gæld indgå i virksomhedsordningen, sker der grundlæggende to ting, der påvirker beskatningen af årets skattepligtige indkomst.

1. Den erhvervsdrivendes private renteomkostninger fratrækkes i virksomhedens overskud, og bliver dermed beskattet som personlig indkomst.
2. Kapitalafkastgrundlaget reduceres med størrelsen af den medtagne private gæld.

For det første kan den selvstændigt erhvervsdrivende trække de personlige renteomkostninger fra i virksomhedens overskud, dette bevirker, at renterne får en højere fradragsværdi, da private renteomkostninger kun kan fradrages som kapitalindkomst ved opgørelse af den skattepligtige indkomst.

For det andet reduceres kapitalafkastgrundlaget, når privat gæld medtages i virksomhedsordningen. Dette bevirker, at der vil blive beregnet et lavere kapitalafkast, og en lavere del af virksomhedens skattepligtige resultat vil kunne beskattes som kapitalindkomst ved opgørelse af den skattepligtige indkomst.

Virksomhedsordningen belønner positiv formue ved, at der må beregnes kapitalafkast, mens der ved negativ formue skal beregnes en rentekorrektion. Denne effekt kaldes også for den selvkontrollerende effekt.

Den selvkontrollerende effekt skal modvirke fordelene af, at der medtages privat gæld i virksomhedsordningen. Den selvkontrollerende effekt, der er knyttet til reduktionen af kapitalafkastet, har kun den ønskede effekt, hvis kapitalafkastsatsen som minimum modsvarer renten på den medtagne private gæld. Hvis renten på den private gæld er højere end kapitalafkastsatsen, vil det være en skattemæssig fordel at have den private gæld med i virksomhedsordningen. Da kapitalafkastsatsen før ændringen kun lå på 2 %, har den selvkontrollerende effekt været begrænset, idet bankernes gennemsnitlige udlånsrente har ligget på et højere niveau. Er kapitalafkastgrundlaget og indskudskontoen begge negative, kan der ikke beregnes et kapitalafkast, og der vil i stedet skulle beregnes en rentekorrektion.

Rentekorrektionen skal modvirke den rentefordel, som den selvstændigt erhvervsdrivende opnår ved at medtage den private gæld i virksomhedsordningen. Da rentekorrektionssatsen for indkomståret 2014 kun var 2 %, har effekten heraf også været begrænset grundet bankernes højere udlånsrente. Rentekorrektionen er

som følge heraf blevet modificeret i lov nr. 992 af 16. september 2014. Dette beskrives nærmere i afsnit 5.3.3.

Nedenstående eksempel skal være med til at illustrere den selvkontrollerende effekt i virksomhedsordningen ved positiv indskudskonto og kapitalafkastgrundlag. I eksempel 1 er privat gæld medtaget i virksomhedsordningen og i eksempel 2 er privat gæld ikke medtaget i virksomhedsordningen. Det antages, at den private gæld udgør 500.000 kr. og renteberegnes med 1 %. Kapitalafkastsatsen for 2017 anvendes, og udgør 1 %.

Figur 2 - Illustration af den selvkontrollerende effekt - rentesats 1 %

	Privat gæld <u>medtaget</u> i VSO DKK	Privat gæld <u>ej</u> <u>medtaget</u> i VSO DKK
Erhvervsmæssige aktiver	2.000.000	2.000.000
Erhvervsmæssig gæld	-1.000.000	-1.000.000
Privat gæld	-500.000	-
Kapitalafkastgrundlag primo og ultimo	500.000	1.000.000
Beregnet kapitalafkast, 1 %	5.000	10.000
Virksomhedsresultat før renter	500.000	500.000
Erhvervsmæssige renter	-10.000	-10.000
Private renter, rentesats 1 %	-5.000	-
Virksomhedsresultat efter renter	485.000	490.000
Personlig indkomst		
+ Skattepligtigt overskud	485.000	490.000
- Årets kapitalafkast	-5.000	-10.000
<i>Personlig indkomst i alt</i>	<i>480.000</i>	<i>480.000</i>
Kapitalindkomst		
+ Årets kapitalafkast	5.000	10.000
- Private renter	-	-5.000
<i>Kapitalindkomst i alt</i>	<i>5.000</i>	<i>5.000</i>
Skattepligtig indkomst	485.000	485.000

Kilde: Egen tilvirkning

Den første forskel i ovenstående eksempler ligger i, at kapitalafkastgrundlaget er 500.000 kr. højere i eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget i virksomhedsordningen. Dette bevirker, at kapitalafkastet er 5.000 kr. højere. Hvilket betyder, at det beløb, der kan flyttes fra personlig indkomst til kapitalindkomst er 5.000 kr. højere end i eksempel 1, hvor den private gæld er medtaget.

Den næste forskel ligger i opgørelsen af det skattepligtige overskud af virksomheden. Det skattepligtige overskud er 5.000 kr. højere i eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget. Dette skyldtes, at de

private renteomkostninger kan fradrages i virksomhedens skattepligtige overskud i eksempel 1, hvor den private gæld er medtaget. I eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget i virksomheden, kan de private renteomkostninger først fradrages som kapitalindkomst ved opgørelsen af den selvstændigt erhvervsdrivendes skattepligtige indkomst.

Selvom der er de beskrevne forskelle i ovenstående eksempler, ender det stadig ud i den samme personlige indkomst og kapitalindkomst i begge eksempler. Dette skyldtes den selvkontrollerende effekt. I eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget i virksomhedsordningen, trækkes de private renteomkostninger først fra i kapitalindkomsten. Til gengæld er der beregnet et højere kapitalafkast, som tillægges kapitalindkomsten. Dette gør, at det i begge eksempler ender ud med den samme kapitalindkomst.

Er lånerenten højere end kapitalafkastsatsen, vil den selvkontrollerende effekt ikke helt rette op på fordelene ved at medtage den private gæld i virksomhedsordningen. Dette scenarie er illustreret i nedenstående.

Figur 3 - Illustration af den selvkontrollerende effekt - rentesats 3 %

	Privat gæld <u>medtaget</u> i VSO DKK	Privat gæld <u>ej</u> <u>medtaget</u> i VSO DKK
Erhvervs-mæssige aktiver	2.000.000	2.000.000
Erhvervs-mæssig gæld	-1.000.000	-1.000.000
Privat gæld	-500.000	-
Kapitalafkastgrundlag primo og ultimo	500.000	1.000.000
Beregnet kapitalafkast, 1 %	5.000	10.000
Virksomhedsresultat før renter	500.000	500.000
Erhvervs-mæssige renter	-10.000	-10.000
Private renter, rentesats 3 %	-15.000	-
Virksomhedsresultat efter renter	475.000	490.000
Personlig indkomst		
+ Skattepligtigt overskud	475.000	490.000
- Årets kapitalafkast	-5.000	-10.000
<i>Personlig indkomst i alt</i>	<i>470.000</i>	<i>480.000</i>
Kapitalindkomst		
+ Årets kapitalafkast	5.000	10.000
- Private renter	-	-15.000
<i>Kapitalindkomst i alt</i>	<i>5.000</i>	<i>-5.000</i>
Skattepligtig indkomst	475.000	475.000

Kilde: Egen tilvirkning

I ovenstående eksempel er det antaget, at den medtagne private gæld renteberegnes med 3 %, i stedet for 1 % som ved eksemplet i figur 2. Dette har ikke indvirkning på kapitalafkastgrundlaget og det vil stadig være det samme som i det første eksempel, hvilket betyder, at det beregnede kapitalafkast er uændret.

Renteomkostningerne af den private gæld er i dette scenarie 15.000 kr. Kigges der på kapitalafkastet i eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget, er det kun 5.000 kr. højere end i eksempel 1. Dette betyder, at kapitalafkastet ikke kan modsvare renten af den private gæld, som er medtaget i virksomhedsordningen. Dette giver sig til udtryk i opgørelsen af den personlige indkomst, som er 10.000 kr. lavere i eksempel 1, hvor den private gæld er medtaget i virksomhedsordningen.

Kapitalindkomsten er 10.000 kr. lavere i eksempel 2, hvor den private gæld ikke er medtaget i virksomhedsordningen. Dette betyder, at det ender ud i den samme skattepligtige indkomst. Da den personlige indkomst beskattes hårdere end kapitalindkomsten, vil det være en fordel at medtage privat gæld i virksomhedsordningen, hvis rentesatsen på den private gæld er højere end kapitalafkastsatsen. Den selvkontrollerende effekt er derved sat delvist ud af funktion.

Effekten af den selvkontrollerende effekt afhænger af, om kapitalafkastet/rentekorrektionen svarer til de private renteomkostninger, der er medtaget i virksomhedsordningen. Er det beregnede kapitalafkast/rentekorrektion lavere end de private renteomkostninger, der er medtaget, vil den selvstændigt erhvervsdrivende stadig opnå en skattemæssig fordel af at medtage privat gæld og tilhørende renteomkostninger i virksomhedsordningen. Den selvkontrollerende effekt knyttet til rentekorrektionen er illustreret i figur 18 i afsnit 6.7.

4.7.2 Rentekorrektion

Som beskrevet i ovenstående, er rentekorrektionen en del af den selvkontrollerende effekt. Der skal jf. VSL § 11 beregnes rentekorrektion i to tilfælde.

Ifølge VSL § 11, stk. 1, skal der beregnes rentekorrektion, når indskudskontoen og kapitalafkastgrundlaget er negative på det tidspunkt, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende træder ind i virksomhedsordningen, eller ved efterfølgende indkomstårs begyndelse eller udløb. Jævnfør VSL § 11, stk. 2 skal der også beregnes rentekorrektion, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende foretager hævninger og indskud på indskudskontoen i samme indkomstår. Det kan forekomme, at der skal beregnes rentekorrektion efter begge bestemmelser i samme indkomstår.

Før indkomståret 2015 var rentekorrektionssatsen lig kapitalafkastsatsen, som blev fastsat efter VSL § 9, men med indførelsen af lov nr. 992 af 16. september 2014, fik rentekorrektionssatsen sin egen beregningsmodel, jf. VSL § 9 a:

”En gang årligt opgøres en rentekorrektionssats. Ved opgørelsen af satsen finder § 9, 2.-5. pkt., anvendelse. Den herved opgjorte sats oprundes derefter til nærmeste hele procentsats. Satsen kan ikke være mindre end 0 pct.”

Ovenstående betyder, at rentekorrektionssatsen herefter vil være 3 procentpoint højere end kapitalafkastsatsen. Er kapitalafkastsatsen 1 %, vil rentekorrektionen være 4 %.¹⁴ Indførelsen af den hævede rentekorrektionssats gør, at den selvkontrollerende effekt får en del af sin magt tilbage. Jævnfør VSL § 11, stk. 3. skal rentekorrektionen tillægges den personlige indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten i det indkomstår, hvor korrektionen gør sig gældende.

4.7.2.1 Negativ indskudskonto primo eller ultimo indkomståret, jf. VSL § 11, stk. 1

Indskudskontoen er et udtryk for den beskattede egenkapital i forbindelse med indtræden i virksomhedsordningen. Kapitalafkastgrundlaget er et udtryk for egenkapitalen i det pågældende indkomstår. Har virksomheden løbende givet overskud, vil kapitalafkastgrundlaget typisk være højere end indskudskontoen, da løbende overskud i virksomheden ikke har indvirkning på indskudskontoen. Er både indskudskontoen og kapitalafkastgrundlaget negative, skal der beregnes rentekorrektion. Rentekorrektionen begrænses i dette tilfælde af, at rentekorrektionen højst kan udgøre et beløb svarende til det mindste beløb af følgende:

- Rentekorrektionssatsen ganget den mest negative indskudskonto ved indkomstårets begyndelse eller udløb, jf. VSL § 11, stk. 1, pkt. 2.
- Rentekorrektionssatsen ganget det mest negative kapitalafkastgrundlag ved indkomstårets begyndelse eller udløb, jf. VSL § 11, stk. 1, pkt. 3.

Konklusionen til dette bliver derfor, at hvis kapitalafkastgrundlaget er positivt både ved indkomstårets begyndelse og udløb, skal der ikke beregnes rentekorrektion, heller ikke selvom indskudskontoen er negativ. Det samme gælder omvendt, hvis indskudskontoen er positiv både ved indkomstårets begyndelse og udløb, skal der ikke beregnes rentekorrektion, heller ikke selvom kapitalafkastgrundlaget er negativt.

Rentekorrektionen er yderligere begrænset af, at den ikke kan overstige virksomhedens nettorenteomkostninger forhøjet med kurstab og nedsat med kursgevinster, der er skattepligtige efter kursgevinstloven, jf. VSL § 11, stk. 1, pkt. 4.

¹⁴ For indkomståret 2017 udgør kapitalafkastsatsen 1 % og rentekorrektionssatsen 3 %. Forskellen på kun 2 procentpoint skyldes afrundingsreglerne.

4.7.2.2 Maksimering af rentekorrektionen ved negativ indskudskonto

Som tidligere beskrevet, skal der beregnes rentekorrektion, når indskudskontoen samtidig med kapitalafkastgrundlaget primo eller ultimo regnskabsåret er negative, jf. VSL § 11, stk. 1.

Grundlaget for beregningen af rentekorrektionen opgøres som beskrevet ved at tage den **mest** negative indskudskonto og det **mest** negative kapitalafkastgrundlag primo/ultimo regnskabsåret. Rentekorrektionen bliver beregnet af det **mindst** negative beløb af disse beløb. Som tidligere beskrevet, kan den beregnede rentekorrektion ikke overstige nettofinansieringsudgifterne for året.

Figur 4 - Eksempler på maksimering af rentekorrektion

	Eksempel 1 DKK	Eksempel 2 DKK	Eksempel 3 DKK	Eksempel 4 DKK
Indskudskonto primo	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Indskudskonto ultimo	-150.000	-150.000	-80.000	100.000
Kapitalafkastgrundlag primo	-200.000	-70.000	-70.000	-70.000
Kapitalafkastgrundlag ultimo	-230.000	-50.000	-150.000	40.000
Den mest negative indskudskonto	-150.000	-150.000	-100.000	-100.000
Det mest negative kapitalafkastgrundlag	-230.000	-70.000	-150.000	-70.000
Rentekorrektion beregnes af	-150.000	-70.000	-100.000	-70.000
Beregnet rentekorrektion, 4 %	6.000	2.800	4.000	2.800
Nettofinansieringsudgifter	3.000	3.000	3.000	3.000
Faktisk rentekorrektion	3.000	2.800	3.000	2.800

Kilde: Eksempel hentet fra den juridiske vejledning C.C.5.2.11 med egen tilvirkning.

I eksempel 1 er både indskudskontoen og kapitalafkastgrundlaget mest negative ultimo regnskabsåret. Ud af de to beløb er indskudskontoen ultimo det mindst negative beløb, -150.000 kr., og der tages udgangspunkt heri ved beregning af rentekorrektionen. Rentekorrektionen beregnes til 6.000 kr., men da nettofinansieringsudgifterne kun udgør 3.000 kr., bliver rentekorrektionen begrænset heraf og årets faktiske rentekorrektion bliver derfor 3.000 kr.

I eksempel 2 er indskudskontoen mest negativ ultimo, mens kapitalafkastgrundlaget er mest negativt primo regnskabsåret. Der tages udgangspunkt i kapitalafkastgrundlaget primo, -70.000 kr., da det er det mindst negativt af de to. Dette giver en beregnet rentekorrektion på 2.800 kr., der ikke begrænses af nettofinansieringsudgifterne, da disse udgør 3.000 kr. Rentekorrektionen fastholdes derfor på 2.800 kr.

I eksempel 3 er indskudskontoen mest negativ primo, mens kapitalafkastgrundlaget er mest negativt ultimo regnskabsåret. Der tages udgangspunkt i indskudskontoen primo, -100.000 kr., da det er det mindst negative

af de to. Dette giver en beregnet rentekorrektion på 4.000 kr. Da nettofinansieringsudgifterne kun udgør 3.000 kr., bliver rentekorrektionen begrænset heraf og årets faktiske rentekorrektion bliver derfor 3.000 kr.

I eksempel 4 er både indskudskontoen og kapitalafkastgrundlaget mest negative primo regnskabsåret. Ud af de to beløb er kapitalafkastgrundlaget primo det mindst negative beløb, -70.000 kr., og der tages udgangspunkt heri ved beregning af rentekorrektionen. Dette giver en beregnet rentekorrektion på 2.800 kr. Denne begrænses ikke af nettofinansieringsudgifterne, da disse er 3.000 kr. Rentekorrektionen fastholdes derfor på 2.800 kr. Havde kapitalafkastgrundlaget eller indskudskontoen været positivt både primo og ultimo regnskabsåret, havde der ikke skulle beregnes rentekorrektion.

Ovenstående eksempler illustrerer, at rentekorrektionen begrænses af størrelsen af den negative indskudskonto, det negative kapitalafkastgrundlag og nettofinansieringsudgifterne.

4.7.2.3 Hævning og indskud på indskudskontoen i samme indkomstår, jf. VSL § 11, stk. 2

Er der i samme indkomstår overført værdier via hæverækkefølgen til den selvstændigt erhvervsdrivende jf. VSL § 5 og samtidig foretaget indskud i virksomhedsordningen jf. VSL § 3, stk. 1, skal der beregnes rentekorrektion.

Grundlaget for beregningen af rentekorrektionen er summen af værdier, der er overført til den selvstændigt erhvervsdrivende fra indskudskontoen. Grundlaget ganges herefter med rentekorrektionssatsen, jf. VSL § 9 a.

Den beregnede rentekorrektion må ikke overstige årets indskud ganget med rentekorrektionssatsen, jf. VSL § 11, stk. 2.

4.8 Hæverækkefølgen

4.8.1 Overførsler fra virksomhedsordningen til privatøkonomien

Beskatningen i virksomhedsordningen er afhængig af, hvilke overførsler der foretages fra virksomheden til privatøkonomien. Disse overførsler kan jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.7.1 ske som:

- Beløb eller andre værdier, der faktisk overføres
- Beløb eller andre værdier, der anses for overført
- Beløb eller andre værdier, der er hensat til senere faktisk hævning
- Beløb eller andre værdier, der er stillet til sikkerhed for privat gæld

4.8.1.1 Beløb eller andre værdier, der faktisk overføres

Beløb eller andre værdier, der faktisk overføres fra virksomheden til den selvstændigt erhvervsdrivende, kan være kontanter, værdipapirer, driftsmidler og andre aktiver. Det er altafgørende, at faktiske overførsler registreres i virksomhedens regnskab.

4.8.1.2 Beløb eller andre værdier, der anses for overført

Beløb eller andre værdier, der anses for overført, kan bl.a. være beskatning af fri bil eller fri telefon. Det, at beløbene kun anses for overført, betyder, at beløbene ikke løbende bogføres i virksomhedens regnskab. Værdien skal registreres i virksomhedens regnskab, hvilket sker ved at lægge beløbet til virksomhedens indkomst og anse det som overført til den selvstændigt erhvervsdrivende. Der er tale om en bogholderimæssig postering, der må ikke overføres egentlige beløb.

4.8.1.3 Beløb eller andre værdier, der er hensat til senere faktisk hævning

Beløb eller andre værdier, der er hensat til senere faktisk hævning, er beløb, der ikke er overført til den selvstændigt erhvervsdrivende i det pågældende indkomstår, men er hensat til senere udbetaling fra virksomheden. Med indførelsen af lov nr. 992 af 16. september 2014 blev der indført nedenstående stk. 4 til § 11 i VSL:

”§ 11, stk. 4. Er betingelserne i stk. 1, 1. pkt., opfyldte, kan der ikke foretages foreløbig beskatning efter § 10, stk. 2.”

Det betyder, at der ikke kan foretages foreløbig beskatning og spares op i virksomheden, hvis indskudskontoen er negativ. Der kan i stedet hensættes til senere hævning, hvis det er en nødvendighed for, at der ikke sker opsparing i virksomhedsordningen. Afsættes der ikke til senere hævning, vil beløbet i stedet skulle posteres på indskudskontoen. Når der hensættes til senere hævning, beskattes hensættelsen i det indkomstår, som den vedrører. Beløbet kan senere hæves skattefrit i virksomheden. Beløbet skal inden fristen for selvangivelsen være debiteret hævekontoen og fratrukket i kapitalafkastgrundlaget.

Der er ingen grænse for, hvornår hensatte beløb skal udbetales, de anses for overført til den selvstændigt erhvervsdrivende forud for de øvrige beløb i hæverækkefølgen.

4.8.1.4 Beløb eller andre værdier, der er stillet til sikkerhed for privat gæld

Med lov nr. 992 af 16. september 2014 indførtes VSL § 10, stk. 6, som beskriver, at der er tale om en overførsel, når beløb eller andre værdier i virksomhedsordningen er stillet til sikkerhed for privat gæld. VSL § 10, stk. 6 blev ophævet med lov nr. 652 af 8. juni 2016, som er gældende fra d. 1. juli 2016. Lovændringerne er nærmere gennemgået i afsnit 5 og 5.4.

Efter sidstnævnte lovændring skal sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld uden for virksomhedsordningen, anses for en overførsel fra virksomhedsordningen til privatøkonomien efter den almindelige hæverækkefølge, jf. VSL § 4 b, stk. 1.

4.8.2 Overførsler i hæverækkefølgen

De værdier, der overføres fra virksomheden til den selvstændigt erhvervsdrivende, anses for overført i en bestemt rækkefølge jf. VSL § 5, dette kaldes også for hæverækkefølgen. Jævnfør den juridiske vejledning C.C.5.2.7.2 er hæverækkefølgen som følger:

1. Hensættelser til senere hævning
 - a. Kapitalafkast fra tidligere indkomstår, jf. VSL § 7
 - b. Resterende overskud vedrørende tidligere indkomstår, jf. VSL § 10, stk. 1
2. Overskud i det pågældende indkomstår
 - a. Årets kapitalafkast, jf. VSL § 7 og § 23 a
 - b. Årets resterende overskud, jf. VSL § 10, stk. 1
3. Opsparet overskud fra tidligere indkomstår
4. Indestående på indskudskontoen

Der er en række undtagelser til hovereglen, idet hæverækkefølgen ikke omfatter rentekorrektionen jf. VSL § 5, stk. 2 og beløb til dækning af virksomhedsskat, jf. VSL § 5, stk. 3.

4.8.3 Den udvidede hæverækkefølge

Den udvidede hæverækkefølge tager udgangspunkt i hæverækkefølgen, som er beskrevet i ovenstående afsnit. Den udvidede hæverækkefølge indeholder en fordeling af samtlige hævninger og overførsler af værdier, der er foretaget fra virksomheden til privatøkonomien, jf. den juridiske vejledning, C.C.5.2.7.3.

Fordelingen af disse hævninger og overførsler skal ske i følgende prioriterede rækkefølge:

1. Beløb, der overføres forud for hæverækkefølgen, jf. VSL § 5, stk. 1
 - a. Beløb til dækning af driftsomkostninger, der er afholdt privat
 - i. Skal ikke beskattes, da der er tale om refusion af udlæg.
 - b. Beløb til medarbejdende ægtefælle (hvis ikke overført via mellemregningskontoen)
 - i. Beskattes som personlig indkomst hos ægtefællen.
 - c. Beløb til dækning af virksomhedsskat, jf. VSL § 5, stk. 3
 - i. Skattefrie (skal ikke beskattes, da virksomhedsskat anses som en driftsomkostning).
2. Beløb, der er hensat til senere faktisk hævning primo
 - a. Kapitalafkast fra tidligere indkomstår, jf. VSL § 7
 - i. Kan hæves skattefrit, da det er beskattet tidligere indkomstår.
 - b. Resterende overskud vedrørende tidligere indkomstår, jf. VSL § 10, stk. 1
 - i. Kan hæves skattefrit, da det er beskattet tidligere indkomstår.
3. Overskud i det pågældende indkomstår
 - a. Årets kapitalafkast, jf. VSL § 7 og § 23 a
 - i. Skal som udgangspunkt beskattes som kapitalindkomst, med mindre det hæves som personlig indkomst, jf. VSL § 23 a.
 - b. Årets resterende overskud, jf. VSL § 10, stk. 1
 - i. Beskattes som personlig indkomst.
4. Opsparet overskud fra tidligere indkomstår
 - i. Hævningen og den tilhørende virksomhedsskat beskattes som personlig indkomst, jf. VSL § 10, stk. 3.
5. Indestående på indskudskontoen
 - i. Beløbet er tidligere beskattet og kan hæves skattefrit.
6. Beløb, der hæves ud over indestående på indskudskontoen
 - i. Anses for et privat lån i virksomheden, beløbet beskattes ikke. Der skal beregnes rentekorrektion, jf. VSL § 11. Rentekorrektionen indgår ikke i hæverækkefølgen. Rentekorrektionen beskattes som personlig indkomst og fratrækkes i kapitalindkomsten, jf. VSL § 11, stk. 1 og 2.

Som tidligere beskrevet er der særlige regler for kapitalafkastet af finansielle aktiver. Kapitalafkastet heraf skal tvangshæves og der skal derfor ske overførsel af dette efter hæverækkefølgen.

4.9 Indkomstopgørelse og skatteberegning

4.9.1 Opgørelse af virksomhedens indkomst

Har den selvstændigt erhvervsdrivende valgt at blive beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteloven, skal virksomhedens skattepligtige indkomst som hovedregel opgøres efter skattelovgivningens almindelige regler, jf. VSL § 6, stk. 1.

Som beskrevet i afsnit 4.8 omkring hæverækkefølgen, skal beløb og andre værdier, der anses for overført, medtages i opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst. Dette gør sig gældende for værdi af fri bil samt værdi af fri telefon mv. Yderligere er der ifølge afsnit 4.8.3 omkring den udvidede hæverækkefølge en række beløb, der overføres forud for hæverækkefølgen, jf. VSL § 5, stk. 1. Det er gældende for beløb til dækning af driftsomkostninger (der er afholdt privat) og beløb til medarbejdende ægtefælle (hvis ikke overført via mellemregningskontoen). Disse skal også medtages i opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst, og er illustreret i nedenstående figur.

Figur 5 - Opgørelse af virksomhedens skattepligtige indkomst

+/-	Virksomhedens resultat efter renter
	<u>Beløb og andre værdier, der anses for overført</u>
+	Forbrug af egne varer
+	Værdi af fri bil
+	Værdi af fri telefon mv.
	<u>Beløb, der overføres forud for hæverækkefølgen</u>
-	Dækning af driftsomkostninger (der er afholdt privat)
-	Medarbejdende ægtefælle
=	Virksomhedens skattepligtige indkomst

Kilde: Egen tilvirkning

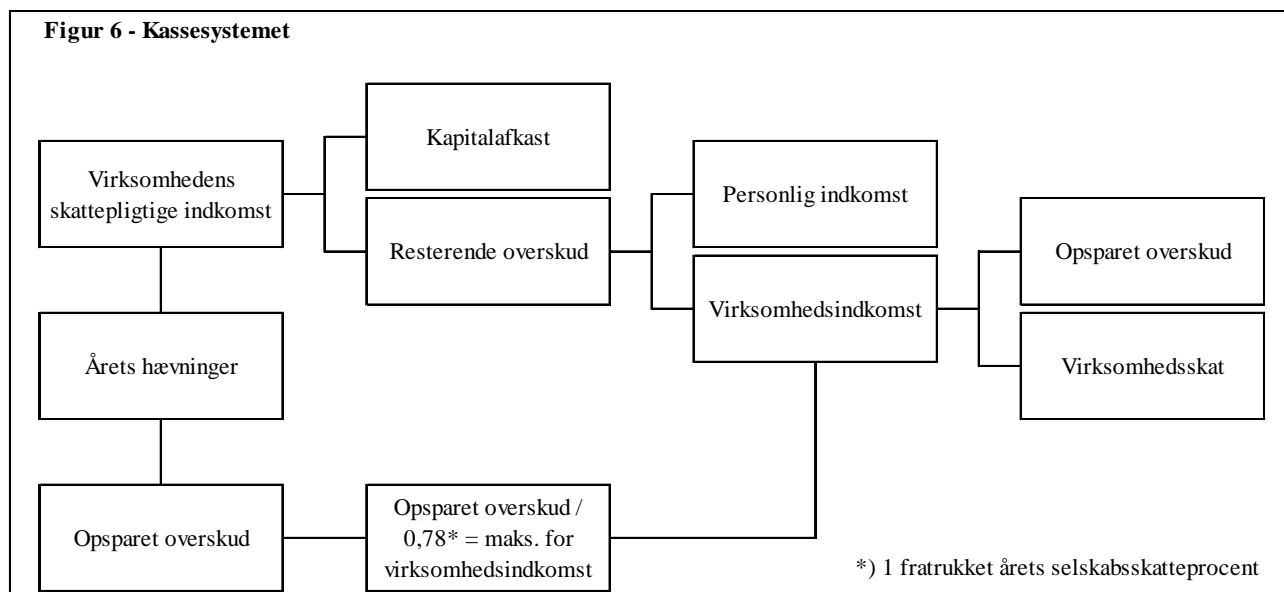
Når virksomhedens skattepligtige indkomst for året er opgjort, kan årets overskudsdisponering foretages. Metodikken heri beskrives i nedenstående afsnit.

4.9.2 Overskudsdisponering

Når det kommer til beskatningen af virksomhedens overskud i virksomhedsordningen, kan det beskattes som personlig indkomst, kapitalindkomst eller opsparet overskud. Som hovedregel, vil den del af overskuddet, der ikke spares op, blive delt op i kapitalafkast og resterende overskud, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.10:

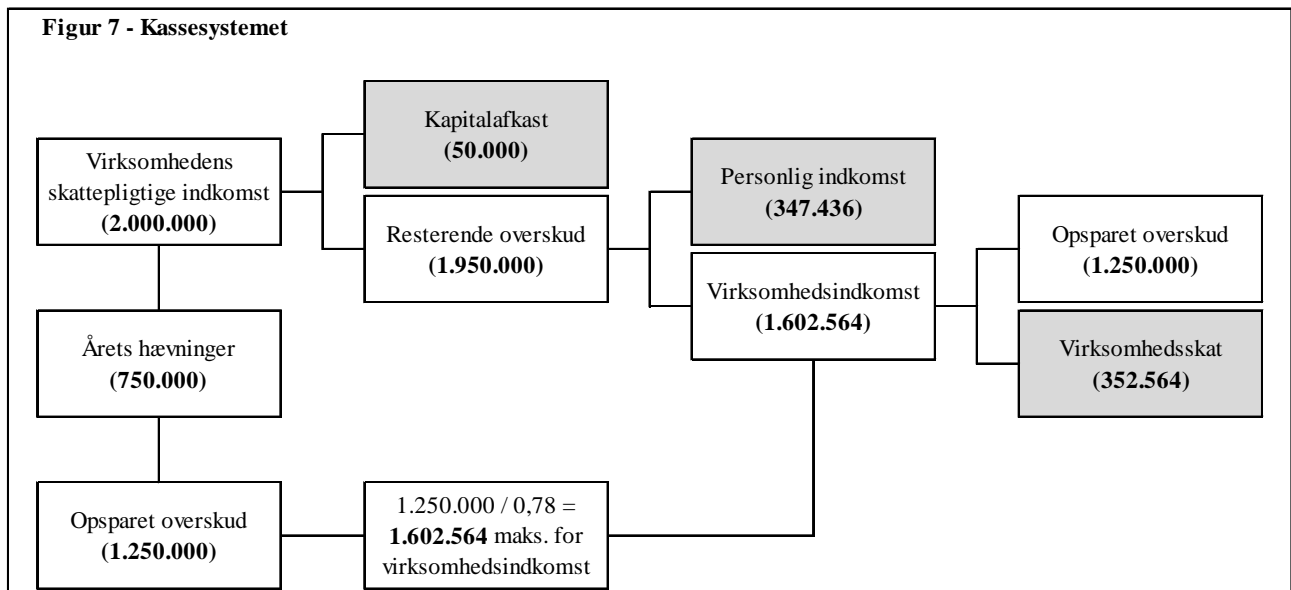
- Kapitalindkomst (kapitalafkast), jf. PSL § 4, stk. nr. 3
- Personlig indkomst (resterende overskud), jf. VSL § 10, stk. 1
- Opsparet overskud, jf. VSL § 10, stk. 2

Overskudsdisponeringen kan illustreres ved hjælp af kassesystemet. Heri kan årets maksimale opsparing i virksomhedsordningen beregnes ud fra virksomhedens skattepligtige indkomst, årets hævninger og kapitalafkast. Hæver den selvstændigt erhvervsdrivende ikke hele årets skattepligtige indkomst i virksomheden, kan det resterende overskud opspares i virksomhedsordningen.

Kilde: Egen tilvirkning

Ovenstående illustrerer, hvorledes virksomhedens skattepligtige indkomst skal beskattes. For bedre at kunne forklare selve metodikken i kassesystemet, er i nedenstående illustreret et taleksempel.

I ovenstående eksempel tages der udgangspunkt i, at virksomhedens skattepligtige indkomst er 2.000.000 kr. Yderligere antages det, at kapitalafkastgrundlaget er 5.000.000 kr., at kapitalafkastsatsen er 1 % og at indskudskontoen er positiv både primo og ultimo regnskabsåret. Til sidst antages den selvstændigt erhvervsdrivendes hævninger for året at udgøre 750.000 kr. Selskabsskatteprocenten for 2017 udgør 22 %.

Virksomhedens skattepligtige indkomst

Kassesystemet tager udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst, denne opgøres i overensstemmelse med figur 5 i afsnit 4.9.1. Virksomhedens skattepligtige indkomst er i dette eksempel 2.000.000 kr.

Kapitalafkast

Som beskrevet i afsnit 4.5.1 omkring kapitalafkast skal denne del af virksomhedens skattepligtige indkomst som udgangspunkt beskattes som kapitalindkomst. I dette eksempel udgør kapitalafkastgrundlaget 5.000.000 kr., og med en kapitalafkastsats for 2017 på 1 % giver det et beregnet kapitalafkast på 50.000 kr.

Resterende overskud

Det resterende overskud beregnes som virksomhedens skattepligtige indkomst fratrukket årets beregnede kapitalafkast. I dette eksempel giver det et resterende overskud på 1.950.000 kr., som skal fordeles på personlig indkomst og virksomhedsindkomst. Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ønsker det, kan hele det resterende overskud beskattes som personlig indkomst. Dette vil blive gennemgået i afsnit 4.9.2.1.

Virksomhedsindkomst

Virksomhedsindkomsten består af årets opsparede overskud og virksomhedsskatten af årets opsparede overskud. Årets opsparede overskud opgøres som virksomhedens skattepligtige indkomst fratrukket årets hævninger. I dette eksempel giver det et opsparet overskud på 1.250.000 kr. For at beregne den samlede virksomhedsindkomst, skal årets opsparede overskud divideres med 0,78 (1 minus årets selskabsskatteprocent). Det giver en virksomhedsindkomst for året på 1.602.564 kr.

Personlig indkomst

Den personlig indkomst opgøres som forskellen mellem det resterende overskud og virksomhedsindkomsten, i dette tilfælde giver det en personlig indkomst på 347.436 kr. Den personlige indkomst påvirkes primært af årets hævninger. Hvis årets hævninger ikke er så store, at den selvstændigt erhvervsdrivende rammer topskattegrænsen, kan disse tilpasses, så topskattegrænsen udnyttes. Dette bliver gennemgået i afsnit 4.9.2.1 omkring optimering af personlig indkomst.

Virksomhedsskat

Virksomhedsskatten er den foreløbige skat, der skal betales af årets opsparede overskud, det vil sige den del af årets overskud, som ikke er hævet af den selvstændigt erhvervsdrivende. Virksomhedsskatten beregnes som årets virksomhedsindkomst ganget med selskabsskatteprocenten for året. Det giver en beregnet virksomhedsskat på 352.564 kr.

Opsparet overskud

Årets opsparede overskud fremkommer som årets virksomhedsindkomst fratrukket årets virksomhedsskat. Yderligere fremkommer årets opsparede overskud også som tidligere beskrevet, som årets skattepligtige indkomst fratrukket årets hævninger. Årets opsparede overskud beregnes i begge tilfælde til 1.250.000 kr.

Som kontrol af ovenstående overskudsdisponering, skal årets kapitalafkast, personlig indkomst og virksomhedsskat svare til årets samlede hævninger, i dette eksempel 750.000 kr.

4.9.2.1 Optimering af personlig indkomst

Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ikke hæver tilstrækkeligt i virksomheden til at ramme topskattegrænsen, kan den personlige indkomst for året optimeres. Dette kan gøres ved, at en del af det resterende overskud hensættes til senere hævning. Ved at hensætte til senere hævning flyttes en del af det resterende overskud til beskatning som personlig indkomst i stedet for at opspare dette i virksomhedsordningen.

Der foreligger også den mulighed, at den selvstændigt erhvervsdrivende kan vælge at blive beskattet af hele årets overskud, og dermed undgå en udskudt skat. Her hensættes den del af årets overskud, der ikke er hævet, til senere faktisk hævning.

Hvis indskudskontoen er negativ enten primo eller ultimo indkomståret, er det ikke muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at spare op i virksomhedsordningen. Det resterende overskud vil i stedet blive beskattet fuldt ud som personlig indkomst, og der vil herefter enten kunne hensættes til senere faktisk hævning eller det vil blive posteret på den negative indskudskonto, så denne reduceres. Det skal bemærkes, at der er en bagatelgrænse for den negative indskudskonto på 500.000 kr. jf. lov nr. 992 af 16. september 2014, § 3, stk. 6. Dette bliver gennemgået i afsnit 5.3.4.

4.10 Underskud

Hvis virksomheden giver underskud ved anvendelse af virksomhedsordningen, skal modregning af underskud ske i en særlig rækkefølge, jf. den juridiske vejledning C.C.5.2.12:

1. Opspart overskud med tillæg af virksomhedsskat
2. Positiv nettokapitalindkomst
3. Anden personlig indkomst uden for virksomhedsordningen
4. I senere indkomstår efter reglerne i PSL § 13

4.10.1 Modregning i opsparet overskud

Det første, der sker modregning i ved underskud i virksomheden, er tidligere års opsparede overskud med tillæg af virksomhedsskat. I dette tilfælde medregnes det opsparede overskud med tillæg af virksomhedsskat ved opgørelsen af virksomhedsindkomsten. Det samlede beløb skal således modsvare underskuddet i det pågældende indkomstår, jf. VSL § 13, stk. 1. Modregning i opsparet overskud skal ske efter princippet "first in first out", hvilket vil sige, at der modregnes i det tidligst opsparede overskud, jf. VSL § 10, stk. 5.

4.10.2 Modregning i positiv nettokapitalindkomst

Skulle årets underskud ikke kunne rummes i tidligere års opsparede overskud, modregnes det resterende underskud i eventuel positiv kapitalindkomst, jf. VSL § 13, stk. 2. Skulle den selvstændigt erhvervsdrivende være gift, modregnes der også i ægtefællens positive kapitalindkomst for året, jf. VSL § 13. Modregningen skal først ske i den selvstændigt erhvervsdrivendes egen positive kapitalindkomst. Der kan maksimalt modregnes et beløb, der svarer til ægtefællernes samlede positive kapitalindkomst. Modregningen sker i den selvstændigt erhvervsdrivendes kapitalindkomst, også selv om denne skulle blive negativ.

4.10.3 Modregning i personlig indkomst

Skulle årets underskud hverken kunne rummes i tidligere års opsparede overskud eller positiv kapitalindkomst, modregnes der i øvrig personlig indkomst, jf. VSL § 13, stk. 3. Dette sker uanfægtet af, at den personlige indkomst skulle blive negativ eller yderligere negativ. Denne negative personlige indkomst kan herefter modregnes i eventuel ægtefælles positive personlige indkomst.

4.10.4 Modregning i senere indkomstår

Det er ikke muligt at fremføre et uudnyttet underskud inden for virksomhedsordningen. Et sådan underskud fremføres efter reglerne i personskatteloven, jf. PSL § 13.

5 Lov nr. 992 af 16. september 2014

5.1 Formål og baggrund for lovændring

Skatteministeriet blev henover vinteren 2013/2014 opmærksomme på en utilsigtet anvendelse af virksomhedsordningen. En række selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte ordningen, begrænsede deres skattebetalinger mod lovens oprindelige hensigt. Grundlaget for den utilsigtede udnyttelse af ordningen skyldes en forskel mellem personskatteloven og virksomhedsskatteloven. Dette har givet den selvstændige erhvervsdrivende en mulighed for at anvende lavt foreløbigt beskattede midler til privatforbrug uden udløsning af personlig indkomstbeskatning. Skattebesparelsen opstod som forskellen mellem den foreløbige og endelige beskatning.

Skatteministeriet fremsatte d. 11. juni 2014 et lovforslag om ændring af virksomhedsskatteloven. Lovforslaget belyser den utilsigtede udnyttelse af virksomhedsordningen med eksempler, hvor der indskydes privat gæld ved stiftelse af virksomheden, mens låneprovenuet tilgår privatøkonomien. Herved kan provenuet finansiere privatforbruget, og overskud af virksomhed kan opspares med lav foreløbig beskatning. Et andet eksempel belyser en selvstændigt erhvervsdrivende, der stiller aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for privat kassekredit. Privatforbruget kan finansieres ved hævnings på kassekredit, i stedet for hævnings i virksomheden, og vil i den forbindelse spare personlig indkomstskat af hævningsne.

Fokusområderne for lovforslaget var dermed at beskatte sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld uden for virksomhedsordningen, begrænse muligheden for opsparring af overskud, samt forhøje rentekorrektionen.

Skatteministeriet vurderede, at lovændringen ikke ville have økonomiske konsekvenser på erhvervslivet, samt at virksomhedsordningens grundlæggende struktur og indhold ville opretholdes. Lovforslaget ville indebære en normalisering af skattebetalingen for de selvstændigt erhvervsdrivende, der har udnyttet virksomhedsordningen utilsigtet. Ved normalisering af skattebetalingen forventes det udelukkende at påvirke disses privatøkonomi.

Lovforslaget blev vedtaget d. 16. september 2014, med virkning fra d. 11. juni 2014, dagen hvor lovforslaget blev fremsat. Den tilbagevirkende kraft var af hensyn til effektivitet og hindring af hamstring.¹⁵

5.2 Utilsigtet anvendelse af virksomhedsordningen

Som nævnt illustrerer Skatteministeriet i lovforslaget L 200 Lov om ændring af virksomhedsskatteoven to eksempler af utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen:

- Privat gæld i virksomhedsordningen
- Sikkerhedsstillelser i aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld

5.2.1 Privat gæld i virksomhedsordningen

Som tidligere beskrevet skal der ved indtræden i virksomhedsordningen opgøres en indskudskonto. Ved indskydelse af flere aktiver end passiver vil nettoværdien af indskudskontoen være positiv, hvorimod indskydelse af flere passiver end aktiver vil medføre en negativ indskudskonto. Vedrører de indskudte værdier, der medfører negativ indskudskonto, alene den erhvervsmæssige virksomhed, har den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for nulstilling af indskudskontoen ved indtræden. Er der i stedet indskudt privat gæld i virksomhedsordningen, og dette medfører negativ indskudskonto, giver dette ikke mulighed for nulstilling. Opgørelse af indskudskonto er beskrevet i afsnit 4.3.2.

Ved indskydelse af privat gæld i virksomhedsordningen vil tilhørende renteomkostninger blive fradraget i personlig indkomst frem for kapitalindkomst, der ville have givet en lavere fradragsværdi. For at eliminere denne skattefordel, er der som tidligere nævnt indført en selvkontrollerende effekt i form af rentekorrektion, jf. VSL § 11. Inden vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 blev rentekorrektionen og kapitalafkastet beregnet med samme sats. For yderligere beskrivelse af rentekorrektion henvises til afsnit 4.7.2.

Danmarks Nationalbank har for perioden 2003-2014 opgjort bankernes gennemsnitlige udlånsrente til private og selvstændigt erhvervsdrivende, der dækker over renten på udlån til danske husholdninger, lån med sikkerhed i bolig, samt lån til forbrug og andet.

¹⁵ L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven

Figur 8 - Kapitalafkastsats/rentekorrektionssats og gennemsnitlig udlånsrente 2003-2014

År	Kapitalafkastsats/ rentekorrektionssats	Bankernes gennemsnitlige udlånsrente
2003	3,0%	7,7%
2004	3,0%	7,0%
2005	2,0%	6,4%
2006	3,0%	6,5%
2007	4,0%	7,3%
2008	4,0%	7,9%
2009	3,0%	6,4%
2010	2,0%	5,4%
2011	2,0%	5,6%
2012	1,0%	5,8%
2013	2,0%	5,7%
2014	2,0%	5,6%

Kilde: Data hentet fra den juridiske vejledning C.C.5.2.9.4 og Danmarks Nationalbank "Bankernes udlånsrenter til danske husholdninger er historisk lave" med egen tilvirkning.

16

Bankernes gennemsnitlige udlånsrente har i ovennævnte periode svinget mellem 5,4 % og 7,9 %. Kapitalafkastsatsen, og derved rentekorrektionssatsen har i samme periode svinget med 3 procentpoint, mellem 1 % og 4 % (efter korrektion i 2011), hvilket er illustreret i ovenstående skema.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende medtaget privat gæld i virksomhedsordningen til en rentesats på f.eks. 5,6 % som i 2014, vil de tilhørende rentekomkostninger påvirke virksomhedens resultat og blive medtaget til beskatning som personlig indkomst. Rentekorrektionen vil for indkomståret 2014 flytte 12.000 kr. fra beskatning som kapitalindkomst til beskatning som personlig indkomst. Dette er illustreret i nedenstående figur 9.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil, på trods af den selvkontrollerende effekt, fortsat opnå en skattebesparelse, idet der er væsentlig forskel på rentekorrektionssatsen og udlånsrenten. Skattebesparelsen i eksemplet opstår, idet den personlige indkomst, der bliver beskattet hårdest, er 21.600 kr. lavere med privat gæld i virksomhedsordningen end ved at holde gælden uden for ordningen. Den selvstændigt erhvervsdrivende vil samtidig skulle beskattes af en negativ nettokapitalindkomst på 12.000 kr. Beskatningen af den negative kapitalindkomst på 12.000 kr. frem for 33.600 kr. vil ikke opveje besparelsen af den lavere personlige indkomst på 21.600 kr., da skatteværdien af kapitalindkomsten er lavere.

¹⁶ Nationalbanken har udarbejdet rentedata for perioden 2003 til 2014. Der er derfor ikke rentedata frem til d.d.

Figur 9 - Illustration af den selvkontrollerende effekt - rentesats 5,6 %

	Privat gæld <u>medtaget</u> i VSO DKK	Privat gæld <u>ej</u> <u>medtaget</u> i VSO DKK
Erhvervsmæssige aktiver	1.000.000	1.000.000
Erhvervsmæssig gæld	-2.000.000	-2.000.000
Privat gæld	-600.000	-
Kapitalafkastgrundlag primo og ultimo	-1.600.000	-1.000.000
Indskudskonto primo og ultimo	-600.000	-
Beregnet rentekorrektion, 2 %	-12.000	-
Virksomhedsresultat før renter	500.000	500.000
Erhvervsmæssige renter	-20.000	-20.000
Private renter, rentesats 5,6 %	-33.600	-
Virksomhedsresultat efter renter	446.400	480.000
Personlig indkomst		
+ Skattepligtigt overskud	446.400	480.000
+ Årets rentekorrektion	12.000	-
<i>Personlig indkomst i alt</i>	<i>458.400</i>	<i>480.000</i>
Kapitalindkomst		
- Årets rentekorrektion	-12.000	-
- Private renter	-	-33.600
<i>Kapitalindkomst i alt</i>	<i>-12.000</i>	<i>-33.600</i>
Skattepligtig indkomst	446.400	446.400

Kilde: Egen tilvirkning

Skatteministeriet ønskede at gribe ind over for sådanne udnyttelser af virksomhedsordningen. Dette skete med vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014, der bød på en forhøjet selvstændig rentekorrektionssats.

5.2.2 Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld

Forud for lovændringen var der ingen omtale af sikkerhedsstillelser i virksomhedsskatteoven, og derved ingen restriktioner mod at stille sikkerhed med aktiver i virksomhedsordningen for gæld uden for ordningen. På daværende tidspunkt var det uden betydning, hvilke aktiver, private eller erhvervsmæssige, der blev stillet til sikkerhed for hvilke forpligtelser eller lån.

Der er efter lovændringen ingen direkte definition af, hvorledes sikkerhedsstillelser skal tolkes. Men der vurderes at være tale om sikkerhedsstillelser, når den selvstændigt erhvervsdrivende stiller nærmere

definerede aktiver medtaget i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld uden for ordningen.¹⁷ Skatterådet har i bindende svar SKM2015.502 tilkendegivet, at når det kommer til bankernes almindelige modregningsadgang, foreligger der ikke sikkerhedsstillelser, såfremt der i privatsfæren er tilstrækkelige frie reserver til at dække den private gæld. Er der specifikt stillet sikkerhed med virksomhedsaktiver for privat gæld, vil der foreligge en sikkerhedsstillelse omfattet af VSL § 10, stk. 6, uanfægtet af, at der måtte være ubehæftede aktiver i privatsfæren, der kunne være stillet til sikkerhed for den pågældende gæld. Problemstillingen er yderligere behandlet i afsnit 6.1.1.1.

Lovændringen vil ikke forhindre den selvstændigt erhvervsdrivende i at stille aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ligeledes indgår i virksomhedsordningen. Såfremt gælden anses for at være erhvervsgæld, vurderes der ikke at være overførsler mellem virksomheden og den selvstændigt erhvervsdrivendes privatøkonomi.¹⁸

Sikkerhedsstillelser etableret som led i en forretningsmæssig disposition kunne forekomme ved samhandel mellem virksomhed i virksomhedsordningen og et af den selvstændigt erhvervsdrivende ejet selskab. Dette anses ikke for utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen. Ligeledes vil sikkerhedsstillelser vedrørende blandet benyttede ejendomme ikke være anset som utilsigtet udnyttelse og ej være omfattet af lovændringen, såfremt sikkerhedsstillelsen vedrørende den private andel af gælden ikke overstiger den offentlige ejendomsvurdering, alternativ anskaffelsestallet, for ejerboligen.

En utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen kunne forekomme, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende optager en privat kassekredit til finansiering af privatforbrug. Sikkerhed for kassekreditte gives i virksomhedens indestående på driftsskonto. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan derved slippe for at foretage hævninger i virksomheden, og samtidig udskyde endelig beskatning som personlig indkomst. Dette er uanfægtet af, at privatforbruget er højere, end hvad der reelt er hævet i virksomheden. Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende at opspare hele årets overskud, skal der kun betales en foreløbig virksomhedsskat, og privatforbruget er derved finansieret af lavt beskattede midler, frem for hævninger der skal beskattes som personlig indkomst. Skattebesparelsen ligger mellem skattesatserne af foreløbig og endelig beskatning.

¹⁷ Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 1. udgave, 2016, s. 220-221

¹⁸ L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven

5.3 Gennemgang af ændringer

5.3.1 Negativ indskudskonto

Som nævnt i afsnit 4.3.6 om negativ indskudskonto, fremkommer den negative nettosaldo ved større værdi af indskudte passiver end aktiver. Nulstilling af negativ indskudskonto kan udelukkende foretages ved indtræden i virksomhedsordningen. Nulstilles indskudskontoen ikke ved indtræden i virksomhedsordningen, kan det indikere, at den selvstændigt erhvervsdrivende har indskudt privat gæld i virksomhedsordningen.

En senere opstået negativ indskudskonto kan forekomme, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende har hævninger i virksomheden, trods en indskudskonto der allerede er nedbragt til nul.

Ved lov nr. 992 af 16. september 2014 blev følgende indsat som § 11, stk. 4:

”Er betingelserne i stk. 1, 1. pkt., opfyldte, kan der ikke foretages foreløbig beskatning efter § 10, stk. 2.”

Bestemmelsen henviser til VSL § 11, stk. 1, der har følgende ordlyd:

”Er saldoen på indskudskontoen negativ på det tidspunkt, hvor anvendelsen af virksomhedsordningen påbegyndes, eller for efterfølgende indkomstår ved indkomstårets begyndelse, eller er saldoen på indskudskontoen negativ ved indkomstårets udløb, beregnes rentekorrektion.”

Ovenstående betyder, at hvis indskudskontoen er negativ på et af de tre tidspunkter, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke have mulighed for at opspare overskuddet i virksomhedsordningen, jf. VSL § 10, stk. 2. For den selvstændigt erhvervsdrivende vil det betyde, at hele virksomhedens skattepligtige overskud hvert år vil blive beskattet som personlig indkomst.

Den selvstændigt erhvervsdrivendes mulighed for opsparing og indkomstudligning, der var et af de oprindelige formål med virksomhedsordningen ved indførelse i 1987, bliver reelt tilsidesat ved negativ indskudskonto.

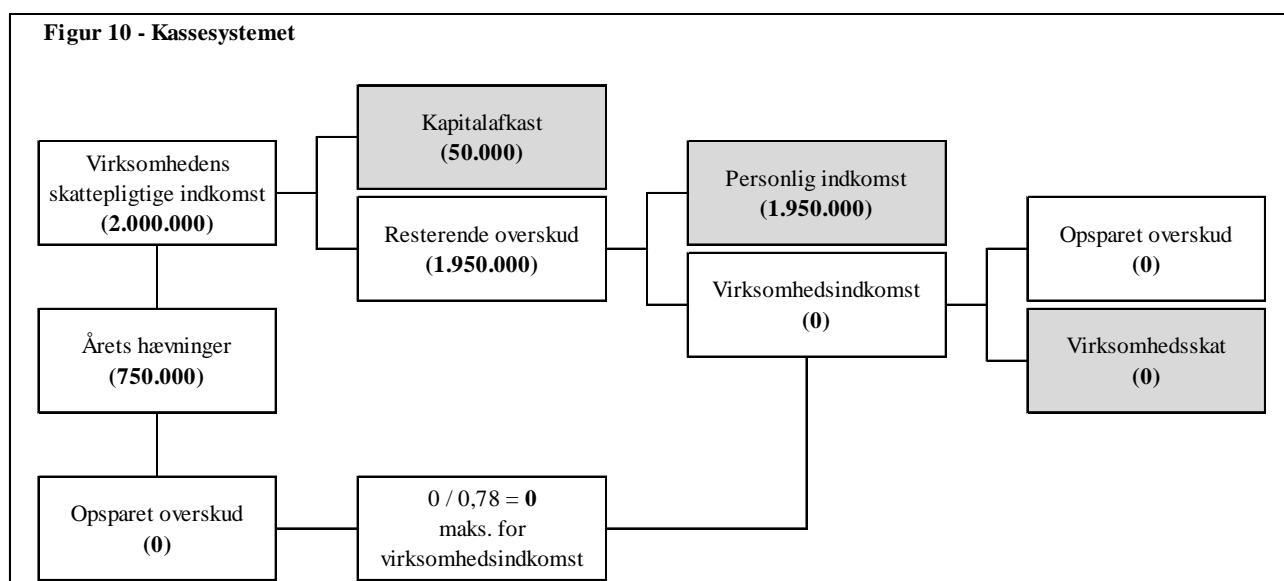
Med lov nr. 992 af 16. september 2014 ønsker Skatteministeriet, at den selvstændigt erhvervsdrivende finder det mindre attraktivt at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen. Lovændringen betyder ikke, at det ikke er muligt at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen, men det vil fremadrettet være behæftet med skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende. Indskydelse af privat gæld og fuldt fradrag for tilhørende rentekomkostninger vil udelukkende kunne lade sig gøre, såfremt der er indskudt flere aktiver end passiver, og saldoen på indskudskontoen derved er nul eller positiv, jf. lovforslaget L 200, pkt.

4.1. Lovændringen skal være med til at sikre, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke omgår hæverækkefølgen ved at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen. Indgår privat gæld som en del af virksomhedsordningen, afdrages der med virksomhedens midler, uden der sker løbende beskatning som personlig indkomst.

Som tidligere nævnt vil ovenstående ligeledes være gældende i tilfælde, hvor der ikke er indskudt privat gæld. Dette kunne være ved en allerede tømt indskudskonto, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende har større hævnings i virksomhedsordningen end årets overskud.

Er den selvstændigt erhvervsdrivende omfattet af reglerne i VSL § 11, stk. 4, og derved er begrænset i muligheden for at spare op i virksomhedsordningen mod betaling af foreløbig virksomhedsskat, vil hele årets overskud komme til beskatning som personlig indkomst. Uanfægtet størrelsen af årets hævnings vil virksomhedsindkomsten være 0 kr. Overstiger årets hævnings virksomhedens resultat, vil disse blive behandlet efter reglerne i den almindelige hæverækkefølge.

Nedenstående eksempel tager udgangspunkt i eksempel 7 fra afsnit 4.9.2 om overskudsdisponering. Ved den oprindelige overskudsdisponering bliver den personlige indkomst 347.436 kr. mens resterende overskud behandles som virksomhedsindkomst, der beskattes og overføres til konto for opsparet overskud.

Kilde: Egen tilvirkning

I ovenstående eksempel har den selvstændigt erhvervsdrivende som nævnt ikke mulighed for at spare op i virksomhedsordningen, hvorfor hele årets resterende overskud overføres til personlig indkomst, der beløber sig i 1.950.000 kr. Der vil i dette eksempel skulle betales indkomstskat af hele beløbet, da opsparingsmuligheden er begrænset. Hvorvidt der er mulighed for at spare op i virksomhedsordningen eller ej, har som vist væsentlig betydning for den selvstændigt erhvervsdrivendes skattebetalinger.

Lov nr. 992 af 16. september 2014 ændrer ikke på, at nogle selvstændigt erhvervsdrivendes fortsat vil udnytte virksomhedsordningen og få fradrag for private renteomkostninger i personlig indkomst. Opsparingsmuligheden bevares, så længe indskudskontoen er positiv.

Ovenstående regler har virkning fra og med d. 11. juni 2014 og finder kun anvendelse for indkomst erhvervet fra og med den pågældende dato, jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 4 med henvisning til VSL § 11, stk. 4. Dette betyder, at opsparet overskud før denne dato ikke er påvirket, men udelukkende muligheden for opsparing af fremtidigt overskud, såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende er omfattet af VSL § 11, stk. 4.

5.3.2 Beskatning af sikkerhedsstillelser

Ved lov nr. 992 af 16. september 2014, er nedenstående indført som VSL § 10, stk. 6:

”Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige, jf. dog stk. 7-9. Opgørelsen af beløbet sker på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed.”

Med henvisning til lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 4, vil ovenstående allerede være gældende for selvstændigt erhvervsdrivende fra lovforslaget blev sendt i høring, hvilket vil sige fra og med d. 11. juni 2014.

Fra og med skæringsdatoen d. 11. juni 2014 vil en ny sikkerhedsstillelse, hvor aktiver i virksomhedsordningen er stillet til sikkerhed for privat gæld, anses som en hævning, og dermed overført til den selvstændigt erhvervsdrivende, og skal beskattes som personlig indkomst. Som tidligere nævnt skal lovændringen være med til at sikre, at selvstændigt erhvervsdrivende ikke omgår hæverækkefølgen, og overfører værdier, uden at der sker endelig beskatning som personlig indkomst. Den selvstændigt erhvervsdrivende ønskes ligestillet med en hovedaktionær i et selskab, der anses for at have foretaget en hævning uden tilbagebetalingspligt, hvis selskabets aktiver stilles til sikkerhed for hovedaktionærens private gæld, jf. LL § 16 e.¹⁹

En hævning uden tilbagebetalingspligt, der er omfattet af LL § 16 e, skal ses som en sikkerhedsstillelse eller et lån, der skattemæssigt vil blive anset for en overførsel af værdier til hovedaktionæren, og skal beskattes enten som løn eller udbytte. Hævningen vil ikke skattemæssigt blive behandlet som et lån.

¹⁹ L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven, pkt. 4.2

Skatteministeriet vurderer, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen for privat gæld skal anses for at være overført til den selvstændigt erhvervsdrivendes private økonomi. Sikkerhedsstillelsen skal tillægges virksomhedens indkomst, og regnes for hævet af den selvstændigt erhvervsdrivende uden om den almindelige hæverækkefølge, jf. skatteministerens svar til spørgsmål 13 til lovforslag L 200. Det skal hertil bemærkes, at der alene er tale om sikkerhedsstillelser, der er stillet d. 11. juni 2014 og eller senere.

Skatteministeriet ville holde beskatning uden for hæverækkefølgen, idet der var tale om en værnsregel. En værnsregel defineres af SKAT således:

”En værnsregel er kendetegnet ved at skulle værne formålet med en anden bestemmelse i de tilfælde, som bestemmelsen ikke selv omfatter, hvorfor en værnsregel pr. definition udvider anvendelsesområdet for en anden regel.”²⁰

Ved at lade den selvstændigt erhvervsdrivende blive beskattet af et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen, vil dette kun påvirke de faktiske hævninger. Den selvstændigt erhvervsdrivende vil ikke få tilført likviditet til privatøkonomien. Ønsker den selvstændigt erhvervsdrivende senere at indfri den private gæld, hvortil der er stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver, med hjælp af indtjening fra virksomheden, vil der være behov for at hæve beløbet fra virksomheden igen.

Grundet ovenstående beskatningsregler ville det have været en fordel for den selvstændigt erhvervsdrivende, at have hævet midlerne via den almindelig hæverækkefølge i første omgang, fremfor at lånefinansiere privatforbruget med sikkerhed i virksomhedens aktiver.

5.3.2.1 Sikkerhedsstillelser som led i en forretningsmæssig disposition

Sikkerhedsstillelser, der er etableret som led i en forretningsmæssig disposition, er ikke omfattet af hovedreglen, jf. VSL § 10, stk. 7. Sådanne sikkerhedsstillelser kunne forekomme ved samhandel mellem en virksomhed i virksomhedsordningen og et af den selvstændigt erhvervsdrivende ejet selskab.²¹

Hvorvidt en sikkerhedsstillelse er etableret som led i en forretningsmæssig disposition eller i den selvstændigt erhvervsdrivendes private interesse, vil hvile på en konkret vurdering af den enkelte disposition.

Skatteministeren har til spørgsmål 34 til lovforslag L 200 beskrevet en test til vurdering af, hvorvidt en sikkerhedsstillelse er undtaget af hovedreglen. Testen består af to elementer, og sikkerhedsstillelsen skal leve op til begge for at være undtaget.

Først og fremmest skal sikkerhedsstillelsen være foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, hvilket betyder, at behovet for sikkerhedsstillelsen skal tage afsæt i en anden forretningsmæssig

²⁰ SKM2011.34.VLR

²¹ Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 1. udgave, 2016, s.221

disposition mellem den selvstændigt erhvervsdrivendes virksomhed i virksomhedsordningen og en tredjemand. Her lægges der vægt på, at sikkerhedsstillelsen ikke må være hovedformålet i transaktionen mellem parterne, men skal derimod være et sekundært element.

Ved vurdering af, hvorvidt sikkerhedsstillelsen udspringer som led i forretningsmæssig disposition, kan der ses på, om det er den løbende sammenhandel med tredjemand, der medfører behov for sikkerhedsstillelsen.

Dernæst skal sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål i virksomheden. Dette indebærer bl.a., at sikkerhedsstillelsens modydelser skal reflektere den risiko, der pålægges virksomheden ved at stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for tredjemands gæld. Herudover betyder det, at sikkerhedsstillelsen skal være foretaget på armslængdevilkår.

Undtagelsen til hovedreglen skyldes Skatteministeriets ønske, om at det alene er sikkerhedsstillelser som led i private interesser, der får skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende.

5.3.2.2 Sikkerhedsstillelser i blandet benyttede ejendomme

Hovedreglen i virksomhedsskatteoven er, at aktiver, der både anvendes til erhvervmæssige og private formål, som udgangspunkt ikke kan indgå i virksomhedsordningen, jf. VSL § 1, stk. 3. Visse blandet benyttede ejendomme er undtaget fra hovedreglen, jf. VSL § 1, stk. 3, 2. pkt.

Såfremt der er foretaget en vurderingsfordeling af henholdsvis den erhvervmæssige og den private andel af ejendommen, vil den erhvervmæssigt benyttede del skulle indgå i virksomhedsordningen. Er der ikke foretaget fordeling, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke have mulighed for at indskyde den blandet benyttede ejendom.²²

Anvendes en ejendom både erhvervmæssigt og privat, kan den selvstændigt erhvervsdrivende fratække driftsomkostningerne til den erhvervmæssige del ved opgørelse af virksomhedens skattepligtige resultat. Ligeledes kan eventuelle afskrivninger, der foretages på ejendommen, fragå resultatet.

Ved lovforslag L 200 skulle den selvstændigt erhvervsdrivende have muligheden for at stille aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld i blandet benyttede ejendomme, der er omfattet af VSL § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt.

Undtagelsen til VSL § 10, stk. 6, er indsat i VSL § 10, stk. 8 som følgende:

”Stk. 6 finder ikke anvendelse for gæld med pant i ejendomme omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., i det omfang gælden ikke overstiger ejendomsværdien med tillæg af udgifter til forbedringer, som er foretaget efter fastsættelsen af ejendomsværdien, eller den kontante anskaffelsessum for den del af

²² SKM2009.48.BR

ejendommen, der tjener til bolig for den skattepligtige. Vurderingen efter 1. pkt. foretages på det tidspunkt, hvor der gives pant i ejendommen.”

Rammerne for denne undtagelse er, at den private gæld der stilles sikkerhed for, med aktiver der indgår i virksomhedsordningen, *ikke* må overstige ejendomsværdien af den private andel af ejendommen med eventuelt tillæg af omkostninger til forbedringer, der skulle være foretaget efter seneste vurdering, og derfor ikke ville være medtaget i tidligere vurderinger. Alternativt kan den kontante anskaffelsessum anvendes til fastsættelse af værdien af den private andel af ejendommen.

Overstiger gælden værdien af den private andel, der tjener til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende, anses et beløb svarende til den del, der overstiger ejendomsværdien, for overført til den selvstændigt erhvervsdrivende.

Det er kun afgørende på tidspunktet, hvor sikkerhedsstillelsen blev stillet, hvorvidt den private gæld overstiger ejendomsværdien af den private andel af ejendommen. Et efterfølgende udsving i ejendomsværdien er derfor uden betydning for de skattemæssige konsekvenser.

Et eventuelt fald i ejendomsværdien af den private bolig vil have skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende, hvis den oprindelige sikkerhedsstillelse bortfalder, og der efterfølgende ønskes stillet ny sikkerhed for gæld, der svarer til tidligere vurdering. Et beløb svarende til forskellen mellem gælden og ejendomsvurdering vil blive betragtet som overført til den selvstændigt erhvervsdrivende, og beskattet som personlig indkomst.²³

5.3.2.3 Afløsning af sikkerhedsstillelser for sikkerhedsstillelser der eksisterede d. 10. juni 2014

Som tredje undtagelse til VSL § 10, stk. 6, er følgende bestemmelse indført i VSL § 10, stk. 9:

”Stk. 6 finder ikke anvendelse for sikkerhedsstillelse, der etableres fra og med den 11. juni 2014 til og med den 31. december 2017, i det omfang sikkerhedsstillelsen afløser en sikkerhedsstillelse, der eksisterede den 10. juni 2014, og beløbsmæssigt ikke overstiger denne. Den beløbsmæssige værdi af en sikkerhedsstillelse, der eksisterede den 10. juni 2014, opgøres pr. 10. juni 2014 som det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse.”

Bestemmelsen giver den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at stille aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld uden for ordningen fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017. Sikkerhedsstillelsen vil i perioden *ikke* anses som en hævning, der er overført til den selvstændigt erhvervsdrivende, hvilket ligeledes medfører, at et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen ikke skal beskattes som personlig indkomst.

²³ Betænkning over forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven

For at VSL § 10, stk. 9 gør sig gældende, kræver det, at nye sikkerhedsstillelser i perioden ikke overstiger værdien af sikkerhedsstillelserne, der eksisterede i virksomhedsordningen d. 10. juni 2014.

Undtagelsen skulle medvirke til, at den selvstændigt erhvervsdrivende nemmere skulle kunne afvikle eksisterende sikkerhedsstillelser i perioden frem til og med d. 31. december 2017. Dette kunne bl.a. være ved, at den selvstændigt erhvervsdrivende kunne skifte pengeinstitut og opnå forbedrede vilkår i overgangsperioden. For at den selvstændigt erhvervsdrivende undgår at blive beskattet af værdien af sikkerhedsstillelserne, skal sikkerhedsstillelserne før skæringsdatoen såvel som de afløsende sikkerhedsstillelser være afviklet senest d. 31. december 2017.

Sikkerhedsstillelserne, der eksisterer i virksomhedsordningen d. 10. juni 2014, skal opgøres, og fastsættes som det laveste beløb af enten sikkerhedsstillelsens størrelse eller gældens kursværdi pr. 10. juni 2014. Ved at tage udgangspunkt i det laveste beløb af de to nævnte værdier, sikres det, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke har mulighed for at optage yderligere gæld, hvis sikkerhedsstillelsen er større end den eksisterende gæld, der er stillet sikkerhed for.

Den opgjorte beløbsmæssige værdi af eksisterende sikkerhedsstillelser pr. 10. juni 2014 fastfryses. Dette betyder, at den selvstændigt erhvervsdrivende kan stille ny sikkerhed med aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, for gæld uden for ordningen. Dette skal være inde for det fastfrosne beløb i perioden frem til d. 31. december 2017. Dette kan gøres, uden det har skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende.

Som nævnt i lovtæksten vil ovenstående undtagelse ligeledes gælde for sikkerhedsstillelser, der er foretaget i perioden fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, såfremt en ny sikkerhedsstillelse afløser en sikkerhedsstillelse, der eksisterede d. 10. juni 2014. Afløser en ny sikkerhedsstillelse ikke en sikkerhedsstillelse, der eksisterede på skæringsdatoen, vil en værdi svarende til denne udløse beskatning som personlig indkomst.²⁴ Se gennemgang af sikkerhedsstillelser i figur 14 og 15 i afsnit 5.4.1.

5.3.3 Rentekorrektionssatsen

Som beskrevet i afsnit 4.7.2 om rentekorrektion, var satsen før vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 overensstemmende med kapitalafkastsatsen. Ved indførelse af VSL § 9 a skulle satsen for rentekorrektionen udskilles fra kapitalafkastsatsen, og derved blive en særskilt rentesats. Rentekorrektionssatsen skal fortsat opgøres på samme grundlag som kapitalafkastsatsen, jf. VSL § 9, 2.-5. pkt., der opgøres som et simpelt gennemsnit med én decimal. Den opgjorte sats skal oprundes til nærmeste hele procentsats, der herefter giver rentekorrektionssatsen, jf. VSL § 9 a, 3. pkt. Kapitalafkastsatsen

²⁴ Betænkning over forslag til lov om ændring af virksomhedsskattebogen, bemærkninger til nr. 2

offentliggøres af SKAT, der efter lov nr. 992 af 16. september 2014, også vil offentliggøre den beregnede rentekorrektionssats. I lighed med kapitalafkastsatsen kan rentekorrektionen ikke være mindre end nul.

Rentekorrektionen forhøjes med effektivt 3 procentpoint i forhold til det beregnede kapitalafkast. Forskellen på 3 procentpoint sker ved, at den opgjorte rente med én decimal efter VSL § 9, 2.-5. pkt., skal nedsættes med 2 procentpoint, og herefter nedrundes til nærmeste hele procentsats for at få kapitalafkastsatsen. Ved beregning af rentekorrektionssatsen skal den oprindeligt opgjorte rente med én decimal oprundes til nærmeste hele procentsats.

Det skal bemærkes, at hvis renten, opgjort med én decimal efter VSL § 9, 2.-5. pkt., ender på f.eks. 3,0 vil forskellen mellem kapitalafkastsatsen og rentekorrektionssatsen være 2 procentpoint, grundet afrundingsreglerne.

Formålet med en særskilt rentekorrektionssats, der er højere end kapitalafkastsatsen, er at sikre effektiviteten af rentekorrektionen. Da rentekorrektionen var lig kapitalafkastsatsen, virkede den ikke efter hensigten, idet kapitalafkastsatsen er et udtryk for en afkastsats og ikke en lånesats.

Rentekorrektionen har størst effekt, når det beregnede beløb er nogenlunde overensstemmende med de faktiske privat renteomkostninger, der er medtaget i virksomhedsordningen. Ændringen i rentekorrektionssatsen skal være med til, at den selvstændigt erhvervsdrivende finder det mindre attraktivt at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen.

Den nye rentekorrektionssats har virkning fra og med indkomståret 2015, jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 2. For selvstændigt erhvervsdrivende, der har forskudt indkomstår, og allerede har påbegyndt indkomståret 2015 d. 11. juni 2014, vil den ændrede rentekorrektionssats først være gældende for indkomståret 2016.

Ved først at lade den ændrede rentekorrektionssats have virkning fra og med indkomståret 2015 (for selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender kalenderårsregnskab), giver det den selvstændigt erhvervsdrivende en mulighed for at foretage dispositioner i virksomheden, således der ikke skal beregnes rentekorrektion. Dette kunne forekomme, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende når at nedbringe den negative saldo på indskudskonto til nul inden indkomståret 2015.

Reglerne vedrørende rentekorrektionen i VSL § 11 er uændret, dog ændres lovens ordlyd fra ”afkastsatsen efter § 9” til ”rentekorrektionssatsen efter § 9 a”. For selvstændigt erhvervsdrivende, der var omfattet af reglerne om rentekorrektion inden lovændringen, vil lov nr. 992 af 16. september 2014 blot betyde, at rentekorrektionssatsen vil være 3 procentpoint højere end før. Ligeledes betyder det, at selvstændigt

erhvervsdrivende, der ikke var omfattet af reglerne om rentekorrektion inden lovændringen, heller ikke er omfattet efter lovændringen.²⁵

5.3.4 Overgangsregler

Ved vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 blev der indført overgangsregler for ændringerne i virksomhedsskatteloven. Overgangsregler i lovændringen skal være med til at smidiggøre overgangen for selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte virksomhedsordningen forud for lovændringen. Lovændringen havde virkning fra fremsættelse af lovforslaget af hensyn til effektivitet og hindring af hamstring.

5.3.4.1 Bagatelgrænse jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 6

Overgangsreglerne bød bl.a. på en bagatelgrænse. Dette betyder, at lovændringens bestemmelser omkring begrænsning af opsparing af overskud, jf. VSL § 10, stk. 6, ikke finder anvendelse, såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende har en negativ indskudskonto, der enten primo eller ultimo indkomståret, begge med tillæg af eventuelle sikkerhedsstillelser på skæringsdatoen, d. 10. juni 2014, ikke overstiger bagatelgrænsen på 500.000 kr., jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 6. Det skal bemærkes, at sikkerhedsstillelser der er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7, samt sikkerhedsstillelser i blandet benyttede ejendomme, jf. VSL § 10, stk. 8, ikke skal indgå ved opgørelsen af bagatelgrænsen.

Dette betyder, at den numeriske værdi af en negativ indskudskonto, med tillæg af eventuelle sikkerhedsstillelser pr. 10. juni 2014, skulle opgøres for at finde ud af, om den selvstændigt erhvervsdrivende var omfattet af reglerne om bagatelgrænsen. For at en negativ indskudskonto ikke bliver modregnet i eventuelle sikkerhedsstillelser, skal værdien af den negative indskudskonto indgå i opgørelsen uden fortegn.

Bagatelgrænsen blev i lovforslaget L 200 fremsat med en beløbsgrænse på 100.000 kr. Beløbet blev i betænkning over lovsaget foreslået ændret til den efterfølgende vedtagne beløbsgrænse på 500.000 kr. Samtidig blev der åbnet op for muligheden for at afvikle de omfattede sikkerhedsstillelser over en periode på tre år. Dette er yderligere beskrevet i afsnit 5.3.4.2. De formildende overgangsregler skulle være med til, at de berørte selvstændigt erhvervsdrivende gradvist kunne tilpasse sig de nye regler og foretage en mere fleksibel tilpasning af deres privatøkonomi.

Finansrådet havde i høringsvar til lovforslag L 200 vurderet, at beløbsgrænsen på 500.000 kr. stadig var et relativt lavt beløb. Finansrådet forventede, at skærpelserne i lovforslaget ville ramme langt flere end 2.000 selvstændigt erhvervsdrivende, som først anslået af Skatteministeriet. På baggrund heraf havde Finansrådet anbefalet, at bagatelgrænsen skulle forhøjes til mindst 1 million kr. Samtidig vurderede Finansrådet, at den treårige afviklingsperiode ikke var af stor værdi for den selvstændigt erhvervsdrivende. Dette blev begrundet

²⁵ L 200 Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven

med, at den eneste måde at afvikle sikkerhedsstillelsen for privat gæld var ved reelt at indfri lånet. Finansrådet var samtidig af den opfattelse, at bankerne ikke ville opgive deres sikkerhed for at afhjælpe den selvstændigt erhvervsdrivendes skattemæssige udfordringer. De tre år vurderes derfor at være en for kort periode til at nedbringe gælden, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende i forvejen er under økonomisk pres.

På trods af Finansrådets konstruktive kritik og opfordring til ændring af lovforslaget L 200 støttede de fortsat op om at lukke hullerne i virksomhedsskatteoven, og vurderede samtidig, at lovforslaget ville have den tilsigtede virkning mod utilsigtede udnyttelse af virksomhedsordningen.²⁶

Det blev i betænkning over lovforslaget fastlagt, hvorledes værdien af sikkerhedsstillelsen skulle opgøres. Sikkerhedsstillelser, der skal indgå i vurderingen af, hvorvidt bagatelgrænsen overskrides, opgøres som det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse. Begge beløb skal opgøres pr. 10. juni 2014.

Bagatelgrænsen indebærer, at den selvstændigt erhvervsdrivende fortsat har mulighed for at kunne spare op i virksomhedsordningen. Dette er på trods af negativ indskudskonto og sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld, der ikke er indskudt i virksomhedsordningen. Muligheden for at foretage opsparing i virksomhedsordningen, når den selvstændigt erhvervsdrivende er omfattet af reglerne om bagatelgrænsen, bortfalder fra og med det indkomstår, hvor saldoen på indskudskontoen bliver negativ, eller en allerede negativ saldo på indskudskontoen forøges. Dette er uanset, at saldoen ikke overstiger beløbsgrænsen på 500.000 kr. Er den selvstændigt erhvervsdrivende omfattet af bagatelgrænsen, og ønsker at bibeholde opsparingsmuligheden, er den eneste regulering, der kan foretages på indskudskontoen, en nedbringelse af den negative saldo.

Nedenfor er illustreret et eksempel, der viser om den selvstændigt erhvervsdrivende er omfattet af bagatelgrænsen og hvorvidt opsparingsmuligheden i virksomhedsordningen opretholdes i de enkelte situationer.

Som nævnt ovenfor er den selvstændigt erhvervsdrivende omfattet af bagatelgrænsen, såfremt den negative saldo på indskudskontoen primo eller ultimo indkomståret 2014 tillagt et beløb svarende til sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver, for gæld uden for virksomhedsordningen, ikke overstiger grænsen på 500.000 kr. Hertil skal det bemærkes, at på trods af at sikkerhedsstillelser overstiger bagatelgrænsen, skal der samtidig være negativ indskudskonto i virksomhedsordningen, før end begrænsning i opsparingsmuligheden er aktuel for den selvstændigt erhvervsdrivende.

²⁶ Høringssvar til L 200 af 9. juli 2014 – Ministeriets j.nr. 13-0250471

Figur 11 - Eksempler på bagatelgrænse

	Eksempel 1 DKK	Eksempel 2 DKK	Eksempel 3 DKK	Eksempel 4 DKK	Eksempel 5 DKK
Indskudskonto primo 2014	-490.000	-510.000	0	0	-490.000
Sikkerhedsstillelse	0	0	510.000	490.000	35.000
Numerisk værdi	490.000	510.000	510.000	490.000	525.000
Omfattet af bagatelgrænsen	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej
Opsparingsmulighed i VSO	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej

Kilde: Eksempel hentet fra bogen "Erhvervsbeskatning med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen" med egen tilvirkning

Eksempel 1 og 4 er omfattet af bagatelgrænsen og begrænses ikke i opsparingsmuligheden, da summen af eventuel negativ indskudskonto og sikkerhedsstillelse ikke overstiger beløbsgrænsen på 500.000 kr. Eksempel 2, 3 og 5 overstiger alle grænsen, hvorfor ingen af disse er omfattet af bagatelgrænsen. I eksempel 3 kan der fortsat opspares i virksomhedsordningen, idet virksomheden ikke har negativ indskudskonto. Opsparingsmuligheden er dog betinget af, at sikkerhedsstillelsen, der eksisterer d. 11. juni 2014, er afviklet fuldt ud senest d. 31. december 2017. Er sikkerhedsstillelsen ikke afviklet senest d. 31. december 2017, vil opsparet overskud i overgangsperioden blive beskattet i indkomståret 2018, og den selvstændigt erhvervsdrivende vil først kunne spare op i virksomhedsordningen igen, når sikkerhedsstillelsen er afviklet.²⁷

Som tidligere nævnt skal den negative indskudskonto ses uden fortegn således, at den ikke bliver modregnet i sikkerhedsstillelsen som illustreret i eksempel 5.

Er den selvstændigt erhvervsdrivende omfattet af bagatelgrænsen, og der foretages regulering på en allerede negativ indskudskonto, der forøger saldoen, vil muligheden for opsparing i virksomhedsordningen blive afskåret. Den selvstændigt erhvervsdrivende har først mulighed for at opspare årets overskud, når saldoen på indskudskontoen er nul eller positiv både primo og ultimo indkomståret.

I lov nr. 992 af 16. september 2014 blev der indsat en bestemmelse, der gør, at reglerne om bagatelgrænsen ikke finder anvendelse for den selvstændigt erhvervsdrivende, såfremt saldoen på en negativ indskudskonto forøges, som følge af omgørelse af selvangivelsen efter lovens § 3, stk. 8. Dette er for, at selvstændigt erhvervsdrivende, der enten er omfattet af bagatelgrænsen eller slet ikke er omfattet af lovændringen (hvis virksomheden har positiv indskudskonto og ingen sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen), ikke skal kunne udnytte bagatelgrænsen ved at indskyde yderligere privat gæld i virksomhedsordningen.²⁸

²⁷ Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 253 af 5. december 2014

²⁸ Betænkning over forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven

Undtagelserne vedrørende bagatelgrænsen skal ikke ses som en generel bagatelgrænse eller et bundfradrag, men er i stedet et udtryk for en overgangsregel. Dette betyder, at opgørelsen af bagatelgrænsen alene skal ske for indkomståret 2014. Har den selvstændigt erhvervsdrivende skævt regnskabsår, og indkomståret 2015 er påbegyndt d. 11. juni 2014, anvendes indkomståret 2015.²⁹

Ved forøgelse af en allerede negativ saldo på indskudskontoen, begrænses muligheden for opsparing i virksomhedsordningen uanset, at bagatelgrænsen på 500.000 kr. ikke er overskredet.

5.3.4.2 Afvikling af sikkerhedsstillelser jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5

Som tidligere nævnt, skal værdien af sikkerhedsstillelser, hvor virksomhedens aktiver er stillet til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen, opgøres og fastfryses pr. 10. juni 2014.

Overgangsreglen giver den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at opspare eventuelt overskud i perioden fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, på trods af sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen, der eksisterede d. 10. juni 2014. Den selvstændigt erhvervsdrivende har til og med d. 31. december 2017 til at afvikle sikkerhedsstillelserne. Overgangsreglerne med afvikling af sikkerhedsstillelser finder ikke anvendelse, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende er omfattet af bagatelgrænsen.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende ikke afviklet de omfattede sikkerhedsstillelser inden fristen, og de derved fortsat indgår i virksomhedsordningen d. 1. januar 2018, vil eventuelt opsparat overskud i perioden fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, blive anset som hævning og skal beskattes som personlig indkomst i indkomståret 2018, jf. lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, 3. pkt. Det opsparede overskud, der kommer til beskatning, skal ikke beskattes i de enkelte indkomstår, hvor de enkelte overskud er optjent. Det skal i stedet ses som ét samlet beløb med beskatning i indkomståret 2018. Har virksomheden i den ovennævnte periode et resultat på nul, ved at periodens overskud er udlignet af periodens underskud, vil der ikke være et beløb til beskatning d. 1. januar 2018.³⁰

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil være afskåret fra muligheden om opsparat overskud med foreløbig virksomhedsbeskatning efter VSL § 10, stk. 2, af erhvervet indkomst fra og med d. 1. januar 2018 og frem til sikkerhedsstillelserne er afviklet. Er sikkerhedsstillelsen, der fortsat består d. 1. januar 2018, allerede beskattet efter VSL § 10, stk. 6, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke være begrænset i muligheden for at spare op i virksomhedsordningen.³¹

²⁹ Den juridiske vejledning, C.C.5.2.10

³⁰ Den juridiske vejledning, C.C.5.2.10

³¹ Betænkning over forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteoven

5.4 Lov nr. 652 af 8. juni 2016

Skatterådet havde efter vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 været af den mening, at den mest naturlige opfattelse af ordlyden i VSL § 10, stk. 6 var, at beskatning af sikkerhedsstillelser skulle foretages i overensstemmelse med VSL § 5. Beskatning skal ske efter den almindelige hæverækkefølge, og ikke ved direkte beskatning som personlig indkomst, jf. SKM2015.745.SR. Skatterådets afgørelse var ikke i overensstemmelse med hensigten med lov nr. 992 af 16. september 2014. Skatteministeriet vurderede, at der var behov for præcisering af lovteksten og vedtog lov nr. 652 af 8. juni 2016. Nedenfor er kort opridset forskellen på de to lovændringer.

Figur 12 - Ændringer til lov nr. 992 af 16. september 2014		
Lov nr. 992 af 16. september 2014	Lov nr. 652 af 8. juni 2016	Bemærkninger
VSL § 10, stk. 6	VSL § 4 b, stk. 1	<ul style="list-style-type: none">• Sikkerhedsstillelse hæves via den almindelige hæverækkefølge• Præcisering af tidspunktet for opgørelse af sikkerhedsstillelse
VSL § 10, stk. 7	VSL § 4 b, stk. 2	<ul style="list-style-type: none">• Ingen ændringer
VSL § 10, stk. 8	VSL § 4 b, stk. 3	<ul style="list-style-type: none">• Præcisering af tidspunktet for opgørelse af sikkerhedsstillelse i blandet benyttet ejendom• Omlægning af gæld i privat andel af blandet benyttet ejendom
VSL § 10, stk. 9	Lov nr. 652 af 8. juni 2016 § 17, stk. 8	<ul style="list-style-type: none">• Opdeling i, om erstatning af eksisterende sikkerhedsstillelse er foretaget før eller efter d. 1. juli 2016
Indgår ikke i lov nr. 992 af 16. september 2014	VSL § 4 b, stk. 4	<ul style="list-style-type: none">• Præcisering af sikkerhedsstillelse ved indskydelse af blandet benyttet ejendom og tilhørende gæld
Indgår ikke i lov nr. 992 af 16. september 2014	Ændring til VSL § 8, stk. 1, pkt. 1	<ul style="list-style-type: none">• Kapitalafkastgrundlaget reduceres med sikkerhedsstillelse omfattet af VSL § 4 b, stk. 1

Kilde: Egen tilvirkning

5.4.1 Lovforslag til præcisering af beskatning af sikkerhedsstillelser

Lovforslag L 123 (Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteoven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds) skulle være med til at sikre, at der var klarhed over de skattemæssige konsekvenser, når den selvstændigt erhvervsdrivende stillede virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld, der ikke indgik i virksomhedsordningen.

På baggrund af Skatterådets afgørelse i det bindende svar SKM2015.745.SR blev der ved lovforslag L 123 foreslået, at der ikke blot skete en præcisering af lovteksten, men at loven samtidig blev ændret, således beskatning af sikkerhedsstillelser skete efter reglerne om sædvanlige hævnings i virksomhedsordningen.

Dette ville medføre, at en sikkerhedsstillelse i virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld uden for ordningen skulle ses, som havde den selvstændigt erhvervsdrivende foretaget en hævning i hæverækkefølgen efter VSL § 5. De skattemæssige konsekvenser ville derefter afspejle Skatterådets afgørelse i SKM2015.745.SR.

Skatteministeriet vurderer, at formålet med indgrebet i virksomhedsordningen med lov nr. 992 af 16. september 2014 fortsat opretholdes ved vedtagelse af lovforslag L 123. Hensigten er derfor fortsat at sikre, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke opnår en skattemæssig fordel ved at stille virksomhedsaktiver til sikkerhed for privat gæld fremfor at hæve midlerne i virksomhedsordningen efter den almindelige hæverækkefølge.

Forskellen i beskatning af sikkerhedsstillelser er forsimplet eksemplificeret nedenfor i figur 13, dels ved direkte beskatning, dels ved beskatning i hæverækkefølgen. Der er i de to eksempler taget udgangspunkt i en selvstændigt erhvervsdrivende, der i eksempel 1 har stillet en ny sikkerhedsstillelse svarende til 850.000 kr., og i eksempel 2 har stillet en ny sikkerhedsstillelse på 950.000 kr. Virksomheden har opsparet overskud ekskl. virksomhedsskat på 600.000 kr., og indskudskontoen er opgjort til 250.000 kr. Det er i eksemplet forudsat, at der af opsparet overskud foreløbigt er betalt virksomhedsskat med 25 % svarende til 200.000 kr.

Ved direkte beskatning, der følger reglerne i lov nr. 992 af 16. september 2014, beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende med et beløb svarende til hele sikkerhedsstillelsen. Beskatningen sker uden om hæverækkefølgen som personlig indkomst. Beskatningen påvirker derved ikke virksomhedens opsparede overskud eller indskudskonto. I eksempel 1 beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende af 850.000 kr. som personlig indkomst, og i eksempel 2 af 950.000 kr.

Beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende via den almindelige hæverækkefølge, der følger reglerne i lov nr. 652 af 8. juni 2016, anses et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen for hævet som led i den almindelige hæverækkefølge. Dette betyder, at der først bliver hævet på konto for opsparet overskud, der beskattes som personlig indkomst. Det resterende beløb hæves på indskudskontoen. I eksempel 1 beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende af 800.000 kr., svarende til opsparet overskud på 600.000 kr. tillagt aconto betalt virksomhedsskat på 200.000 kr., som personlig indkomst. Den resterende del af sikkerhedsstillelsen modregnes i indestående på indskudskontoen, der herefter udgør 0 kr. Den selvstændigt erhvervsdrivende har fortsat mulighed for at spare op i virksomhedsordningen. I eksempel 2 beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende i lighed med eksempel 1 af 800.000 kr. som personlig indkomst. Den resterende del af sikkerhedsstillelsen modregnes i indestående på indskudskontoen, der herefter er negativ med 100.000 kr. Den selvstændigt erhvervsdrivende har ikke mulighed for fortsat at spare op i virksomhedsordningen, da saldoen på indskudskontoen er negativ.

Figur 13 - Eksempler på skattemæssige konsekvenser ved sikkerhedsstillelser

	Direkte beskatning Lov nr. 992 af 16. september DKK		Hæverækkefølgen Lov nr. 652 af 8. juni 2016 DKK	
	Eksempel 1	Eksempel 2	Eksempel 1	Eksempel 2
Personlig indkomst til beskatning	850.000	950.000	800.000	800.000
Opsparet overskud i VSO, ekskl. virksomhedsskat	600.000	600.000	0	0
Betalt aconto virksomhedsskat, 25 %	200.000	200.000	0	0
Indskudskonto	250.000	250.000	0	-100.000
Fortsat opsparingsmulighed i VSO	Ja	Ja	Ja	Nej

Kilde: Egen tilvirkning.

Havde den selvstændigt erhvervsdrivende ikke opsparet overskud i virksomhedsordningen, ville der ikke have været et beløb til beskatning som personlig indkomst. Hele beløbet svarende til sikkerhedsstillelsen ville derfor være anset som hævet på indskudskontoen, og indskudskontoen ville derved blot være blevet det mere negativ. Her vil den selvstændigt erhvervsdrivende ligeledes ikke have mulighed for at opspare i virksomhedsordningen, før indskudskontoen er lig nul eller positiv.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil i ovenstående eksempler, hvor beskatning sker via hæverækkefølgen, stadig ikke få tilført likviditet til privatøkonomien ved beskatningen. Der kan jf. VSL § 4 b ikke laves en egentlig overførsel, og det er derfor ikke muligt at hensætte beløbet til senere hævning. Der er tale om en fiktiv hævning, hvor der ikke følger penge med. Følger der kontante beløb med hævningen, vil det i sig selv udgøre en hævning i hæverækkefølgen.³²

Det kan af ovenstående konkluderes, at der efter indførelsen af lov nr. 652 af 8. juni 2016 kan ske begrænsning af opsparingsmuligheden i virksomhedsordningen. Da beskatningen skal ske som led i den almindelige hæverækkefølge, kan det medføre en negativ indskudskonto, hvilket begrænser opsparingsmuligheden. Dette er såfremt, at sikkerhedsstillelsen ikke kan rummes i det opsparede overskud og indestående på indskudskontoen.

Lovforslaget blev vedtaget ved lov nr. 652 af 8. juni 2016, og medførte at VSL § 10 stk. 6-9 af lov nr. 992 af 16. september 2014 blev ophævet, og i stedet blev VSL § 4 b indført. Undtagelserne, der fremgår af VSL § 10, stk. 7 og 8 er overført til § 4 b, stk. 2 og 3. Loven trådte i kraft d. 1. juli 2016. Undtagelsen til

³² SKM2016.171.SKAT

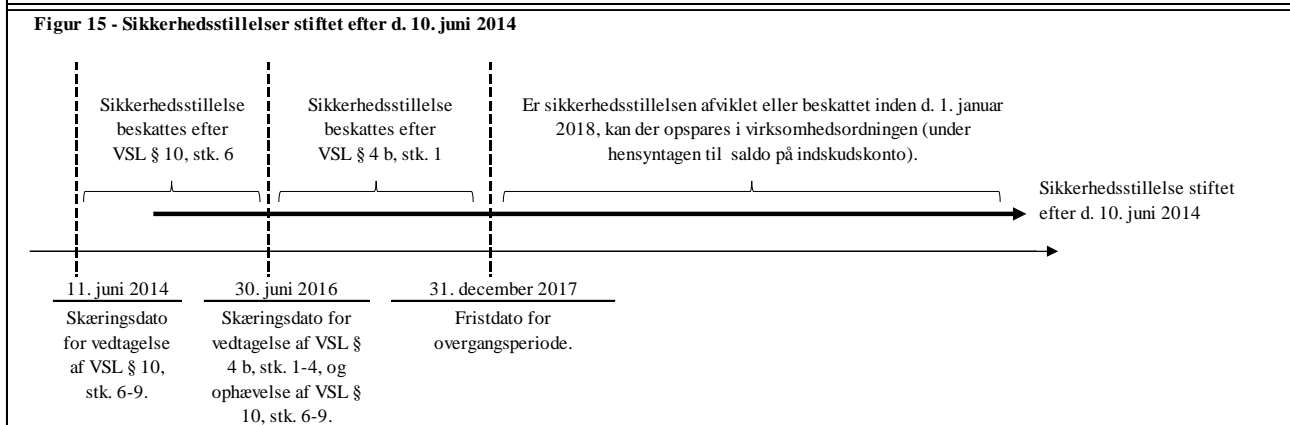
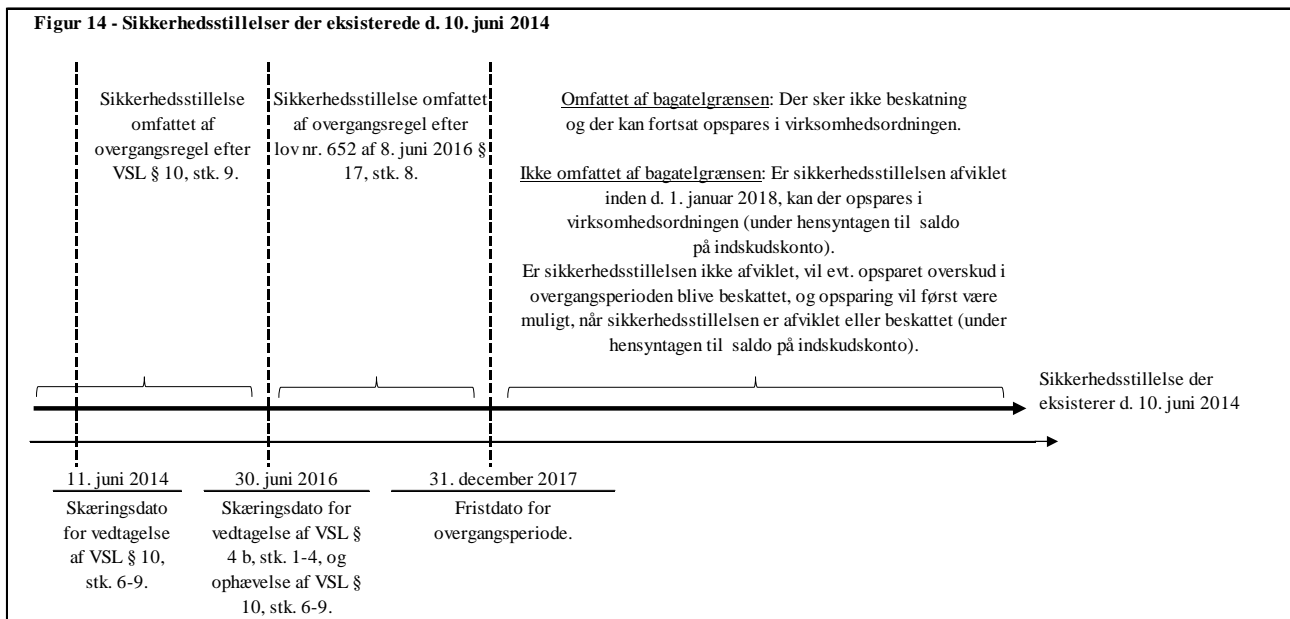
hovedreglen i VSL § 10, stk. 9 og senere lov nr. 652 af 8. juni 2016 § 17, stk. 8 er illustreret nedenfor i figur 14 og 15.

Som illustreret i figur 14 er sikkerhedsstillelser, der var undtaget fra hovedreglen, jf. VSL § 10, stk. 9, fortsat omfattet af denne lov frem til d. 30. juni 2016, indtil lov nr. 652 af 8. juni trådte i kraft, jf. § 17, stk. 8.

I lighed med ovenstående tidligere undtagelse, finder VSL § 4 b, stk. 1 ikke anvendelse på sikkerhedsstillelser, der er etableret i perioden fra og med d. 1. juli 2016 til og med d. 31. december 2017, jf. § 17, stk. 8 i lov nr. 652 af 8. juni 2016. Dette er såfremt, at en sådan sikkerhedsstillelse erstatter en sikkerhedsstillelse, der eksisterede i virksomhedsordningen d. 10. juni 2014, og beløbsmæssigt ikke overstiger den sidstnævnte sikkerhedsstillelse.

Værdien af sikkerhedsstillelser, der eksisterede i virksomhedsordningen d. 10. juni 2014, skal som tidligere beskrevet opgøres og fastfryses. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan frit stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen, uden at det resulterer i skattemæssige konsekvenser, såfremt sikkerhedsstillelsen ikke overstiger den fastfrosne værdi og er afviklet senest d. 31. december 2017. Er den selvstændigt erhvervsdrivende ikke omfattet af bagatelgrænsen og er sikkerhedsstillelsen ikke afviklet senest 31. december 2017, vil eventuelt opsparet overskud i overgangsperioden blive beskattet som personlig indkomst i indkomståret 2018. Den selvstændigt erhvervsdrivende vil først have mulighed for at spare op i virksomhedsordningen, når sikkerhedsstillelsen er beskattet eller afviklet (under hensyntagen til saldo på indskudskonto).

Som illustreret i figur 15 indebærer VSL § 4 b, stk. 1 i lighed med VSL § 10, stk. 6, at en ny sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver for privat gæld stillet efter d. 10. juni 2014 vil blive anset som en hævning. Et beløb svarende til værdien af den nye sikkerhedsstillelse anses for overført fra virksomheden til den selvstændigt erhvervsdrivendes privatøkonomi. Hævningen vil være foretaget på tidspunktet for stiftelsen af den nye sikkerhedsstillelse og vil blive behandlet som en almindelig hævning i hæverækkefølgen. En sådan sikkerhedsstillelse vil efter d. 30. juni 2016 blive beskattet efter reglerne i VSL § 4 b, stk. 1.

Kilde: Egen tilvirkning

Ordlyden i VSL § 10, stk. 9 til opgørelse af sikkerhedsstillelser, der eksisterede d. 10. juni 2014, er præciseret. Dette betyder, at sikkerhedsstillelsen opgøres som det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi, altså værdien af virksomhedens aktiv der reelt gøres brug af via sikkerhedsstillelsen (tidligere omtalt som sikkerhedsstillelsens størrelse), efter § 17, stk. 8 i lov nr. 652 af 8. juni 2016. Gældens kursværdi og aktivernes handelsværdi i VSL § 4 b, stk. 1 skal fortolkes på samme måde som førhen i VSL § 10, stk. 6.

I lighed med tidligere anses værdien af sikkerhedsstillelsen for hævet af den selvstændigt erhvervsdrivende i det indkomstår, hvor virksomhedsaktivet stilles til sikkerhed eller det tidspunkt, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende indtræder i virksomhedsordningen og medtager aktiver med sikkerhed for gæld, der ikke indskydes i ordningen samtidig med aktivet. Udsving i gældens kursværdi eller værdien af virksomhedsaktivet, der er stillet sikkerhed med, vil ikke have skattemæssige konsekvenser, da det afgørende er sikkerhedens værdi på tidspunktet, hvor sikkerhedsstillelsen er foretaget.

Ifølge lovforslag L 123 vil der altid foreligge en sikkerhedsstillelse, der er omfattet af VSL § 4 b, stk. 1, hvis der er tinglyst pant i et af virksomhedens aktiver for gæld uden for virksomhedsordningen. Der vil som udgangspunkt ikke være tale om sikkerhedsstillelser, der er omfattet af § 4 b, stk. 1, når der tales om bankernes almindelige modregningsadgang, alskyldserklæringer eller kautioner. Hvorvidt disse vil være omfattet eller ej, afhænger af en konkret vurdering.³³ Der henvises til yderligere analyse heraf i afsnit 6.1.

5.4.2 Opgørelse af flydende pant og sikkerhedsstillelser for kassekredit

Er der tale om flydende sikkerhedsstillelser, f.eks. virksomhedspant, vil det have skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende, hvis der tilføres yderligere aktiver, der forøger værdien af sikkerhedsstillelsen i form af virksomhedspantet. En forøgelse af værdien af virksomhedspantet ved at tilføre yderligere aktiver vil tolkes som, at den selvstændigt erhvervsdrivende har stillet ny sikkerhed.

Er der tale om sikkerhed for en kassekredit, vil gældens kursværdi være det faktiske beløb, der er hævet på kassekreditten. Dette betyder, at det først er på det tidspunkt, hvor der begynder at blive trukket på kassekreditten, at sikkerhedsstillelsen træder i kraft. Værdien af sikkerhedsstillelsen og de virksomhedsaktiver, der er gjort brug af i det enkelte indkomstår, opgøres som et beløb svarende til det største samlede træk på kassekreditten i indeværende indkomstår. Har træk på kassekreditten tidligere indkomstår haft skattemæssige konsekvenser for den selvstændigt erhvervsdrivende ved brug af virksomhedens aktiver, medregnes dette ikke. Dette betyder, at løbende indskud til nedbringelse af kassekreditten ikke vil påvirke det beløb, der er gjort brug af i form af virksomhedsaktiverne og derved det beløb, der anses for hævet, som den selvstændigt erhvervsdrivende skal beskattes af.

Der skal opgøres en kursværdi af gælden, altså trækket på kassekreditten, som en indgangsværdi pr. 10. juni 2014. Ved efterfølgende træk på kassekreditten, der overstiger denne opgjorte kursværdi, vil det først være på dette tidspunkt, der er stillet sikkerhed. Det vil sige, at det største træk, der er foretaget på kassekreditten set hen over hele perioden, kun gælder træk på kassekreditten fra og med d. 11. juni 2014. Det er uden betydning, at den selvstændigt erhvervsdrivende løbende har indsat penge på kassekreditten og efterfølgende hævet dem igen.

5.4.3 Tilpasning af hæverækkefølgen og kapitalafkastgrundlaget

Efter vedtagelse af lov nr. 652 af 8. juni 2016 er ordlyden i VSL § 5 tilpasset, således der tages højde for ovenstående regler ved opgørelse af hæverækkefølgen. Ligeledes er VSL § 8 tilrettet, således kapitalafkastgrundlaget nedbringes med et beløb svarende til tidligere indkomstårs overførsler ved

³³ Forslag til Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds

sikkerhedsstillelser for gæld uden for ordningen. Derved sikres det, at det ikke er mere fordelagtigt for den selvstændigt erhvervsdrivende, at stille virksomhedens aktiver til sikkerhed for privat gæld, fremfor at hæve virksomhedens midler på almindelig vis via hæverækkefølgen. Havde den selvstændigt erhvervsdrivende hævet virksomhedens midler, ville dette have medført en nedbringelse af kapitalafkastgrundlaget.

5.4.4 Sikkerhedsstillelser i ejendomme

For ejendomme, der indskydes i en eksisterende virksomhedsordning, bød lovændringen på en undtagelse for den midlertidige sikkerhedsstillelse, der opstår, når den selvstændigt erhvervsdrivende indskyder tidligere privat bolig, hvori der er optaget prioritetsgæld, i ordningen. Prioritetsgælden vil, efter gældende regler, først indgå i ordningen ultimo indkomståret, mens ejendommen indgår ved indskydelse. Undtagelsen betyder, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke skal beskattes af sikkerhedsstillelsen i den indskudte ejendom for gæld uden for ordningen, såfremt både ejendommen og den tilhørende prioritetsgæld indskydes i virksomhedsordningen i samme indkomstår, jf. VSL § 4 b, stk. 4.

Ligeledes giver undtagelsen den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at omlægge lånet i den private andel af en blandet benyttet ejendom. Dette er på trods af, hvis den offentlige ejendomsvurdering af den private andel af ejendommen er faldet siden den oprindelige låneoptagelse, og den kontante anskaffelsessum ikke svarer til gældens kursværdi. Dette betyder, at det er muligt at optage et nyt lån, der kan dække indfrielsen af det eksisterende lån, såfremt gælden allerede var undtaget efter denne regel. Undtagelsen gælder låneomlægning, såfremt kursværdien af det nye lån ikke overstiger kursværdien af den gæld, der er omlagt og oprindeligt undtaget fra hovedreglen. Den selvstændigt erhvervsdrivende har derfor ikke mulighed for at optage yderligere gæld i den private andel af ejendommen. I så fald vil den nye gæld ikke være omfattet af undtagelserne i § 4 b, stk. 3, 1. og 2. pkt.³⁴

5.4.5 Genoptagelse af selvangivelser

Med lovændringerne fik den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at ændre selvangivelsen for indkomstårene 2013 til 2015. Ændring af selvangivelse gør sig ikke gældende for indkomståret 2013, hvis omvalget af selvangivelsen medfører, at den selvstændigt erhvervsdrivende bliver omfattet af bagatelgrænsen, jf. § 3, stk. 6 i lov nr. 992 af 16. september 2014. Ligeledes gør sig gældende for indkomståret 2013, hvis omvalget medfører, at en allerede negativ indskudskonto for indkomståret 2013 forøges.

³⁴ Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteoven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds

Adgangen til at ændre selvangivelsen for indkomståret 2013 blev begrænset således, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke skulle kunne spekulere i at udnytte bagatelgrænsen.³⁵

6 Analyse af afgørelser og bindende svar som følge af lovændringen

Som følge af lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 har en række selvstændigt erhvervsdrivende stået med en del spørgsmål, som de har søgt besvaret. Dette er primært sket via bindende svar fra Skatterådet. Siden lovene blev indført, har der været 32 bindende svar på området (VSL § 4 b og VSL § 10, stk. 6-9). Vi har på baggrund heraf udvalgt 13 bindende svar, som belyser den givne problemstilling, og har været med til at danne praksis på området.

På baggrund af den forholdsvis korte periode fra indførelsen af ovenstående love og til i dag, er der ikke afsagt nogle domme, som er relevante for problemstillingen i nærværende afhandling.

Det bindende svar, som har haft størst indflydelse på praksis, er SKM2015.745.SR. I dette bindende svar forholder Skatterådet sig til en række spørgsmål omkring sikkerhedsstillelser i virksomhedsordningen, og hvorvidt overførsel af en sikkerhedsstillelse skal anses for foretaget i overensstemmelse med VSL § 5. Især svaret vedrørende sidstnævnte problemstilling var med til at ændre praksis på området.

Foruden en række bindende svar kom SKAT med et styresignal omkring praksisændringen for sikkerhedsstillelser. Skatteministeriet havde været af den mening, at der i henhold til VSL § 10, stk. 6 skulle ske beskatning af sikkerhedsstillelser uden om hæverækkefølgen. Men med SKM2015.745.SR vurderede Skatterådet, at ordlyden af VSL § 10, stk. 6 ikke var tilstrækkelig til at udgøre en selvstændig beskatningshjemmel. Skatterådet konkluderede således følgende:

”Skatterådet finder således, at den mest naturlige forståelse af ordlyden af lovens § 10, stk. 6, er, at de deri nævnte overførsler skal anses for foretaget i overensstemmelse med virksomhedsskattelovens § 5.”³⁶

Dette gjorde, at SKAT udsendte styresignalet om genoptagelse (SKM2016.171.SKAT), som skulle beskrive ændringen for praksis. Det medførte yderligere, at skatteministeren fremsatte L 123, der blev vedtaget d. 8. juni 2016 som lov nr. 652. Sikkerhedsstillelsen skulle herefter anses som en hævning i de almindelige hæverækkefølge.

³⁵ Forslag til Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds pkt. 2.8

³⁶ SKM2015.745.SR

Set hen over årene 2014-2017 har der været en række uklarheder omkring lovændringerne til virksomhedsskatteloven, hvilket har ført til en række bindende svar. En del af disse problemstillinger vil blive analyseret i nedenstående afsnit. De bindende svar vil blive analyseret med udgangspunkt i dagældende lov. Ændringerne fra lov nr. 992 af 16. september 2014 til lov nr. 652 af 8. juni 2016 er løst skitseret i figur 12 i afsnit 5.4.

6.1 Sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver for privat gæld

En af hovedproblemstillingerne i forbindelse med vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 var, at sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver for privat gæld skulle anses for overført til den selvstændigt erhvervsdrivende uden om hæverækkefølgen, jf. VSL § 10, stk. 6:

”Stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige, jf. dog stk. 7-9. Opgørelsen af beløbet sker på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed.”

Ovenstående betyder, at hvis den selvstændigt erhvervsdrivende stiller aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for privat gæld, skal det laveste beløb af gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse beskattes hos den selvstændigt erhvervsdrivende, da beløbet anses for overført. Dette var for at hindre utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen.

I det oprindelige lovforslag L 200 Lov om ændring af virksomhedsskatteloven, var der ingen undtagelser til hovedreglen:

”Stilles aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses et beløb svarende til sikkerhedens størrelse for overført til den skattepligtige.”³⁷

Der blev i ændringsforslaget af 3. september 2014 indføjet tre undtagelser til hovedreglen i VSL § 10, stk. 6. Jævnfør VSL § 10, stk. 7 finder stk. 6 ikke anvendelse, hvis sikkerhedsstillelsen er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition. Yderligere finder stk. 6 ikke anvendelse for sikkerhedsstillelser for gæld i blandet benyttede ejendomme, det gælder for den del af ejendommen, der tjener til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende. Til sidst undtages sikkerhedsstillelser, der er etableret fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, i det omfang sikkerhedsstillelsen afløser en sikkerhedsstillelse, der

³⁷ Lovforslag L 200 ”Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v.)”, fremsat d. 11. juni 2014

eksisterede d. 10. juni 2014, og beløbsmæssigt ikke overstiger denne jf. VSL § 10, stk. 9. Undtagelser er gennemgået i afsnit 5.3.2.

Det er ikke tydeligt defineret i lovtæksten, hvilke sikkerhedsstillelser der er omfattet af VSL § 10, stk. 6-9, men i SKM2015.618.SR har Skatterådet defineret sikkerhedsstillelser som følgende:

”Det vil være udgangspunktet, at der skal være foretaget en særskilt sikringsakt fx tinglysning, før virksomhedens aktiver anses for at være stillet til sikkerhed for privat gæld. Det kan dog ikke på forhånd udelukkes, at andre aftaler eller forhold i øvrigt kan inddrages i vurderingen af, om virksomhedens aktiver anses for at være stillet til sikkerhed for privat gæld.”

Ovenstående giver stadig ikke en klar definition af, hvad der i relation til virksomhedsordningen kan anses som en sikkerhedsstillelse. Der er ingen tvivl om, at der er tale om en sikkerhedsstillelse, hvis der er tinglyst pant i virksomhedens aktiver, men foruden dette er det svært at konkludere, hvornår det vil blive anset for en sikkerhedsstillelse i forhold til VSL § 10, stk. 6-9. Ovenstående har givet anledning til en del usikkerhed omkring, i hvilke situationer der kan ske beskatning. En del af disse usikkerheder har SKAT forsøgt afklaret i bindende svar SKM2015.745.SR. I SKM2015.745.SR blev det yderligere beskrevet af Skatterådet, at sikkerhedsstillelser, skulle anses som overført til den selvstændigt erhvervsdrivende som led i den almindelige hæverækkefølge. Dette var ikke i overensstemmelse med de oprindelige hensigter med VSL § 10, stk. 6, og bevirkede, at VSL § 10, stk. 6-9 blev ophævet.

I stedet indførtes VSL § 4 b, hvor sikkerhedsstillelser herefter blev anset som en del af hæverækkefølgen:

”Stilles aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses den skattepligtige for at have gjort brug af værdier i virksomhedsordningen svarende til det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller aktivernes handelsværdi i det indkomstår, hvori der stilles sikkerhed, jf. dog stk. 2-4. Beløbet i 1. pkt. anses for overført fra virksomhedsordningen til privatøkonomien. Beløbet opgøres på det tidspunkt, hvor aktiverne stilles til sikkerhed, eller på det tidspunkt, hvor den skattepligtiges tilvalg af virksomhedsordningen har virkning fra, hvis den skattepligtige forud for tilvalget af virksomhedsordningen har stillet virksomhedens aktiver til sikkerhed for gæld, der ikke indskydes i virksomhedsordningen samtidig med virksomhedens aktiver.”

Ovenstående lovændring gør sig gældende fra og med d. 1. juli 2016. Med denne ændring, vil der ikke længere ske dobbeltbeskatning af sikkerhedsstillelser for privat gæld. Dette er illustreret nedenfor i figur 16, der tager udgangspunkt i figur 13 fra afsnit 5.4.1.

Figur 16 - Eksempler på skattemæssige konsekvenser ved sikkerhedsstillelser

	Direkte beskatning Lov nr. 992 af 16. september DKK		Hæverækkefølgen Lov nr. 652 af 8. juni 2016 DKK	
	Eksempel 1	Eksempel 2	Eksempel 1	Eksempel 2
Personlig indkomst til beskatning	850.000	950.000	800.000	800.000
Opsparet overskud i VSO, ekskl. virksomhedsskat	600.000	600.000	0	0
Betalt aconto virksomhedsskat, 25 %	200.000	200.000	0	0
Indskudskonto	250.000	250.000	0	-100.000
Fortsat opsparingsmulighed i VSO	Ja	Ja	Ja	Nej

Personlig indkomst				
Resultat af virksomhed, VSO	850.000	950.000	800.000	800.000
AM-bidrag, 8 %	<u>-68.000</u>	<u>-76.000</u>	<u>-64.000</u>	<u>-64.000</u>
Personlig indkomst i alt	782.000	874.000	736.000	736.000
Ligningsmæssige fradrag				
Beskæftigelsesfradrag	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>
Ligningsmæssige fradrag i alt	30.000	30.000	30.000	30.000
Skattepligtig indkomst	752.000	844.000	706.000	706.000
Beregnet skat	359.206	414.751	331.433	331.433
Aconto betalt skat	0	0	200.000	200.000
Restskat	-359.206	-414.751	-131.433	-131.433

Kilde: Egen tilvirkning.

38

Ved direkte beskatning, der følger reglerne i lov nr. 992 af 16. september 2014, beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende med et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen uden om hæverækkefølgen. I eksempel 1 og 2 skal den selvstændigt erhvervsdrivende betale henholdsvis 359.206 kr. og 414.751 kr. ved beskatningen af sikkerhedsstillelserne. Beskatningen påvirker ikke konto for opsparret overskud, og medfører ikke likviditet til privatøkonomien. Opsparet overskud kommer først til beskatning, når den selvstændigt erhvervsdrivende i senere indkomstår hæver heraf.

Beskattes den selvstændigt erhvervsdrivende via den almindelige hæverækkefølge, der følger reglerne i lov nr. 652 af 8. juni 2016, anses et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen for hævet som led i den almindelige hæverækkefølge. I både eksempel 1 og 2 skal den selvstændigt erhvervsdrivende beskattes af 800.000 kr., svarende til opsparret overskud på 600.000 kr. tillagt aconto betalt virksomhedsskat på 200.000 kr.

³⁸ Skatteberegning forefindes i bilag 1

Acontoskatten modregnes i årets beregnede skat, hvilket betyder, at den selvstændigt erhvervsdrivende skal betale 131.433 kr. i restskat. Den selvstændigt erhvervsdrivende slipper derved billigere, ved at beskatningen sker via den almindelige hæverækkefølge frem for direkte beskatning. Ved den direkte beskatning vil det opsparede overskud stadig skulle beskattes i et senere indkomstår.

Som tidligere beskrevet, bliver der ikke tilført likviditet til privatøkonomien hverken ved den direkte beskatning eller ved beskatning via den almindelige hæverækkefølge.

I nedenstående afsnit vil en del af problemstillingerne omkring sikkerhedsstillelser blive analyseret ud fra gældende forarbejder, høringsvar, retspraksis og bindende svar.

6.1.1 Bankernes almindelige modregningsadgang

Bankerne kan som udgangspunkt foretage modregning mellem den selvstændigt erhvervsdrivendes forskellige konti. Uanfægtet af om de enkelte konti indgår i virksomheden eller privatsfæren, har banken modregningsadgang. Dette gør sig gældende, da selvstændig erhvervsmæssig virksomhed ikke er en selvstændig juridisk person. Det fremgår af forarbejderne til lovforslag L 200, at pengeinstitutternes generelle modregningsadgang kan ses som en sikkerhedsstillelse, også selvom der ikke er foretaget en egentlig sikringsakt i forbindelse hermed.³⁹ Der ses bort fra denne sikkerhedsstillelse, hvis værdien af de private aktiver overstiger værdien af gælden jf. SKM2015.745.SR.

I SKM2015.745.SR kommenteres det, at det, at et pengeinstitut har en generel modregningsadgang, ikke i sig selv er nok til, at de aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, anses for stillet til sikkerhed for den selvstændigt erhvervsdrivendes privat gæld til pengeinstituttet. Det kommenteres af skatteministeren, at det kommer an på en konkret vurdering, hvor der skal være en klar sammenhæng mellem muligheden for en kredit i privatsfæren og indestående på en driftskonto i virksomheden.⁴⁰ Skatteministeren kommenterer, at det er for at hindre utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen, ved at finansiere privatforbruget ved bestemte former for sikkerhedsstillelser.

6.1.1.1 Kassekredit etableret uden sikkerhedsstillelse

I SKM2015.502.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, om en hævning på 200.000 kr. på en ny privat kassekredit vil medføre beskatning efter VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1), hvis der ikke er stillet sikkerhed for kassekrediten.

Spørger driver personlig virksomhed og beskattes efter reglerne i virksomhedsordningen. Privat har spørger et hus med et tilhørende realkreditlån og et sommerhus, der ikke er belånt. Herudover har spørger en

³⁹ SKM2016.411.SR

⁴⁰ Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 32 af 3. september 2014

værdipapirbeholdning, en mindre likvid beholdning og et banklån, hvor banken har taget pant i værdipapirerne, både privat og i virksomheden. Pantessikkerheden i virksomhedens værdipapirer er fra før d. 11. juni 2014, og bevirker, at spørger ikke har mulighed for at spare op i virksomhedsordningen. Spørger har d. 12. december 2014 etableret en privat kassekredit, hvor banken ikke har sikkerhed i hverken private eller erhvervsmæssige aktiver.

Dette bindende svar belyser problemstillingen omkring bankernes generelle modregningsadgang, og spørger ønsker at få bekræftet, at bankernes generelle modregningsadgang i dette tilfælde ikke udløser beskatning efter VSL § 10, stk. 6. Spørger gør gældende, at der ikke er stillet sikkerhed for den private kassekredit.

SKAT gør i deres afgørelse gældende, at der ikke er stillet aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for den private kassekredit, så umiddelbart vil den ikke udløse beskatning efter VSL § 10, stk. 6. I lovforarbejderne fremgår det, at VSL § 10, stk. 6 kan finde anvendelse, hvis der er en klar sammenhæng mellem muligheden for at optage en privat kassekredit og indestående i virksomheden. SKAT gør yderligere gældende, at i tilfælde, hvor der hverken er stillet sikkerhed i virksomhedsaktiver eller private aktiver, skal der ses på, om låntager kunne have opnået kassekreditten, uden långiver ser til aktiverne i virksomhedsordningen.

SKAT konkluderer, at da spørger har et privat sommerhus med en ejendomsvurdering på 650.000 kr., der ikke er belånt, og øvrige aktiver, der overstiger kassekreditten på 200.000 kr., vil dette kunne udgøre en sikkerhedsstillelse, hvis långiver måtte stille krav herom. Der er på baggrund af ovenstående ikke grundlag for beskatning efter VSL § 10, stk. 6.

Ovenstående bindende svar er med til at belyse, at bankernes generelle modregningsadgang ikke i sig selv udgør en sikkerhedsstillelse for privat gæld med sikkerhed i aktiver i virksomhedsordningen. Den generelle modregningsadgang vil kun udgøre en sikkerhedsstillelse, hvis det ikke er muligt for spørger at opnå samme kassekredit, hvis långiver ikke havde kendskab til indestående i spørgers virksomhed. Det er derfor altafgørende, at der er ikke-belånte aktiver i privatsfæren, der overstiger den pågældende kassekredit/lån, hvis der ikke skal ske beskatning efter VSL § 10, stk. 6.

6.1.2 Alskyldserklæringer

Alskyldserklæringer er sikkerhed for ethvert mellemværende, som kreditor måtte have med debitor. Ved en alskyldserklæring kendes størrelsen af det pantsatte aktiv, men ikke gældens størrelse. Det er ikke unormalt, at banker ved sikkerhedsstillelse benytter sig af alskyldserklæringer, hvor det anføres, at den er til sikkerhed for ethvert mellemværende, som den selvstændigt erhvervsdrivende måtte have med banken. Det betyder, at skulle den selvstændigt erhvervsdrivende også have privat gæld i samme bank, er der også stillet sikkerhed for denne med virksomhedens aktiver.

Finansrådet har taget fat i denne problemstilling, og spurgt ind til, hvorledes en sådan erklæring skal behandles, hvis der er stillet særskilt privat sikkerhed for den private gæld. Hertil svarer skatteministeren, at den selvstændigt erhvervsdrivende ikke er omfattet af lovforslaget, hvis der samtidig er stillet særskilt privat sikkerhed for den private gæld.⁴¹ Skulle den private sikkerhed bortfalde, vil alskyldserklæringen blive omfattet af lovforslaget, da den står til sikkerhed for ethvert mellemværende, og dermed også den private gæld. Der er dermed stillet aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for privat gæld, beløbet anses dermed for overført til den selvstændigt erhvervsdrivende efter VSL § 4 b, stk. 1.

Problemstillingen omkring alskyldserklæringer gør, at den selvstændigt erhvervsdrivende skal være meget opmærksom, når der optages gæld inden for privatsfæren. Stilles der ikke særskilt privat sikkerhed for den private gæld, kan der opstå problemer i forhold til VSL § 4 b. Skulle den private sikkerhed ikke være tilstrækkelig, er det alene den del af den private gæld, der overstiger det private aktiv, der anses at være stillet sikkerhed for i virksomheden, og skal beskattes hos den selvstændigt erhvervsdrivende.

6.1.3 Virksomhedspant

Virksomhedspant er pant i virksomhedens aktiver, også kaldet flydende pant, som afhænger af størrelsen af virksomhedens aktiver. Virksomhedspant er defineret ved følgende:

”Virksomhedspant har til formål at skabe mere fleksible belåningsmuligheder for erhvervsvirksomheder, som herved samlet kan pantsætte, hvad virksomheden ejer og fremtidig erhverver af en eller flere nærmere kategorier af aktiver, herunder kundetilgodehavender, varelagre, driftsinventar og -materiel, drivmidler, besætning, goodwill og rettigheder i henhold til Patentloven, Varemærkeloven mfl.”⁴²

Det skal til ovenstående bemærkes, at virksomhedspant ikke omfatter likvide beholdninger. Hvis virksomheden senere tilføjes yderligere værdier, vil værdien af virksomhedspantet blive forøget, og dermed også sikkerhedsstillelsen. I denne situation vil det blive anset, som har den selvstændigt erhvervsdrivende overført et beløb svarende til den værdi, som sikkerhedsstillelsen er blevet forøget med.

Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende ikke at stille særskilt privat sikkerhed svarende til den private gælds kursværdi, vil en del af virksomhedspantet, og dermed aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, reelt være stillet til sikkerhed for den private gæld.⁴³

⁴¹ Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 54 af 4. september 2014

⁴² http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Tingsret_og_ejendomsret/virksomhedspant

⁴³ Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 250 af 5. december 2014

Er værdien af de private aktiver ikke tilstrækkelig, vil der ske beskatning af den del af den private gæld, der overstiger aktivernes værdi. Dette har skatteministeren kommenteret på i SAU 2014-2015, nr. 591:

”Hvis det private aktiv, der er særskilt er stillet til sikkerhed, ikke har en tilstrækkelig høj eller reel værdi, så er det alene den del af gælden, der overstiger værdien på det private aktiv, der anses at være stillet sikkerhed for, og som dermed udløser beskatning efter virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6.”

Det er derfor afgørende for den selvstændigt erhvervsdrivende, at de private aktiver er tilstrækkelig sikkerhed, ellers kan dette udløse en hævning i virksomheden. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan maksimalt blive beskattet af gældens størrelse, og ikke værdien af virksomhedspantet.

6.1.4 Kautjoner

Som det er beskrevet i VSL § 4 b, indikerer det, at al gæld er omfattet af bestemmelsen, dette gør sig derfor også gældende for gæld over for tredjemand. Stilles der sikkerhed over for tredjemand, er der tale om en kaution. En kaution defineres som følgende:

”Overtagelser af en økonomisk risiko, som bæres af en kreditor i et skyldforhold, med den virkning, at kautionisten sammen med debitor hæfter for opfyldelsen af debtors betalingspligt.”⁴⁴

Spørgsmålet er, om der er stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver, når der stilles personlig kaution. Der kan for eksempel være tale om en far, der kautionerer for sin søns realkreditlån. Som udgangspunkt vil svaret være ja, da faderen stiller sine aktiver som kaution for sønnen, og faderens aktiver dækker over private såvel som erhvervsmæssige aktiver. Dette er søgt bekræftet hos skatteministeren i spørgsmål SAU 2014-2015, nr. 247. Her spørges der til, om en personlig kautionsstillelse skal anses som en sikkerhedsstillelse i relation til VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b). Hertil svarer skatteministeren følgende:

”Det er udgangspunktet, at det forhold, at der er stillet en personlig kaution, i sig selv ikke er nok til, at aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, anses for at være stillet til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i ordningen”⁴⁵

Her afkræfter skatteministeren, at der som udgangspunkt skulle være tale om en sikkerhedsstillelse i virksomhedsordningen, når der stilles personlig kaution. Skatteministeren udtaler yderligere, at i særlige tilfælde kan aktiver i virksomhedsordningen anses for at være stillet til sikkerhed for privat gæld. Dette afhænger af en konkret vurdering af de enkelte forhold. Der skal være en klar sammenhæng mellem muligheden for kredit i privatsfæren og indestående i virksomheden ved kaution f.eks. krydsende kautjoner.

⁴⁴ http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Kaution/kaution

⁴⁵ Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 247 af 5. december 2014

Her udgør kautionen en sikkerhedsstillelse, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ikke har stillet personlig sikkerhed for kreditten.

I bindende svar SKM2016.18.SR omkring kaution i virksomhedsordningen henvises der også til problemstillingen omkring krydsende kautioner. Problemstillingen har skatteministeren taget stilling til i SAU 2014-2015, nr. 587, hvor der er taget udgangspunkt i følgende eksempel:

”To selvstændigt erhvervsdrivende (A og B) driver hver deres virksomhed og anvender virksomhedsordningen. Begge ønsker at begrænse hævningerne af virksomhedens overskud ved i stedet at optage privat gæld til finansiering af det løbende privatforbrug. Deres respektive pengeinstitutter stiller dog krav om, at der skal stilles sikkerhed for den private gæld.

A og B aftaler derfor indbyrdes at de hver især stiller indestående på driftskontoen i hver deres respektive virksomheder til sikkerhed for den andens private gæld. Sikkerhedsstillelser sker ved kaution, hvorved A kautionerer for B’s private gæld og omvendt.”

På baggrund af ovenstående udtaler skatteministeren, at der i denne situation vil være tale om et arrangement, hvor der er en klar sammenhæng mellem muligheden for kredit i privatsfæren og indestående på virksomhedens driftskonto. Kautionen er opnået, ved at A og B har stillet krydsende kautioner, og der er i denne situation tale om en utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen, som VSL § 4 b (tidligere VSL § 10, stk. 6) har til hensigt at modvirke.

Ovenstående kan sammenfattes i, at personlige kautioner ikke som udgangspunkt anses for sikkerhedsstillelse med virksomhedens aktiver, medmindre der er tale om misbrugssituationer. Det kan derfor være svært at afgøre, hvornår en kaution skal anses for en sikkerhedsstillelse med virksomhedens aktiver. Dette er ikke beskrevet dybdegående i hverken lov nr. 992 af 16. september 2014 eller lov nr. 652 af 8. juni 2016, retspraksis skal derfor bl.a. findes i fremtidige bindende svar.

6.2 Sikkerhedsstillelser som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition

Som beskrevet i afsnit 5.3.2.1 gælder VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1) ikke for sikkerhedsstillelser, der er foretaget som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7 (efterfølgende § 4 b, stk. 2). Der har hersket en del tvivl om, hvorledes sædvanlig forretningsmæssig disposition skal forstås.

Skatteministeren har i spørgsmål 34 til L 200 uddybet, at to kriterier skal være opfyldt, før end der er tale om sikkerhedsstillelser som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition. For det første skal sikkerhedsstillelsen ske som led i løbende samhandel med tredjemand, sikkerhedsstillelsen skal være

sekundær og må ikke være det bærende element i transaktionen. For det andet skal sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål, det vil sige, at sikkerhedsstillelsen skal være foretaget på armslængdevilkår og afspejle den risiko, som den selvstændigt erhvervsdrivende påtager sig.

En del situationer har givet anledning til ansøgning omkring bindende svar vedrørende sikkerhedsstillelser som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition. En række af disse bindende svar vil blive analyseret i nedenstående.

6.2.1 Realkreditlån med sikkerhed i udlejningsejendom

I SKM2015.581.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, at et realkreditlån med sikkerhed i en udlejningsejendom i virksomhedsordningen udgør en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Da spørger ikke har kunnet sælge sin private beboelseejendom, har spørger valgt at lade denne indgå fuldt ud i virksomhedsordningen og leje ejendommen ud. Spørger har indskudt ejendommen på indskudskontoen i virksomhedsordningen, men har af skattemæssige årsager valgt at holde gælden uden for virksomhedsordningen. De løbende betalinger af gælden sker med beskattede midler. Ejendommens værdi overstiger kursværdien af den tilhørende gæld, og sikkerhedsstillelsen er foretaget før d. 10. juni 2014.

Problemstillingen ligger i lov nr. 992 af 16 september 2014 § 3, stk. 5, som gælder for sikkerhedsstillelser, der er foretaget senest d. 10. juni 2014. Af § 3, stk. 5 fremgår følgende:

”Står aktiver, der indgår i virksomhedsordningen, til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, den 1. januar 2018, kan der, så længe aktiverne står til sikkerhed, ikke foretages foreløbig beskatning efter VSL § 10, stk. 2, for indkomst erhvervet fra og med den 1. januar 2018.”

Hvis spørgers sikkerhedsstillelse ikke bliver anset for at være en sikkerhedsstillelse som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition, vil spørger ikke længere kunne spare op i virksomhedsordningen. Spørger gør gældende, at realkreditlånet er anvendt til at finansiere en ejendom, der jf. VSL § 2 er tvunget indskudt i virksomhedsordningen. Ejendommens værdi overstiger gældens værdi. Spørger gør gældende, at gælden derfor ikke er anvendt til at finansiere privatforbrug. Spørger gør yderligere gældende, at realkreditlånet er afdraget med beskattede midler, og virksomhedsordningen er derfor ikke forsøgt udnyttet. Spørger ønsker på baggrund af ovenstående, sikkerhedsstillelsen betragtet som en sædvanlig forretningsmæssig disposition og undtaget for beskatning, jf. VSL § 10, stk. 7 (efterfølgende § 4 b, stk. 2).

Hele problemstillingen er afledt af bruttoprincippet. Bruttoprincippet gør, at en tidligere privat ejendom skal indgå som en del af virksomhedsordningen, hvis den lejes ud. Den dertilhørende gæld kan ikke indgå som en del af virksomhedsordningen, medmindre dette anses for en hævning svarende til gældens størrelse. I dette

bindende svar har spørger valgt at holde gælden ude af virksomhedsordningen på baggrund af rådgivning fra revisor. Ejendommen er dermed stillet til sikkerhed for gæld uden for virksomhedsordningen.

SKAT gør i deres afgørelse gældende, at de to betingelser, der er nævnt i svaret til spørgsmål 34 til skatteministeren ved folketingets behandling af lov nr. 992 af 16. september 2014, skal være opfyldte. For det første skal der være tale om en sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i løbende samhandel med tredjemand, sikkerhedsstillelsen skal være sekundær og må ikke være det bærende element i transaktionen. SKAT vurderer, at denne betingelse ikke er opfyldt, idet spørger selv er debitor i den gæld, der er placeret uden for virksomhedsordningen. Jævnfør ovenstående er det en forudsætning, at samarbejdspartneren er en tredjemand. Da den første betingelse ikke er opfyldt, vurderer SKAT, at der ikke kan være tale om en sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7. Det vurderes, at der er tale om en sikkerhedsstillelse for gæld uden for virksomhedsordningen, og spørger kan således ikke længere spare op i virksomhedsordningen, hvis sikkerhedsstillelsen ikke afvikles inden d. 31. december 2017. Da den første betingelse ikke er opfyldt, er der ikke kigget nærmere på den anden betingelse omkring forretningsmæssigt formål.

Ovenstående afgørelse belyser problemstillingen i, at flere selvstændigt erhvervsdrivende har valgt kun at lade deres udlejningsejendom indgå i virksomhedsordningen, og lade gælden blive i privatøkonomien. Årsagen til at lade gælden blive i privatøkonomien var, at det ellers ville udløse en større skat. I ovenstående situation ville det udløse en skat på 200.000 kr. Det, at det har været tvunget at indskyde udlejningsejendommen men ikke gælden, stiller mange selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen, i en situation, hvor de vil blive ramt af ovenstående konsekvenser. Dette betyder, at de ikke længere vil kunne spare op i virksomhedsordningen, hvis de ikke får afviklet deres sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen, inden udløb af den treårige overgangsperiode, eller indskyder gælden og lader denne beskattes.

6.2.2 Pantsætning af aktiver

I SKM2015.474.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, om pantsætning af spørgers ejendom medfører, at et beløb svarende til gældens kursværdi anses for overført til spørger.

Spørger driver landbrug som personlig virksomhed. Herudover driver spørger et I/S sammen med sin bror PJ, som også driver sit eget landbrug ved siden af. De to personligt drevne virksomheder drives økonomisk adskilt fra hinanden, men der er en betydelig samhandel mellem de to virksomheder. Begge virksomheder sælger hovedparten af deres planteproduktion til interessentskabet. Alle tre virksomheder anvender samme pengeinstitut. Trods den økonomiske adskillelse, er de af kreditgiver blevet betragtet under ét. I forbindelse med at de skifter bank, er det stillet som betingelse, at spørger indtræder som meddebitor over for

pengeinstituttet, og pantsætter sine landbrugsejendomme til sikkerhed for ét af PJs (spørgers bror) engagementer med pengeinstituttet. Spørger bliver beskattet efter reglerne i virksomhedsordningen.

Problemstillingen ligger i lighed med SKM2015.581.SR i lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, som gælder for sikkerhedsstillelser, der er foretaget til og med d. 10. juni 2014.

Hvis spørgers sikkerhedsstillelse ikke bliver anset for at være en sikkerhedsstillelse som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition, vil spørger ikke længere kunne spare op i virksomhedsordningen. Spørger gør gældende, at de to virksomheder er så integrerede i hinanden, at det skal anses for foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, og dermed er omfattet af VSL § 10, stk. 7 (efterfølgende § 4 b, stk. 2).

Denne integration begrundes med at der kun er 1 km mellem de to virksomheder, som har en meget integreret dagligdag. De to virksomheder driver sammen et I/S, som står for en del af den samlede drift. En del af spørgers og PJs ejendomme udlejes til I/S'et. Ved forhandlingerne med den nye bank, blev der lagt vægt på, at der skulle etableres en samlet løsning for spørger og PJs virksomheder samt I/S'et.

Spørger mener, at pantsætningen ikke medfører, at et beløb svarende til gældens kursværdi skal anses for overført til spørger, men derimod undtages, jf. VSL § 10, stk. 7.

SKAT gør i deres afgørelse gældende, at de to betingelser, der er nævnt i skatteministerens svar til spørgsmål 34 ved folketingets behandling af lov nr. 992 af 16. september 2014, skal være opfyldte.

For det første skal der være tale om en sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i løbende samhandel med tredjemand, sikkerhedsstillelsen skal være sekundær og må ikke være det bærende element i transaktionen. SKAT vurderer, at denne betingelse er opfyldt. SKAT har især lagt vægt på den løbende samhandel mellem brødrene og interessentskabet, som anses for at være tæt forbundet med behovet for at stille sikkerhed for et af PJs lån. Behovet for sikkerhedsstillelsen må derfor anses for foretaget som led i løbende samhandel med tredjemand. Det, at de to er brødre, bevirker ikke, at dispositionen ikke kan anses for at være erhvervsmæssig.

For det andet skal sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål. Jævnfør sagen skal der ikke være tale om en særskilt modydelse, denne kan være en integreret del af parternes samlede udvekslinger. Det er oplyst, at samhandlen foregår på armlængdevilkår. SKAT vurderer, at denne betingelse også er opfyldt. SKAT har især lagt til grund, at handlen sker på armlængdevilkår. Spørger kan derfor anvende VSL § 10, stk. 7 og undgår at blive beskattet efter reglerne i VSL § 10, stk. 6. Sikkerhedsstillelsen skal derfor ikke medregnes i spørgers skattepligtige indkomst, og spørger kan fortsat spare op i virksomhedsordningen.

I modsætning til SKM2015.581.SR var sikkerhedsstillelsen i SKM2015.474.SR foretaget som led i løbende samhandel med tredjemand. I SKM2015.581.SR var spørger selv debitor for gælden uden for virksomheden, hvilket var afgørende for afgørelsen. Det er på baggrund af ovenstående altafgørende, at sikkerhedsstillelsen opfylder de to betingelser, der er nævnt i skatteministerens svar til spørgsmål 34 ved folketingets behandling af lov nr. 992 af 16. september 2014.

6.2.3 Pantsætning af ejerpantebrev

I SKM2017.291.SR, spørgsmål 3 ønsker spørger med bindende svar bekræftet, om den sikkerhed, som spørger har stillet over for A A/S, er omfattet af VSL § 10, stk. 7 (efterfølgende § 4 b, stk. 2), hvis der efter d. 10. juni 2014 sker øget træk på selskabets kassekredit, som medfører sikkerhedsstillelse omfattet af VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1).

Spørger har stillet sikkerhed over for A A/S i form af et håndpantset ejerpantebrev, hvor der er pant i fast ejendom. A A/S ejes af B ApS, hvor spørger ejer alle anparterne. Sikkerhedsstillelsen er stillet mange år før lov nr. 992 af 16. september 2014 blev vedtaget. Spørgers personligt ejet virksomhed driver produktion med planteavl og udlejer driftsbygninger til A A/S. Tidligere blev det hele drevet i personligt regi, men i 2008 blev A A/S stiftet, og besætningen blev solgt af den personlige virksomhed til A A/S, salget blev behandlet som et skattepligtigt salg. I A A/S forefindes en kassekredit med en trækingsret på 2 mio. kr., der skal være med til at finansiere den løbende drift. Spørger stillede i 2008 sikkerhed for denne kassekredit i form af et ejerpantebrev på 4 mio. kr. i spørgers landbrugsejendomme, som indgår i virksomhedsordningen. Der er tale om en supplerende sikkerhedsstillelse, da pengeinstitutets primære sikkerhed ligger i selskabets aktiver. Selskabet har ikke stillet andre former for sikkerhedsstillelser. Spørger og spørgers ægtefælle har yderligere underskrevet kassekreditkontrakten som selvskyldnerkautionister.

Problemstillingen ligger igen i dette bindende svar i lov nr. 992 af 16 september 2014 § 3, stk. 5, som gælder for sikkerhedsstillelser, der er foretaget til og med d. 10. juni 2014. Hvis spørgers sikkerhedsstillelse ikke bliver anset for at være en sikkerhedsstillelse som led i sædvanlig forretningsmæssig disposition, vil spørger ikke længere kunne spare op i virksomhedsordningen. Spørger gør gældende, at begge de betingelser, der er nævnt i skatteministerens svar til spørgsmål 34 ved folketingets behandling af lov nr. 992 af 16. september 2014, vurderes at være opfyldte.

Spørger gør gældende, at kassekrediten blev oprettet for at sikre den løbende samhandel mellem spørger og A A/S. Sikkerhedsstillelsen skal derfor anses for foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, og er dermed omfattet af VSL § 10, stk. 7. For det andet skal sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål. Spørger gør her gældende, at det forretningsmæssige formål er salg af alle kornafgrøder samt udlejning af driftsbygninger til A A/S, som er spørgers væsentligste samhandelspartner.

SKAT gør, i lighed med spørger og tidligere bindende svar, i deres afgørelse gældende, at de to betingelser, der er nævnt i skatteministerens svar til spørgsmål 34, skal være opfyldte.

For det første skal der være tale om en sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i løbende samhandel med tredjemand, sikkerhedsstillelsen skal være sekundær og må ikke være det bærende element i transaktionen. SKAT vurderer, at denne betingelse ikke er opfyldt. SKAT vurderer ikke, at sikkerhedsstillelsen har sit udspring i ønsket om at sikre en indtægt som led i løbende samhandel, idet sikkerhedsstillelsen blev givet ved stiftelsen af A A/S, og skyldtes selskabets helt generelle behov for driftsfinansiering.

For det andet skal sikkerhedsstillelsen tjene et forretningsmæssigt formål. Sikkerhedsstillelsen blev stillet i forbindelse med selskabets stiftelse, og er stillet for en kassekredit, der ligger til grund for den generelle driftsfinansiering. SKAT vurderer derfor ikke, at sikkerhedsstillelsen er foretaget som følge af den løbende samhandel, og dermed tjener et forretningsmæssigt formål. Samtidig vurderer SKAT, at spørger ikke ville have stillet samme sikkerhed over for tredjemand, og sikkerheden anses for stillet som følge af interesseforbindelsen med A A/S.

Da ingen af de to betingelser er opfyldt, vurderer SKAT, at der ikke kan være tale om en sikkerhedsstillelse, der er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7. Det vurderes, at der er tale om en sikkerhedsstillelse for gæld uden for virksomhedsordningen, og spørger kan således ikke længere spare op i virksomhedsordningen, hvis sikkerhedsstillelsen ikke afvikles inden d. 31. december 2017.

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at interesseforbindelsen ikke må være afgørende for sikkerhedsstillelsen. Det er afgørende, at tredjemand vil kunne forventes at stille en tilsvarende sikkerhed. Hvis dette ikke er tilfældet, vil sikkerhedsstillelsen ikke blive anset for at tjene et forretningsmæssigt formål. Yderligere vil sikkerhedsstillelser, der er stillet i forbindelse med et selskabets stiftelse, have svært ved at blive vurderet for foretaget som led i løbende samhandel. En sådan sikkerhedsstillelse vil dække selskabets helt generelle behov for driftsfinansiering. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal være meget opmærksom på disse forhold, der er helt afgørende for, om en sikkerhedsstillelse kan blive anset for stillet som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. VSL § 10, stk. 7.

6.3 Blandet benyttede ejendomme

Som beskrevet i afsnit 5.3.2.2 gælder reglerne i VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk.1) ikke for blandet benyttede ejendomme. Undtagelsen herfor er beskrevet i VSL § 10, stk. 8:

”Stk. 6 finder ikke anvendelse for gæld med pant i ejendomme omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., i det omfang gælden ikke overstiger ejendomsværdien med tillæg af udgifter til forbedringer, som er foretaget efter fastsættelsen af ejendomsværdien, eller den kontante anskaffelsessum for den del af ejendommen, der tjener til bolig for den skattepligtige. Vurderingen efter 1. pkt. foretages på det tidspunkt, hvor der gives pant i ejendommen.”

Der har været en del usikkerhed om, hvordan en sikkerhedsstillelse med pant i en blandet benyttet ejendom skal opgøres på skæringsdatoen for lovændringen, d. 10. juni 2014.

Skatteministeren har til spørgsmål 10 til lovforslag L 200 beskrevet, at det er ejendomsvurderingen eller den faktiske anskaffelsessum, der kan henføres til den private andel af ejendommen, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende har bopæl, der ligger til grund for beregning af, hvorvidt gælden pr. 10. juni 2014 overstiger ejendomsværdien. Dette betyder, at vurderingen skal ske på det tidspunkt, der stilles sikkerhed i ejendommen.

Til vurdering af, om sikkerhedsstillelsen overstiger værdien af den private andel af ejendommen, skal der tages udgangspunkt i den største værdi af den offentlige ejendomsvurdering eller den kontante anskaffelsessum, hvorimod der skal tages udgangspunkt i det laveste beløb af gældens kursværdi eller værdien af sikkerhedsstillelsen pr. 10. juni 2014. Det laveste beløb af gælden på skæringsdagen sammenholdes med den største værdi af ejendommen, på det tidspunkt der gives pant i ejendommen.

I bogen ”Lovændringer af virksomhedsordningen, L200 med kommentar” har forfatterne opstillet tre eksempler, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende har pant i en blandet benyttet landbrugsejendom. Eksempel 4 er tilføjet i forbindelse med udarbejdelse af afhandlingen. Dette er for at illustrere situationen, hvor anskaffelsessummen af stuehuset er højere end den offentlige ejendomsvurdering i anskaffelsesåret 2010. Eksemplerne er illustreret nedenfor.

Figur 17 - Eksempler på sikkerhedsstillelser i blandet benyttede ejendomme

	Eksempel 1 DKK	Eksempel 2 DKK	Eksempel 3 DKK	Eksempel 4 DKK
2010				
Offentlig ejendomsvurdering af stuehus	1.000.000	1.000.000	2.000.000	1.000.000
Anskaffelsessum stuehus	800.000	800.000	1.800.000	1.800.000
Samlet lån uden for VSO	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000
Pr. 10. juni 2014				
Offentlig ejendomsvurdering af stuehus	1.800.000	900.000	900.000	900.000
Samlet lån uden for VSO	-1.500.000	-1.500.000	-1.500.000	-1.500.000
Værdi af sikkerhedsstillelse ved opgørelse af bagatelgrænsen				
Offentlig ejendomsvurdering af stuehus, 2010	1.000.000	1.000.000	2.000.000	1.800.000
Samlet lån uden for VSO, pr. 10. juni 2014	<u>-1.500.000</u>	<u>-1.500.000</u>	<u>-1.500.000</u>	<u>-1.500.000</u>
Forskel mellem værdien af stuehus 2010 og lån 2014	-500.000	-500.000	500.000	300.000
Værdi af sikkerhedsstillelse ved opgørelse af bagatelgrænsen	500.000	500.000	0	0

Kilde: Eksempel hentet fra bogen "Lovændringer af virksomhedsordningen, L200 med kommentar" med egen tilvirkning

Som det ses af eksempel 1 og 2, er det uden betydning for den selvstændigt erhvervsdrivende, hvorvidt den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset er steget eller faldet på skæringsdatoen for lov nr. 992 af 16. september 2014. Det vil som beskrevet være den offentlige ejendomsvurdering eller alternativt den kontante anskaffelsessum på tidspunktet, der gives pant, der er afgørende.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil i eksempel 1 og 2 have sikkerhedsstillelser på 1.500.000 kr. d. 10. juni 2014. Sikkerhedsstillelserne overstiger den offentlige ejendomsvurdering i 2010, hvor sikkerhedsstillelsen blev stillet med 500.000 kr. Det er uden betydning, at den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset i eksempel 1 er steget til 1.800.000 kr., og overstiger gælden med 300.000 kr. på skæringsdatoen. Ligeledes er det uden betydning for opgørelse af sikkerhedsstillelsen, at den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset i eksempel 2 er faldet til 900.000 kr., og ligger 600.000 kr. lavere end gælden d. 10. juni 2014.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil i eksempel 3 have en sikkerhedsstillelse på 1.500.000 kr. d. 10. juni 2014, hvilket ikke overstiger hverken den offentlige ejendomsvurdering eller anskaffelsessummen i 2010. Det er uden betydning, at den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset er faldet til mindre end det halve på blot fire år, og at gælden overstiger den offentlige ejendomsvurdering med 600.000 kr. på skæringsdagen.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil i eksempel 4 have en sikkerhedsstillelse på 1.500.000 kr. d. 10. juni 2014. Sikkerhedsstillelsen overstiger den offentlige ejendomsvurdering i 2010, men er 300.000 kr. lavere end anskaffelsessummen. Det er uden betydning, at den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset er faldet til 900.000 kr. i 2014, og at gælden overstiger denne med 600.000 kr. på skæringsdagen.

På baggrund af ovenstående vil den selvstændigt erhvervsdrivende i eksempel 1 og 2 være omfattet af reglerne i VSL § 10, stk. 6. I eksempel 3 og 4 vil den selvstændigt erhvervsdrivende derimod ikke være omfattet af reglerne i VSL § 10, stk. 6, men er undtaget, jf. § 10, stk. 8.

SKAT har til forfatterne af bogen erklæret sig enig i fortolkningen af eksempel 1-3.⁴⁶

6.3.1 Værdiansættelse af nedrevet og nyopført stuehus

I SKM2016.45.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, hvorvidt sikkerhedsstillelsen efter VSL § 10, stk. 8 (efterfølgende 4 b, stk. 3) skal opgøres på baggrund af den offentlige ejendomsvurdering af det oprindelige stuehuset med tillæg af afholdte omkostninger til opførelse af nyt stuehus, eller der skal tages udgangspunkt i anskaffelsesomkostninger til nyt stuehus.

Spørger ejer en landbrugsejendom, der anvendes i virksomheden, og beskattes efter reglerne i virksomhedsskatteoven. Landbrugsejendommen er i 1980 anskaffet til 135.000 kr. I 2006 blev byggeriet af et nyt stuehus påbegyndt, og løb op i 1.616.426 kr. Byggeriet blev afsluttet i 2007 for yderligere 1.241.716 kr., og haveanlægget blev færdiggjort i 2008 for 160.292 kr. Den samlede kontante anskaffelsessum blev opgjort til 3.018.434 kr. Efter indflytning i det nye stuehus, er der sket nedrivning af det gamle stuehus. Den offentlige ejendomsvurdering af stuehuset er fra 2006 til 2014 steget fra 742.500 kr. til 2.424.800 kr.

I december 2006 optog spørger lån på 3.000.000 kr. til opførelse af stuehuset. Lånet blev placeret i privatøkonomien. Yderligere blev der i 2008 optaget lån på 500.000 kr., der i 2012 blev forøget med 129.000 kr., der ligeledes blev placeret i privatøkonomien.

På lånet fra december 2006 udgør restgælden d. 10. juni 2014 fortsat 3.000.000 kr. Det andet lån fra henholdsvis 2008 og 2012 udgør på skæringsdatoen 365.339 kr. Den samlede gæld, der skal indgå i vurderingen efter VSL § 10, stk. 8, er i alt 3.365.339 kr.

Spørger ønsker bekræftet, at gælden overstiger stuehusets værdi d. 10. juni 2014 med 641.074 kr. Beløbet svarer til forskellen mellem gælden på 3.000.000 kr. og den offentlige ejendomsvurdering i 2006 på 742.500 kr., med tillæg af forbedringer i 2006 på 1.616.426 kr., på tidspunktet for sikkerhedsstillelsen i 2006. Samtidig ønskes der, såfremt spørgsmål 1 ikke kan bekræftes, svar på, hvorvidt sikkerhedsstillelsen kan opgøres på baggrund af anskaffelsessummen af det nyopførte stuehus.

SKAT bekræfter, at spørger er omfattet af undtagelserne i VSL § 10, stk. 8, og er enig i, at vurdering af sikkerhedsstillelsen skal foretages på tidspunktet, hvor sikkerhedsstillelsen blev stillet i 2006. Da pantsætningen af stuehuset blev foretaget midt i byggeperioden, vil en umiddelbar opgørelse af den kontante

⁴⁶ Lone Hauge og Søren Hjorth, Lovændringer af virksomhedsordningen i 2014 – L 200 med kommentarer, 1. udgave, oplag 2015, s. 53-54

anskaffelsessum på pantsætningstidspunktet medføre, at kun en mindre del af en den reelle anskaffelsessum indgår i opgørelsen efter VSL § 10, stk. 8. SKAT er af den opfattelse, at dette ikke er hensigten med undtagelsen, idet den skal være med til at tilgodese ejere af blandet benyttede ejendomme, hvori spørger har bopæl.

På baggrund heraf vurderer SKAT, at den samlede anskaffelsessum opgøres som omkostningerne til opførelse af stuehuset for både 2006, 2007 og 2008. SKAT anerkender derved den kontante anskaffelsessum er opgjort til 3.018.434 kr. De oplyste beløbsstørrelser er uprøvet lagt til grund af SKAT. Anskaffelsessummen af grunden, hvorpå stuehuset er opført bør indgå i den samlede anskaffelsessum for stuehuset. Det fremgår ikke af sagen, hvor meget grunden udgør, hvorfor der ikke er taget stilling til grundens værdi.

Det fremgår af afgørelsen, at SKAT vurderer, at gældens størrelse (3.365.339 kr.) på skæringsdagen *ikke* kan måles med den offentlige ejendomsvurdering (742.500 kr.) af det nedrevne stuehus med tillæg af anskaffelsesomkostninger til opførelse af nyt. Det er derimod den kontante anskaffelsessum af det nyopførte stuehus, der skal ligge til grund i vurderingen, med henvisning til spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262:

”Spørgsmål Vil ministeren ud fra følgende forudsætninger – en ejendom er købt i 1984, og anskaffelsessummen for stuehuset udgjorde ifølge skødet 500.000 kr. I 2002 nedrives stuehuset, og der bygges et nyt, hvor de kontante udgifter til opførelse udgør 2.200.000 kr. – oplyse, om stuehusets anskaffelsessum i relation til undtagelsesbestemmelsen i virksomhedsskattelovens § 10, stk. 8, kan opgøres til 2.200.000 kr.?”

Svar Det kan bekræftes, at den kontante anskaffelsessum udgør 2.200.000 kr. svarende til de kontante udgifter til opførelsen af det nye stuehus.”

Det skal bemærkes, at SKAT er af den opfattelse, at der skal foretages en konkret vurdering af et nybyggeri, hvor der bl.a. skal ses på indholdet af entreprisekontrakten, tidspunktet for afholdelse af omkostninger og for låneoptagelse, samt låneprovenuets anvendelse. Det er ikke blot foreløbigt indkøbte byggematerialer, der kan anses for anskaffelsessum.

SKAT konkluderer i den konkrete sag, at det ikke kan bekræftes, at gælden d. 10. juni 2014 overstiger værdien af stuehuset med 641.074 kr. Til opgørelse af sikkerhedsstillelsen d. 10. juni 2014 skal der derimod tages udgangspunkt i anskaffelsessummen af det nye stuehus på 3.018.434 kr. Anskaffelsessummen skal holdes op imod gælden på 3.365.339 kr. på skæringsdagen. Herved er den del af den private gæld, der overstiger sikkerhedsstillelsen d. 10. juni 2014 på 346.905 kr., uden hensyntagen til en eventuel grundværdi. Uden hensyntagen til værdien af grunden vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke være undtaget for

beskatning efter VSL § 10, stk. 8, men derimod være omfattet af reglerne i VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1), for den del af gælden, der overstiger ejendomsværdien.

Ovenstående bindende svar er med til at belyse, at den private andel af en blandet benyttet ejendom ikke kan værdiansættes med udgangspunkt i den offentlige ejendomsvurdering af den oprindelige ejendom tillagt omkostninger for nedrivning og opførelse af en ny ejendom. SKAT slår derved fast, at ved nedrivning og nyopførelse skal ejendommen værdiansættes ud fra de omkostninger, der er anvendt til opførelse af den nye ejendom. Herudover bekræfter SKAT, at værdien af grunden, hvorpå den nye ejendom er opført, kan medtages i opgørelsen.

6.3.2 Værdiansættelse med afsæt i anskaffelsessum tillagt forbedringer

I SKM2016.69.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, at anskaffelsessummen for ombygninger og forbedringer af stuehuset kan medtages ved opgørelse af stuehusets kontante anskaffelsessum efter VSL § 10, stk. 8 (efterfølgende § 4 b, stk. 3).

Spørger ejer og driver en landbrugsejendom, og bliver beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteloven. Stuehuset tjener til bolig for spørger og lånet hertil er placeret i privatøkonomien. Den resterende del af landbrugsejendommen benyttes erhvervsmæssigt.

Stuehuset blev anskaffet i 1994 for 360.000 kr. I perioden frem til 2013 har spørger forbedret stuehuset for 1.255.944 kr. Tillagt anskaffelsen af stuehuset i 1994 beløber den reelle anskaffelsessum sig i 1.615.944 kr.

Spørger ønsker afklaret, hvorvidt forbedringer på stuehuset kan medregnes, når anskaffelsessummen skal opgøres. Dette er afgørende for spørger, idet den private gæld pr. 31. december 2014 udgjorde 1.314.860 kr., mens den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. oktober 2014 udgjorde 1.049.100 kr. Skal der tages udgangspunkt i stuehusets offentlige ejendomsvurdering, vil gælden overstige værdien, og forskellen vil komme til beskatning. Tages der derimod udgangspunkt i den samlede anskaffelsessum, overstiger stuehusets værdi den tilhørende gæld.

SKAT lægger i sagen vægt på, hvorledes begrebet ”anskaffelsessum” skal tolkes, med henvisning til VSL § 1, stk. 3, der første gang i virksomhedsskatteloven anvender og definerer begrebet. Lovteksten omtaler, at anskaffelsessummen på ombygning og forbedringer af den erhvervsmæssige del af en blandet benyttet ejendom indgår i virksomheden. Parallelt må anskaffelsessummen på ombygning og forbedringer indgå i værdien af stuehuset. Herudover henvises der til VSL § 3, stk. 4, der beskriver, hvorledes fast ejendom værdiansættes ved opgørelse af indskudskontoen. Ligeledes her defineres det, at anskaffelsessummen og den offentlige ejendomsvurdering skal tillægges eventuelle ikke medregnet omkostninger til ombygninger, forbedringer mv.

I lighed med SKM2016.45.SR henviser SKAT til spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262, der er citeret i afsnit 6.3.1, hvor skatteministeren svarer, at anskaffelsessummen svarer til de kontante omkostninger.

Det skal bemærkes, at SKAT ikke har foretaget en vurdering af, hvorvidt de antagne forbedringer kan anses for forbedringer i den skatteretlige forstand.

SKAT konkluderer i den konkrete sag, at den kontante anskaffelsessum for stuehuset må forstås som de reelle omkostninger til anskaffelse af stuehuset med tillæg af derefter afholdte forbedringsomkostninger. Dette er ligeledes i overensstemmelse med ovenfornævnte VSL § 1, stk. 3 og § 3, stk. 4, samt forarbejderne til lov nr. 992 af 16. september 2014. Herved kan forstås, at spørger er omfattet af undtagelsen i VSL § 10, stk. 8, at gælden ikke overstiger værdien af stuehuset, og der derved ikke er et beløb til beskatning.

Ovenstående bindende svar er med til at belyse, at den private andel af en blandet benyttet ejendom kan værdiansættes med udgangspunkt i den kontante anskaffelsessum af ejendommen tillagt omkostninger til forbedringer. SKAT slår derved fast, at anskaffelsessummen må forstås, som en samlet opgørelse af de reelle omkostninger til anskaffelse af ejendommen og tilhørende forbedringer.

6.3.3 Værdiansættelse med afsæt i offentlig vurdering tillagt tidligere års forbedringer

I SKM2016.44.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, hvorvidt sikkerhedsstillelser efter VSL § 10, stk. 8 (efterfølgende § 4 b, stk. 3) skal opgøres på baggrund af den kontante anskaffelsessum af stuehuset med tillæg af afholdte omkostninger til forbedringer, eller der kan tages udgangspunkt i seneste offentlige ejendomsvurdering med tillæg af anskaffelsessummen af tidligere forbedringer.

Spørger ejer fire ejendomme, hvorfra der drives virksomhed. Stuehuset til den ene ejendom, der tjener til bolig for spørger, blev anskaffet i 2002 til 1.161.000 kr.

Spørger indtrådte i virksomhedsordningen i 2005. Ved indtræden blev en del af lånet, der blev optaget ved køb af ejendommen, placeret i privatøkonomien med 1.000.424 kr. Lånet havde pr. 10. juni 2014 en restgæld på 771.215 kr.

Stuehuset blev i 2005 og 2006 forbedret for 987.360 kr., hvilket medførte en samlet anskaffelsessum på 2.148.360 kr. Forbedringerne medførte ikke lån i privatsfæren. I 2012 blev der optaget lån i privatøkonomien på 650.000 kr., der pr. 10. juni 2014 havde en restgæld på 611.752 kr. I 2014 blev der optaget et nyt lån på 1.343.250 kr. i privatøkonomien. Pr. 10. juni 2014 havde spørger lån i privatøkonomien med pant i ejendommen med en restgæld på 2.726.217 kr.

Den offentlige ejendomsvurdering er fra 2005 til 2014 steget fra 1.082.200 kr. til 1.519.000 kr.

Spørger ønsker bekræftet, om gælden overstiger værdien af stuehuset med 1.207.217 kr. (forskellen mellem restgælden og den offentlige ejendomsvurdering) eller 577.857 kr. (forskellen mellem restgælden og den samlede anskaffelsessum), og om den offentlige ejendomsvurdering fra 2010 og 2012 kan tillægges værdien af forbedringer fra 2005 og 2006. Spørger mener ikke, at vurderingerne afspejler den reelle anskaffelsessum af stuehuset.

Med henvisning til skatteministerens svar til spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262, der er citeret i afsnit 6.3.1, mener spørger ikke, at der er hjemmel til fortolkningen af svaret i ordlyden af VSL § 10, stk. 8. Ved besvarelse af spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262 bekræfter skatteministeren, at sikkerhedsstillelsen må overstige den kontante anskaffelsessum ved opførelse af nyt stuehus på tidspunktet for pantsætningen. Dette skyldtes, at pantsætningen foretages midt i en byggeproces, og ikke afspejler ejendommens reelle anskaffelsessum ved færdiggørelse. Ved besvarelse har skatteministeren fortolket bestemmelsen ud fra en formålsfortolkning, der ikke kan udledes af lovens ordlyd men formål.

På baggrund heraf bør det ikke være afgørende for, om forbedringsomkostninger kan indgå i den kontante anskaffelsessum, om der er foretaget løbende forbedringer af det oprindelige stuehus, eller der er sket nedrivning af det oprindelige stuehus og opført et nyt.

Med henvisning til VSL § 1, stk. 3 og lovforarbejderne til VSL § 10, stk. 8 bekræfter SKAT, at de forbedringer, der kan indgå i opgørelse af værdien, svarer til de forbedringer, der kan indgå i virksomhedsordningen efter VSL § 1, stk. 3.

Det, der er afgørende for, om gælden kan undtages fra hovedreglen, afhænger af, at den ikke overstiger anskaffelsessummen eller den offentlige ejendomsvurdering med tillæg af omkostninger til forbedringer, der er foretaget efter seneste vurdering. I lighed med de andre sager henviser SKAT til svaret på spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262. Herved bekræfter SKAT, at der ikke er forskel på, om den selvstændigt erhvervsdrivende nedriver det oprindelige stuehus og opfører et nyt, eller om der foretages gennemgribende reovering af det oprindelige stuehus. Anskaffelsessummen af forbedringerne kan derved tillægges i begge tilfælde.

SKAT konkluderer i den konkrete sag, at der på baggrund af oplysningerne bør tages udgangspunkt i stuehusets anskaffelsessum på 2.148.360 kr., frem for den offentlige ejendomsvurdering for 2014 på 1.519.000 kr. Herved afkræfter SKAT, at gælden overstiger værdien af stuehuset med 1.207.217 kr., der er forskellen på gælden pr. 10. juni 2014 på 2.726.217 kr. og den offentlige ejendomsvurdering. Samtidig bekræftes det, at gælden pr. 10. juni 2014 overstiger værdien af stuehuset med 577.857 kr., der er forskellen mellem den kontante anskaffelsessum tillagt forbedringsomkostninger og restgælden. Da gælden pr. 10 juni 2014 overstiger værdien af stuehuset vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke udelukkende være omfattet af undtagelsen i VSL § 10, stk. 8, men derimod være omfattet af reglerne i VSL § 10, stk. 6 med 577.857 kr.

I lighed med ovenfor gennemgåede bindende svar er de beløbsstørrelser, der er oplyst af spørger, uprøvet lagt til grund for SKATs besvarelse.

Til spørgsmålet om den seneste offentlige ejendomsvurdering kan tillægges en del af værdien af forbedringer foretaget i 2005 og 2006, lægger SKAT i svaret vægt på ordlyden i lovteksten, samt bemærkningerne til lovforslaget. Her beskrives det, at omkostninger til forbedringer, der er foretaget efter seneste vurdering, kan tillægges ved opgørelse af ejendomsværdien, idet der ikke er taget hensyn hertil ved seneste offentlige ejendomsvurdering. Dette betyder, at omkostninger til forbedringer ikke kan medtages i opgørelsen af ejendomsværdien, hvis der foreligger en ny offentlig ejendomsvurdering, efter forbedringerne er foretaget.

I den konkrete sag afviser SKAT muligheden for, at spørger må tillægge forbedringsomkostninger fra 2005 og 2006 til den offentlige ejendomsvurdering, idet der efter afholdelse af forbedringsomkostninger er gennemført en ny vurdering af stuehuset. Dette ændrer derved ikke på SKATs konklusion, om at spørger er omfattet af VSL § 10, stk. 6 med den del af gælden, der overstiger ejendomsværdien.

Ovenstående bindende svar er med til at belyse, at den private andel af en blandet benyttet ejendom bør værdiansættes til den største værdi af enten den offentlige ejendomsvurdering eller anskaffelsessummen. I lighed med ovenstående bekræftes det, at omkostninger til forbedringer må tillægges anskaffelsessummen af ejendommen til opgørelse af værdien. Der er derved ikke forskel på hvorvidt omkostninger er anvendt til renovering af ejendommen eller opførelse af en ny ejendom. SKAT slår samtidig fast, at omkostninger til forbedringer ikke kan tillægges den offentlige ejendomsvurdering, hvis vurderingen foreligger efter forbedringerne er foretaget.

6.3.4 Privat rådighed over ubeboet stuehus

I SKM2017.408.SR ønsker spørger med bindende svar bekræftet, hvorvidt et ubeboet stuehus kan indskydes i virksomhedsordningen, og derved ikke vil blive placeret i privatområdet. Såfremt stuehuset ikke kan placeres i virksomhedsordningen, ønsker spørger bekræftet, at der ikke skal ske beskatning af sikkerhedsstillelsen, når gælden med pant i ejendommen er svarerende til anskaffelsessummen af stuehuset, samtidig er placeret i privatøkonomien.

Spørger ejer en landbrugsejendom, der er bortforpagtet foruden stuehuset, der tjener til bolig. Spørger overvejer at erhverve en ny landbrugsejendom, og har til hensigt at udleje driftsbygninger og tilhørende jordstykke. Ejendommens stuehus ønskes ikke udlejet, men anvendt i forbindelse med vedligeholdelsesarbejder og tilsyn på ejendommen. Spørger ønsker ikke at bebo stuehuset, og vurderer, at stuehuset udelukkende vil blive anvendt erhvervsmæssigt.

I lighed med ovenfor gennemgåede bindende svar henviser SKAT til VSL § 1, stk. 3, der beskriver, at blandet benyttede ejendomme ikke kan indgå i virksomhedsordningen. Der gælder dog en række undtagelser hertil.

For at den erhvervsmæssigt anvendte del af blandet benyttede ejendomme kan indgå i virksomhedsordningen, skal der foretages en vurderingsfordeling af den private og erhvervsmæssige del af ejendommen. For landbrugsejendomme skal der foretages en vurderingsfordeling, uanset om stuehuset anvendes som bolig eller ej, jf. VURDL § 33, stk. 4. Dette er også foretaget på den nye landbrugsejendom.

Havde spørger valgt at udleje det nye stuehus, ville hele ejendommen kunne indgå i virksomhedsordningen. Idet stuehuset ikke udlejes og kun anvendes sporadisk, skal det vurderes om stuehuset anses for delvist anvendt til private formål.

SKAT beskriver, at ejeren af et ubeboet stuehus, der ikke forsøges udlejet, og ikke er ubeboeligt, pålignes ejendomsværdiskatten, idet ejeren har privat rådighed over stuehuset.⁴⁷

SKAT vurderer, at den manglende udlejning eller manglende forsøg herpå, skyldes varetagelse af spørgers private interesser, og på baggrund heraf anses ejendommen for privat anvendt. SKATs udgangspunkt er, at stuehuset i denne sag ikke skal tjene til bolig for spørger. SKAT vurderer, at en ren ordlydsfortolkning fører til, at ingen del af ejendommen kan medtages i virksomhedsordningen, da den ikke opfylder kravene til en blandet benyttet ejendom. SKATs fortolkning bliver ikke understøttet af offentlig praksis og afspejler ikke den endelige afgørelse i det bindende svar.

SKAT henviser til en anden sag (SKM2015.747.ØLR), hvor en selvstændigt erhvervsdrivende igangsætter en omfattende renovering af et tidligere udlejet stuehus. Hensigten med renoveringen er at bebo huset, og indflytning sker tre år senere. Der er i sagen lagt vægt på, at ejendommen anses for overført til privatsfæren, på tidspunktet det besluttes at den fremtidige anvendelse af ejendommen er af privat interesse, uanset at ejendommen først tages i brug flere år senere.

SKAT finder ikke støtte til fortolkningen i lovforarbejderne, men vurderer, at lovgivers intention ikke har været at gøre forskel på, om den privat del af ejendommen rent faktisk tjener til bolig for ejeren, eller blot står til rådighed for denne, og typisk pålignes ejendomsværdiskatten. SKAT vurderer, at SKM2015.747.ØLR understøtter, at praksis er i overensstemmelse hermed.

SKAT konkluderer i den konkrete sag, at erhvervsdelen af landbrugsejendommen vil kunne medtages i virksomhedsordningen, men afkræfter, at stuehuset kan medtages, grundet mulighed for privat benyttelse, og må derfor anses som et privat aktiv. Samtidig konkluderer SKAT, at spørger ikke vil blive beskattet af

⁴⁷ SKAT henviser i sagen til SKM2007.396.LSR

sikkerhedsstillelsen, såfremt gælden med pant i ejendommen, ikke overstiger værdien af det tilhørende stuehus. Da SKAT anser stuehuset for privat, vurderer de samtidig, at spørger vil være omfattet af undtagelsen i VSL § 4 b, stk. 3.

Ovenstående bindende svar er med til at belyse, at det ikke er afgørende, at den private andel af en blandet benyttet ejendom skal tjene til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende, for at ejendommen kan være omfattet af undtagelsen i VSL § 4 b, stk. 3. SKAT fastslår at det, at ejendommen står til rådighed for den selvstændigt erhvervsdrivende, og ikke tjener til bolig for andre, er afgørende for, at der er tale om en privat andel af ejendommen, og andelen herved ikke kan medtages i virksomhedsordningen. Herefter skal der ses på, hvorvidt gælden ligger over eller under værdien af den private andel af den blandet benyttede ejendom, for om den selvstændigt erhvervsdrivende fortsat er omfattet af undtagelsen i VSL § 4 b, stk. 3.

6.3.5 Sammendrag af blandet benyttede ejendomme

Af ovenstående afgørelser bliver det klart, hvorledes den private andel af en blandet benyttet ejendom skal opfattes og opgøres.

På baggrund af lovtæksten i VSL § 10, stk. 8 (efterfølgende § 4 b, stk. 3), er der ud fra lovforarbejderne to betingelser, der skal være opfyldt på tidspunktet, hvor der stilles sikkerhed for lån i ejendommen:

- Ejeren skal bebo ejendommen.
- Sikkerhedsstillelsen må ikke overstige den kontante anskaffelsessum af ejendommen eller ejendomsvurderingen med tillæg af forbedringsomkostninger.

I SKM2017.408.SR skal stuehuset ikke tjene til bolig, men her er det afgørende, at spørger har privat rådighed over stuehuset, og ikke tjener til bolig for andre. Dette er til trods for, at intentionen med ejendommen er erhvervsmæssig anvendelse. Det at ejendommen ikke forsøges udlejet, vurderes at være af private interesser. Begrundelsen herfor er på baggrund af en anden sag, hvor ejeren af et ubeboet stuehus, der ikke er ubeboelig og ikke forsøgt udlejet, pålignes ejendomsværdiskatten. Der skal derved ikke gøres forskel på, hvorvidt ejendommen tjener til bolig for den selvstændigt erhvervsdrivende, eller blot står til rådighed for denne.

Når en selvstændigt erhvervsdrivende vælger at nedrive det oprindelige stuehus, vil det ikke længere være muligt at bebo ejendommen. Ud fra en ordlydsfortolkning vil der således ske beskatning efter VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1), når den del af lånet, der svarer til de forventede byggeomkostninger for boligen, holdes uden for virksomhedsordningen.

Skatteministeren har taget stilling til dette ved svar på spørgsmål SAU 2014-2015 nr. 262, der er citeret i afsnit 6.3.1. Herved kan byggeomkostningerne til det nyopførte stuehus anvendes som anskaffelsessum. Den

oprindelig købesum på det nedrevne stuehus kan ikke medtages i opgørelsen af anskaffelsessummen på det nye stuehus. SKAT bekræfter i SKM2016.45.SR, at anskaffelsessummen af grunden, hvorpå stuehuset opføres, bør indgå i opgørelsen af den samlede anskaffelsessum af det nye stuehus.

På baggrund af de tre ovenfor gennemgåede sager, kan det konkluderes, at anskaffelsessummen ved nyopførelse af stuehus udgør byggeomkostninger samt anskaffelsen af grunden, hvorpå ejendommen er opført. Er det oprindelige stuehus i stedet istandsat, vil forbedringsomkostninger skulle tillægges anskaffelsessummen. Forbedringer der kan tillægges anskaffelsessummen, svarer til de forbedringer, der kan indgå i virksomhedsordningen efter VSL § 1, stk. 3. Lovteksten skal derved tolkes således, at der ikke er forskel på nedrivning og opførelse af nyt stuehus eller forbedring af det oprindelige stuehus.

Tages der derimod udgangspunkt i den offentlige ejendomsvurdering, vil omkostninger til forbedringer ikke kunne tillægges, hvis der er foretaget en ny vurdering efter forbedringerne er foretaget.

Til vurdering af, om sikkerhedsstillelsen overstiger værdien af stuehuset, skal der tages udgangspunkt i den største af de to ovennævnte værdier, hvorimod der skal tages udgangspunkt i det laveste beløb af gældens kursværdi eller værdien af sikkerhedsstillelsen pr. 10. juni 2014. Det laveste beløb af gælden på skæringsdagen sammenholdes med den største værdi af ejendommen på det tidspunkt, der gives pant i ejendommen.

Det kan på baggrund af ovenstående konkluderes, at der er mange faktorer, der spiller ind, når det skal vurderes, om en ejendom er omfattet af reglerne om blandet benyttede ejendomme, samt når værdien heraf efterfølgende skal opgøres. Det er altafgørende for, om den selvstændigt erhvervsdrivende er omfattet af reglerne i VSL § 4 b, stk. 3, at gælden kan rummes i værdien af ejendommen. Kan gælden ikke rummes i værdien af ejendommen, vil den del, der overstiger, være omfattet af VSL § 4 b, stk. 1. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal senest d. 31. december 2017 have nedbragt lånet, med den del der overstiger. Er gælden ikke nedbragt til ejendomsværdien, er det ikke muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende at spare op i virksomhedsordningen. Det betyder, at overskud der måtte være sparet op i perioden fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, vil komme til beskatning som personlig indkomst for den selvstændigt erhvervsdrivende d. 1. januar 2018. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan spare op i virksomhedsordningen igen, når sikkerhedsstillelsen er afviklet eller beskattet.

6.4 Afløsning af eksisterende sikkerhedsstillelser

Som beskrevet i afsnit 5.3.2.3 gælder § 10, stk. 6 ikke for sikkerhedsstillelser, der er etableret fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017, såfremt de afløser en sikkerhedsstillelse, der eksisterede d. 10. juni 2014 og beløbet ikke overstiger den eksisterende sikkerhedsstillelse, jf. VSL § 10, stk. 9.

Som senere beskrevet i afsnit 5.4.1 blev loven ændret, og VSL § 4 b blev indsat. Som følge heraf blev VSL § 10, stk. 6-9 ophævet, og VSL § 10, stk. 9 gjorde sig kun gældende til og med d. 30. juni 2016. Som erstatning til VSL § 10, stk. 9 gælder VSL § 4 b ikke for sikkerhedsstillelser, der er etableret fra og med d. 1. juli 2016 til og med d. 31. december 2017, såfremt de afløser en sikkerhedsstillelse, der eksisterede d. 10. juni 2014 og beløbet ikke overstiger den eksisterende sikkerhedsstillelse, jf. lov nr. 652 af 8. juni 2016 § 17, stk. 8.

I spørgsmål 54 til L 200 har Finansrådet ønsket en nærmere præcisering af, hvorledes VSL § 10, stk. 9 skal forstås. Til dette svarer skatteministeren:

”Det er alene intentionen, at den foreslåede § 10, stk. 9, i virksomhedsskatteloven, skal give selvstændige mulighed for i en afgrænset periode, at kunne afvikle deres evt. private gæld, som virksomhedens aktiver er stillet til sikkerhed for. Det indebærer bl.a., at selvstændige skal kunne skifte bank, herunder sikkerhedsstillelse, for at opnå bedre vilkår, uden at der anses for at være overført et beløb til den skattepligtige med beskatning til følge.”⁴⁸

Af ovenstående svar fremgår det, at hensigten med undtagelsen er, at den selvstændigt erhvervsdrivende skal have mulighed for f.eks. at skifte bank i forbindelse med låneafvikling i perioden fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december 2017.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at afløsningen af den eksisterende sikkerhedsstillelse skal foretages senest d. 31. december 2017. Foretages afløsningen af sikkerhedsstillelsen efter d. 31. december 2017, vil den nye sikkerhedsstillelse ikke blive omfattet af undtagelserne i ovenstående. Sikkerhedsstillelsen vil i stedet blive anset som en ny sikkerhedsstillelse, der skal beskattes efter reglerne i § 4 b. Der har været en del tvivl om, hvornår afløsning af en eksisterende sikkerhedsstillelse anses for foretaget i overensstemmelse med loven, og kan anvende undtagelsen i lov nr. 652 af 8. juni 2016 § 17, stk. 8. I SKM2015.745.SR er dette spørgsmål søgt afklaret.

6.4.1 Sikkerhedsstillelse i depot med værdipapirer

I SKM2015.745.SR har spørger to spørgsmål omkring afløsning af en eksisterende sikkerhedsstillelse, og ønsker svar på, om de to situationer udløser beskatning.

I spørgsmål 1 ønsker spørger at få afklaret, at det ikke udløser beskatning efter VSL § 10, stk. 6 (efterfølgende § 4 b, stk. 1), hvis spørger ændrer en sikkerhedsstillelse på 1.300.000 kr. i en bankkonto, til at sikkerhedsstillelsen ligger i et nyt depot med værdipapirer, der er købt for pengene på den omtalte konto. Afløsningen af sikkerhedsstillelsen foretages inden d. 31. december 2017.

⁴⁸ Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 54 af 4. september 2014

I spørgsmål 2 ønsker spørger at få afklaret, om det vil blive betragtet som en samlet sikkerhedsstillelse, hvis spørger gør som i spørgsmål 1, men depotet med værdipapirer og den pågældende bankkonto opfattes som én samlet sikkerhedsstillelse. Herved ønsker spørger at undgå, at en ændret placering af midlerne medfører beskatning efter VSL § 10, stk. 6.

Der er i spørgers tilfælde placeret en indlånskonto i virksomhedsordningen med et indestående på 1.300.000 kr. Spørger har privat et lån i banken, som har pant i de 1.300.000 kr. på kontoen i virksomhedsordningen. Pantsikkerheden er etableret d. 6. september 2011, lånet er d. 10. juni 2014 nedbragt til 1.154.791 kr. Den likvide beholdning i virksomheden har indtil videre været placeret i kontanter. På baggrund af den lave indlånsrente, har spørger overvejet at placere den kontante beholdning i værdipapirer i stedet. Pantsikkerheden flyttes dermed fra indlånskontoen til værdipapirdepotet. Problemstillingen ligger i, at spørger ønsker at stille sikkerhed med samme beløb i virksomhedsordningen, men sikkerheden skal ligge i værdipapirdepotet i stedet for bankkontoen. Dette skift skaber usikkerhed omkring, hvorvidt der vil ske beskatning af sikkerhedsstillelsen efter VSL § 10, stk. 6, eller om der kan ske undtagelse efter VSL § 10, stk. 9.

Spørgers opfattelse er, at der skal svares nej til spørgsmål 1. Spørger gør gældende, at VSL § 10, stk. 9 må medføre, at man kan afløse den eksisterende sikkerhedsstillelse med en ny indtil d. 31. december 2017. Dette er gældende så længe, den nye sikkerhed ikke overstiger det mindste beløb af kursværdien af lånebeløbet eller af sikkerheden d. 10. juni 2014. Det er forudsat, at lånebeløbet ikke øges efter d. 10. juni 2014.

Spørgers opfattelse er, at der skal svares ja til spørgsmål 2. Spørger gør gældende, at der normalt tilknyttes en indlånskonto til depotet, når man skifter sikkerhed fra en indlånskonto til et værdipapirdepot. Denne konto vil blive brugt til udbytter og løbende omlægninger. Spørger gør på denne baggrund gældende, at depotet og den tilhørende konto bør ses som en enhed uanset forholdet mellem de to, og der ikke skal ske beskatning efter VSL § 10, stk. 6. Det forudsættes, at spørger indgår en aftale med pengeinstituttet, der begrænser sikkerheden til 1.300.000 kr., værdipapirer svinger som bekendt over tid.

Med hensyn til spørgsmål 1 gør SKAT gældende, at formålet med VSL § 10, stk. 9 er at fastfryse værdien af den sikkerhedsstillelse, der er stillet pr. 10. juni 2014. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal frit kunne stille aktiver i virksomheden til sikkerhed for privat gæld, så længe den beløbsmæssige værdi af den eksisterende sikkerhedsstillelse ikke overskrides. Yderligere bekræfter SKAT, at sikkerhedsstillelsen maksimalt kan udgøre det laveste beløb af gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse. I dette tilfælde er sikkerheden størrelse 1.300.000 kr. og gældens kursværdi er 1.154.791 kr. Værdien af den afløsende sikkerhedsstillelse må derfor ikke overstige 1.154.791 kr., og overstiger dermed heller ikke sikkerhedsstillelsen pr. 10. juni 2014. På baggrund af ovenstående indstiller SKAT til at spørgsmål 1

besvares med nej. Den påtænkte, afløsende sikkerhedsstillelse vil ikke udløse beskatning, jf. VSL § 10, stk. 9.

Med hensyn til spørgsmål 2 gør SKAT gældende, at jf. VSL § 10, stk. 6, sidste punktum opgøres sikkerhedsstillelsen på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed. Det er derfor SKATs opfattelse, at efterfølgende udsving i kursen på værdipapirerne ikke vil udløse beskatning efter VSL, § 10, stk. 6. Når det kommer til kontoen, hvor bl.a. udbytter på værdipapirer vil tilgå, er SKAT af den opfattelse, at disse skal anses som nye sikkerhedsstillelser, og der skal ske beskatning efter VSL § 10, stk. 6. SKAT kan derfor ikke tilslutte sig spørgers holdning, et nyt depot og en tilhørende indlånskonto kan ikke anses som en samlet sikkerhedsstillelse. Men da spørgers afløsende sikkerhedsstillelse fortsat udgør 1.154.791 kr. og ikke overstiger sikkerhedsstillelsen d. 10. juni 2014, udløser den samlede sikkerhedsstillelse ingen beskatning. På baggrund af ovenstående indstiller SKAT til at spørgsmål 2 besvares med ja.

Det kan dermed konkluderes, at en sikkerhedsstillelse i henhold til spørgsmål 1 vil kunne erstatte en eksisterende sikkerhedsstillelse, uden at det vil udløse yderligere beskatning. Dette gælder kun så længe, at sikkerhedens størrelse ikke øges i forhold til d. 10. juni 2014. Yderligere kan det konkluderes, at tilskrivning af udbytte på en tilhørende konto vil blive anset for en forøgelse af sikkerhedsstillelsen, og vil blive beskattet som en ny sikkerhedsstillelse. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal derfor være meget opmærksom, hvis der ønskes afløsning af eksisterende sikkerhedsstillelser. Der vil ske beskatning, hvis sikkerhedsstillelsen øges.

6.5 Afvikling af sikkerhedsstillelser inden d. 31. december 2017

Som tidligere beskrevet i afsnit 5.3.4.2, skal sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver for gæld uden for virksomhedsordningen afvikles senest d. 31. december 2017, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ønsker at foretage foreløbig beskatning efter VSL § 10, stk. 2. Dette gælder for indkomst der erhverves fra og med d. 1. januar 2018.

Skatteministeriet mener ikke en efterfølgende afvikling af en sikkerhedsstillelse i virksomhedsaktiver for privat gæld skal anses for et indskud. Vælger den selvstændigt at indfri et privat lån, hvor der er stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver, vil hæverækkefølgen ikke blive godskrevet med et tilsvarende beløb.

6.5.1 Afvikling af sikkerhedsstillelse til DLR Kredit, del 1

I SKM2016.411.SR stiller spørger en række spørgsmål omkring sikkerhedsstillelser. I spørgsmål 6 ønsker spørger med bindende svar bekræftet, at spørger ikke er omfattet af lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, hvis spørgers hustru kautionerer for gælden i DLR Kredit. Denne kautionsforpligtelse vil afløse sikkerhedsstillelsen i virksomhedens aktiver.

Spørger har pr. 31. december 2014 lån i DLR Kredit på 10.832.563 kr., som er placeret i privatøkonomien. Til sikkerhed for gælden har DLR Kredit tinglyst pant i spørgers landbrugsejendomme, som indgår i den erhvervsmæssige virksomhed. Spørger bliver beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteoven. Den 31. december 2014 vurderes parrets samlede private formue at udgøre 20.383.408 kr. Privat har spørger et værdipapirdepot i banken, som d. 4. februar 2015 har en kursværdi på 18.940.000 kr., banken har ikke modregningsadgang i dette depot. Spørger har anmodet DLR Kredit om at tage pant i dette depot til sikkerhed for gælden i ejendommene. Dette er gjort for at undgå beskatning efter lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, hvor spørger kan risikere, at det overskud, der er opsparet i perioden fra d. 11. juni 2014 til d. 31. december 2017, vil komme til endelig beskatning, og det ikke vil være muligt at spare op i virksomhedsordningen fra og med d. 1. januar 2018. Pantet i værdipapirdepotet er sekundært, da sikkerheden i ejendommene stadig er den primære sikkerhed. DLR kan ikke ophæve denne sikkerhed, da realkreditobligationer kun kan udstedes med pant i fast ejendom.

Spørger gør gældende, at han og hustruen har fælleseje, og der skal derfor ske lighedeling af deres formue. Da deres formuer er lige store, vurderes værdien af hustruens kaution at udgøre 10,4 mio. kr. Herudover har hustruens sin egen lønindkomst, der gør, at hun vil være i stand til at indfri gælden på 10.832.563 kr., hvis dette kræves. Da det jf. lov nr. 652 af 8. juni 2016 § 17, stk. 8 tydeligt fremgår, at en sikkerhedsstillelse kan erstattes af en ny sikkerhedsstillelse, gør spørger gældende, at han ikke vil være omfattet af § 3, stk. 5. Spørger gør yderligere gældende, at det i SAU 2014-15 spørgsmål 247 er konkluderet, at en kaution kan sidestilles med en sikkerhedsstillelse. Se afsnit 6.1.4 omkring kautioner.

SKAT gør gældende, at sikkerheden for gæld uden for virksomhedsordningen skal afvikles inden d. 1. januar 2018, for ikke at være omfattet af § 3, stk. 5 i lov nr. 992 af 16. september 2014. SKAT gør yderligere gældende, at afviklingen af sikkerhedsstillelsen kun kan ske i følgende tilfælde:

- Sikkerhedsstillelsen ophæves
- Den pantsikrede gæld overføres til virksomhedsordningen
- Den pantsikrede gæld indfries

SKAT konkluderer dermed også, at afviklingen af sikkerhedsstillelsen ikke kan ske ved, at spørgers hustru stiller kaution for den private gæld. SKAT går her imod spørger, og indstiller til, at spørgsmålet besvares med nej.

Det kan ud fra ovenstående konkluderes, at når der er tale om gæld til realkreditinstitutter i privatsfæren, hvor der er stillet sikkerhed i fast ejendom, der indgår i virksomheden, kan sikkerhedsstillelsen ikke erstattes af en kaution, da sikkerhedsstillelsen i den faste ejendom stadig vil være gældende.

6.5.2 Afvikling af sikkerhedsstillelse til DLR Kredit, del 2

Da spørger, på baggrund af SKM2016.411.SR, ikke fik bekræftet, at han kunne få afviklet sikkerhedsstillelsen og undgå beskatning efter § 3, stk. 5 i lov nr. 992 af 16 september 2014, har spørger opstillet et nyt løsningsforslag i SKM2017.29.SR.

I SKM2017.29.SR, spørgsmål 1 ønsker spørger for det første at få bekræftet, at han ikke er omfattet af lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, hvis ingen af virksomhedens aktiver står til sikkerhed for privat gæld. Yderligere i spørgsmål 4 ønsker spørger at få bekræftet, at ingen af nedenstående dispositioner vil medføre en hævning i virksomhedsordningen.

Spørger har privat stadig gæld til DLR Kredit på 10,8 mio. kr., hvor der er tinglyst pant i landbrugsejendommen, der indgår som en del af spørgers virksomhed. Lånene er stiftet før d. 11. juni 2014. Spørgers pengeinstitut er villige til at bevilge et privat lån på 10,8 mio. kr. til at indfri gælden til DLR Kredit, så spørger ikke har et mellemværende med DLR Kredit. Til sikkerhed herfor skal pengeinstituttet have sikkerhed i spørgers private værdipapirdepot, som vil blive placeret i et sikkerhedsdepot.

Når spørger har fået indfriet sit private lån i DLR Kredit, ønsker han at optage et nyt lån i ejendommen, som denne gang vil blive placeret i virksomhedsordningen. Provenuet skal bruges til at indfri øvrig erhvervsmæssig gæld i virksomhedsordningen.

SKAT gør i deres afgørelse gældende, at hvis spørgers sikkerhedsstillelser er afviklet inden d. 1. januar 2018, vil spørger ikke være omfattet af lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5 og der vil kunne foretages foreløbig beskatning efter VSL § 10, stk. 2. Ved spørgers påtænkte disposition ophører det private realkreditlån og dermed også sikkerhedsstillelsen herfor. Sikkerhedsstillelsen må derfor anses for afviklet. SKAT konkluderer, at da spørger kan stille sikkerhed i private aktiver for den private gæld, vil der ikke være grundlag for beskatning efter lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5. SKAT indstiller derfor til, at spørgsmålet besvares med ja.

Med hensyn til, om de beskrevne dispositioner vil medføre en hævning i virksomhedsordningen, gør SKAT gældende, at optagelse af et nyt lån i pengeinstituttet til indfrielse af realkreditgælden ikke udgør en

sikkerhedsstillelse, der er omfattet af VSL § 4 b, stk. 1. Den private sikkerhedsstillelse er ikke altafgørende, det er spørgers ubehæftede formue i forhold til låneoptaget, der er afgørende. Det, at spørger ønsker at optage et nyt lån i virksomhedsordningen til at indfri øvrige lån i ordningen, gør heller ikke, at lånet vil være omfattet af VSL § 4 b, jf. SKAT.

6.5.3 Sammendrag afvikling af sikkerhedsstillelser

Af ovenstående afgørelser bliver det klart, at det kan være svært for en selvstændigt erhvervsdrivende at komme af med en sikkerhedsstillelse for gæld uden for virksomhedsordningen. Dette gør sig især gældende, hvis der er tale om en sikkerhedsstillelse for realkreditgæld. Som det fremgår af SKM2016.411.SR, kan realkreditobligationer kun udstedes med pant i fast ejendom, og det er derfor ikke lige til at afløse en sådan sikkerhedsstillelse med en anden form for sikkerhedsstillelse som f.eks. en kaution.

Jævnfør SKATs svar i SKM2016.411.SR er der kun tre tilfælde, hvor en sikkerhedsstillelse vil blive anset for afviklet, og der ikke længere vil ske begrænsning af den foreløbige beskatning i virksomhedsordningen:

Sikkerhedsstillelsen ophæves: Hvis der stadig skyldes på det pågældende lån, vil det ofte være umuligt at få ophævet en sikkerhedsstillelse. I de to bindende svar, der er blevet gennemgået, skyldte spørger over 10 mio. kr., og i sådan en situation er det ikke lige til, at få realkreditinstituttet til at ophæve sikkerhedsstillelsen, da realkreditgæld kræver sikkerhed i fast ejendom.

Den pantsikrede gæld overføres til virksomhedsordningen: Denne løsning vil medføre, at der sker en hævning i virksomhedsordningen, svarende til den indskudte gæld. Dette vil i spørgers tilfælde medføre en hævning på over 10 mio. kr.

Den pantsikrede gæld indfries: Denne løsning kræver en del frie reserver. I SKM2017.29.SR vælger spørger denne løsning. Her indfries den pantsikrede gæld ved at optage et tilsvarende lån i privatsfæren. Dette kan kun lade sig gøre, idet spørger har en værdipapirbeholdning i privatsfæren, som kan rumme sikkerhedsstillelsen for det nye private lån.

Det kan på baggrund af ovenstående være svært at komme af med en sikkerhedsstillelse, hvis der ikke er tilstrækkeligt med frie reserver i privatsfæren, der kan rumme afvikling af en sikkerhedsstillelse. Kan dette ikke lade sig gøre, vil der ske beskatning efter lov nr. 992 af 16. september 2014 § 3, stk. 5, og det vil ikke længere være muligt for den selvstændigt erhvervsdrivende af foretage foreløbig beskatning efter reglerne i virksomhedsskatteloven.

6.6 Reparationsmuligheder ved manglende opsparingsmulighed

På baggrund af lovændringerne, kan flere selvstændigt erhvervsdrivende som beskrevet ikke længere spare op virksomhedsordningen. En række reparationsmuligheder kan hjælpe den selvstændigt erhvervsdrivende, hvis der skulle ske begrænsning af opsparingsmuligheden.

6.6.1 Udtræden af virksomhedsordningen

Den selvstændigt erhvervsdrivende kan hvert år ændre beslutningen om, hvorvidt der ønskes beskatning efter virksomhedsordningen. Hvis den selvstændigt erhvervsdrivende ikke længere ønsker at blive beskattet efter virksomhedsordningen, kan beslutningen ændres ved indsendelse af årets selvangivelse. Valget kan omgøres op til halvandet år efter regnskabsårets udløb.

Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende ikke længere at blive beskattet efter virksomhedsordningen, kan der i stedet ske beskatning efter kapitalafkastordningen eller personskattelovens regler. Ved ophør af beskatning efter virksomhedsordningen, vil indestående på konto for opsparet overskud, med tillæg af virksomhedsskatten, skulle medregnes i opgørelsen af den personlige indkomst. Ovenstående skal ske i indkomståret efter det indkomstår, hvor den selvstændigt erhvervsdrivende senest har anvendt virksomhedsordningen, jf. VSL § 15 b, stk. 1. Dette kan være en løsning for den selvstændigt erhvervsdrivende, hvis fordelene ved virksomhedsordningen ikke længere kan anvendes.⁴⁹

Den selvstændigt erhvervsdrivende kan herefter vælge at indtræde i virksomhedsordningen på ny. Dette vil medføre, at der skal foretages en ny opgørelse af indskudskontoen. Indskyder den selvstændigt erhvervsdrivende ikke privat gæld i forbindelse hermed, vil en eventuel negativ indskudskonto kunne nulstilles. Den selvstændigt erhvervsdrivende vil fremadrettet kunne spare op i virksomhedsordningen igen, under forudsætning af at virksomhedens aktiver ikke står til sikkerhed for gæld uden for ordningen.

6.6.2 Ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen

Som beskrevet i afsnit 5.4.5 har den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at omgøre valget af selvangivne oplysninger for indkomståret 2013. Den selvstændigt erhvervsdrivende kan kun omgøre valget, såfremt det skyldes lovændringerne om negativ indskudskonto eller sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld uden for virksomhedsordningen. Betingelserne for at omgøre valget af selvangivne oplysninger finder ikke anvendelse for selvstændigt erhvervsdrivende, der er omfattet af bagatelgrænsen. Med vedtagelse af lov nr. 652 af 8. juni 2016 fik den selvstændigt erhvervsdrivende muligheden for omvalg for indkomstårene 2014 og 2015.

⁴⁹ Den juridiske vejledning C.C.5.2.13.4

Samtidig er der i lov nr. 992 af 16. september 2014 indført hjemmel til ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen, jf. § 3, stk. 10. Dette giver den selvstændigt erhvervsdrivende muligheden for at foretage ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen på tidspunktet, hvor virksomhedsordningen anvendes første gang. Nulstillingen påvirker ikke reguleringer, der er foretaget på indskudskontoen, efter virksomhedsordningen første gang anvendes. Ved ekstraordinær nulstilling skal den selvstændigt erhvervsdrivende kunne dokumentere, at alle indskudte aktiver og passiver er medregnet i opgørelsen, samt at den indskudte gæld udelukkende er erhvervsmæssig, i lighed med almindelig nulstilling ved indtræden i virksomhedsordningen. Ønskede den selvstændigt erhvervsdrivende ekstraordinær nulstilling af indskudskontoen, skulle skriftlig ansøgning herom være SKAT i hænde senest d. 31. marts 2015. Opnåede den selvstændigt erhvervsdrivende tilladelse hertil, ville nulstillingen have virkning fra begyndelsen af indkomståret 2014.⁵⁰

6.7 Ændring af rentekorrektionssatsen

Ved indførelse af lovændringerne blev rentekorrektionssatsen udskilt fra kapitalafkastsen. Satsen skal fremover være 3 procentpoint højere end kapitalafkastsatsen, som beskrevet i afsnit 5.3.3. I 2017 er kapitalafkastsatsen 1 % og rentekorrektionssatsen 3 %. Forskellen på 2 procentpoint skyldes afrundingsreglerne.

Rentekorrektionssatsen er steget i forhold til 2014, men på baggrund af bankernes udlånsrente vurderes stigningen i rentekorrektionssatsen ikke at være høj nok til at udligne skattefordelen ved at medtage privat gæld i virksomhedsordningen. En rentekorrektionssats på henholdsvis 3 % (2017) og 4 % (2016) vurderes at være meget lav i forhold til den rentesats, som den selvstændigt erhvervsdrivende med behov for at låne, vil kunne opnå på et lån i banken. Dette er illustreret i nedenstående. I eksemplet fastsættes rentekorrektionssatsen til 3 % (2017) og lånerente til 5 %, der vurderes at være på markedsniveau.

Den selvstændigt erhvervsdrivende vil, på trods af den selvkontrollerende effekt, fortsat opnå en skattebesparelse, idet der er væsentlig forskel på rentekorrektionssatsen på 3 % og udlånsrenten på 5 %. Da rentekorrektionssatsen i mange tilfælde stadig vil ligge under udlånsrenten, vil det fortsat være en fordel for den selvstændigt erhvervsdrivende at medtage privat gæld i virksomhedsordningen. Reglerne omkring negativ indskudskonto vil dog kunne begrænse opsparingsmuligheden for den selvstændigt erhvervsdrivende.

⁵⁰ Den juridiske vejledning C.C.5.2.5.5

Figur 18 - Illustration af den selvkontrollerende effekt - rentesats 5 %

	Privat gæld <u>medtaget</u> i VSO DKK	Privat gæld <u>ej</u> <u>medtaget</u> i VSO DKK
Erhvervsmæssige aktiver	1.000.000	1.000.000
Erhvervsmæssig gæld	-2.000.000	-2.000.000
Privat gæld	<u>-600.000</u>	<u>-</u>
Kapitalafkastgrundlag primo og ultimo	-1.600.000	-1.000.000
Indskudskonto primo og ultimo	-600.000	-
Beregnet rentekorrektion, 3 %	-18.000	-
Virksomhedsresultat før renter	500.000	500.000
Erhvervsmæssige renter	-20.000	-20.000
Private renter, rentesats 5 %	<u>-30.000</u>	<u>-</u>
Virksomhedsresultat efter renter	450.000	480.000
Personlig indkomst		
+ Skattepligtigt overskud	450.000	480.000
+ Årets rentekorrektion	<u>18.000</u>	<u>-</u>
<i>Personlig indkomst i alt</i>	<u>468.000</u>	<u>480.000</u>
Kapitalindkomst		
- Årets rentekorrektion	-18.000	-
- Private renter	<u>-</u>	<u>-30.000</u>
<i>Kapitalindkomst i alt</i>	<u>-18.000</u>	<u>-30.000</u>
Skattepligtig indkomst	<u>450.000</u>	<u>450.000</u>

Kilde: Egen tilvirkning

Skattebesparelsen i eksemplet opstår, idet rentekorrektionen på 18.000 kr. flyttes fra kapitalindkomst til beskatning som personlig indkomst, hvilket ikke modsvarer de private renteomkostninger på 30.000 kr., der er taget fradrag for i virksomhedsordningen i eksempel 1. Den skattepligtige indkomst er i begge eksempler 450.000 kr., men da den personlige indkomst beskattes hårdere end kapitalindkomsten, og er lavest i det eksempel, hvor den privat gæld er medtaget i virksomhedsordningen, opnår den selvstændigt erhvervsdrivende en skattebesparelse herved.

Det kan herved konkluderes, at så længe rentesatsen på private lån, der er medtaget i virksomhedsordningen overstiger rentekorrektionssatsen, vil den selvstændigt erhvervsdrivende opnå en skattebesparelse ved at medtage privat gæld i ordningen.

Ændring i rentekorrektionssatsen skulle bl.a. være med til at sidestille den selvstændigt erhvervsdrivende med hovedaktionæren i et selskab. På trods af dette vil den forhøjede rentekorrektionssats ikke kunne sidestilles med forrentning af et ulovligt aktionærlån. Et ulovligt aktionærlån forrentes i 2017 med 10,05 %

og hovedaktionæren kan vælge at blive beskattet enten som aktieindkomst eller lønindkomst. Det kan på baggrund af ovenstående betvivles, hvorvidt en forhøjelse af rentekorrektionssatsen med 3 procentpoint er tilstrækkelig.

7 Konklusion

Baggrunden for afhandlingen er at belyse de skattemæssige konsekvenser som lov nr. 992 af 16. september 2014 og lov nr. 652 af 8. juni 2016 har haft for selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen. I nedenstående konkluderes på de enkelte delspørgsmål og afsluttes med samlet konklusion på den overordnede problemformulering.

7.1 Beskatning inden vedtagelse af ændringerne i virksomhedsordningen

Første delspørgsmål går på, hvordan beskatningen af selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte virksomhedsordningen, var inden vedtagelse af lovændringerne.

Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld

Før vedtagelse af lovændringerne kunne den selvstændigt erhvervsdrivende ubegrænset stille sikkerhed med aktiver, der indgik i virksomhedsordningen, for gæld uden for ordningen. Dette betød, at den selvstændigt erhvervsdrivende kunne optage gæld i privatsfæren, hvor ubeskattede midler i virksomhedsordningen var stillet til sikkerhed. På daværende tidspunkt var det uden betydning, hvilke aktiver, private eller erhvervs-mæssige, der blev stillet til sikkerhed for hvilke forpligtelser eller lån.

Den selvstændigt erhvervsdrivende kunne således finansiere privatforbruget med låneprovenuet, og lade virksomhedens overskud opspare i virksomhedsordningen til en lav foreløbig virksomhedsskat. Sikkerhedsstillelser for privat gæld havde på daværende tidspunkt ingen indvirkning på den selvstændigt erhvervsdrivendes mulighed for opsparing i virksomhedsordningen.

Forud for lovændringerne var der ingen omtale af sikkerhedsstillelser i virksomhedsskatte-loven, og derved ingen restriktioner mod at stille sikkerhed med aktiver i virksomhedsordningen for gæld uden for ordningen. Når den selvstændigt erhvervsdrivende stillede sikkerhed over for banken, var der før lovændringerne ikke det store fokus på, hvorvidt de aktiver, der blev stillet sikkerhed med, indgik som en del af virksomhedsordningen eller privatsfæren.

Privat gæld i virksomhedsordningen

Før vedtagelse af lovændringerne var det yderligere muligt at spare op i virksomhedsordningen, selvom indskudskontoen måtte være negativ. Indskudskontoen bliver negativ ved indskydelse af flere passiver end aktiver, og kan indikere, at den selvstændigt erhvervsdrivende har medtaget privat gæld i virksomhedsordningen. Kan den selvstændigt erhvervsdrivende dokumentere, at den indskudte gæld udelukkende er erhvervsmæssig, samt at alle indskudte aktiver og passiver er medregnet i opgørelsen, kan indskudskontoen nulstilles ved indtræden i virksomhedsordningen. En negativ indskudskonto havde ikke tidligere de store skattemæssige konsekvenser for selvstændigt erhvervsdrivende, og der var derfor ikke samme fokus på nulstilling heraf ved indtræden.

Kunne den negative indskudskonto ikke nulstilles ved indtræden i ordningen, medførte en negativ indskudskonto samtidig med et negativt kapitalafkastgrundlag, at der blev beregnet en rentekorrektion. Her flyttes den beregnede rentekorrektion fra kapitalindkomst til personlig indkomst, hvor der betales en højere skat. Rentekorrektionssatsen var på daværende tidspunkt overensstemmende med kapitalafkastsatsen. Kapitalafkastsatsen har de sidste mange år ligget på et væsentligt lavere niveau end bankernes generelle udlånsrente. På trods af rentekorrektionen og den selvkontrollerende effekt, var det stadig fordelagtigt for den selvstændigt erhvervsdrivende at medtage privat gæld i virksomhedsordningen.

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at det før vedtagelsen af lovændringerne, ikke havde de store skattemæssige konsekvenser at medtage privat gæld i virksomhedsordningen eller stille sikkerhed for privat gæld med virksomhedens aktiver. Det førte til, at flere selvstændigt erhvervsdrivende udnyttede virksomhedsordningen utilsigtet.

7.2 Baggrunden for ønsket om ændringer i virksomhedsordningen

Andet delspørgsmål går på, hvilke problemstillinger ved den tidligere lovgivning der har medført et ønske om at ændre virksomhedsskatteoven, herunder utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen.

Skatteministeriet blev opmærksomme på, at en række selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte virksomhedsordningen, kunne begrænse deres skattebetalinger mod virksomhedsskatteovens oprindelige hensigt. Den selvstændigt erhvervsdrivende kunne finansiere privatforbruget med lavt beskattede midler uden udløsning af personlig indkomstbeskatning.

Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld

Det, at den selvstændigt erhvervsdrivende kunne optage privat gæld, hvor ubeskattede midler i virksomhedsordningen var stillet til sikkerhed herfor, betød, at der ikke var overensstemmelse mellem

privatforbruget og beskattede hævninger i virksomheden. En af konsekvenserne heraf kunne være, at den selvstændigt erhvervsdrivendes oparbejdede en stor privat gæld til at finansiere privatforbruget, og samtidig havde ladet flere års overskud opspare i virksomhedsordningen til en foreløbig lav skat.

Denne situation ønskede Skatteministeriet at komme til livs, og ville derfor indføre regler, der skulle gøre det mindre attraktivt for den selvstændigt erhvervsdrivende at stille sikkerhed med virksomhedens aktiver for privat gæld. Lovændringerne skulle bevirke, at den selvstændigt erhvervsdrivendes privatforbrug blev finansieret af hævninger i virksomhedsordningen, der beskattes som personlig indkomst. Baggrunden for lovændringerne var, at den selvstændigt erhvervsdrivende skulle ligestilles med en hovedaktionær i et selskab. Stilles et selskabs aktiver til sikkerhed for hovedaktionærens private gæld, anses det for en hævning uden tilbagebetalingspligt.

Der er ingen direkte definition af, hvorledes sikkerhedsstillelser skal tolkes. Men der vurderes at være tale om sikkerhedsstillelser, når den selvstændigt erhvervsdrivende stiller nærmere defineret aktiver medtaget i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld uden for ordningen. Indførelse af lovændringerne medførte ikke en nærmere definitionen af dette.

Privat gæld i virksomhedsordningen

Før vedtagelse af lovændringerne kunne den selvstændigt erhvervsdrivende opnå en række skattemæssige fordele ved at medtage privat gæld i virksomhedsordningen. En af de største fordele var, at den selvstændigt erhvervsdrivende kunne fradrage renteomkostninger af privat gæld i den personlige indkomst frem for kapitalindkomst. Samtidig kunne gælden afdrages med lavt beskattede midler i virksomhedsordningen.

Forskellen mellem bankernes udlånsrente og rentekorrektionssatsen medførte skattespekulationer. Rentekorrektionen kunne ikke modsvare værdien af de renteomkostninger, der var medtaget i virksomheden. Den selvkontrollerende effekt var derved sat lidt ud af spillet. Som konsekvens af den utilsigtede udnyttelse af virksomhedsordningen, skulle rentekorrektionssatsen ikke længere være lig kapitalafkastsatsen, da denne ikke modsvarede bankernes udlånsrente.

Formålet med lovændringerne var at ramme de selvstændigt erhvervsdrivende, der udnyttede eller fremover ville udnytte virksomhedsordningen utilsigtet. Ændringerne skulle således ikke påvirke de selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte ordningen efter dens oprindelige hensigt. De selvstændigt erhvervsdrivende, der havde medtaget privat gæld i virksomhedsordningen, eller havde stillet sikkerhed med virksomhedens aktiver for privat gæld, skulle med indførelse af lovændringerne ikke længere have muligheden for opsparring i virksomhedsordningen. Dette kom til at betyde, at hele årets overskud kom til fuld beskatning, og at det ikke længere var muligt at udjævne indkomsten over flere år.

7.3 Konsekvenserne af ændringerne i virksomhedsordningen

Tredje delspørgsmål går på, hvilke elementer, ved vedtagelse af lovændringerne, der i væsentlig grad har påvirket beskatningen af de selvstændigt erhvervsdrivende.

På baggrund af ønsket om at ændre reglerne i virksomhedsskatteloven, og dermed beskatningen i virksomhedsordningen, blev lov nr. 992 af 16. september 2014 indført. Lovændringen blev indført med tilbagevirkende kraft fra d. 11. juni 2014, hvor lovforslaget blev fremsat. Dette var af hensyn til effektivitet og hindring af hamstring. Skatteministeriet vurderede senere, at der var behov for en præcisering af lovtæksten, og lov nr. 652 af 8. juni 2016 blev herefter indført.

Sikkerhedsstillelser med aktiver i virksomhedsordningen for privat gæld

Ved vedtagelse af lov nr. 992 af 16. september 2014 skulle sikkerhedsstillelser med virksomhedens aktiver for privat gæld, anses for en hævning uden for den almindelige hæverækkefølge. Et beløb svarende til sikkerhedsstillelsen for privat gæld skulle tillægges virksomhedens indkomst og beskattes som personlig indkomst. I modsætning hertil var Skatterådets afgørelse i bindende svar SKM2015.745.SR, at beskatning af sikkerhedsstillelser skulle foretages i overensstemmelse den almindelige hæverækkefølge. Skatterådet mente, at det var den mest naturlige opfattelse af ordlyden i VSL § 10, stk. 6. Skatteministeriet vurderede herefter, at der var behov for præcisering af lovtæksten. Dette blev taget til efterretning og korrigeret med vedtagelse af lov nr. 652 af 8. juni 2016.

Med indførelse af lovændringerne ville sikkerhedsstillelser, der er etableret som led i en forretningsmæssig disposition, ikke være omfattet af hovedreglen om beskatning af sikkerhedsstillelser. Hvorvidt en sikkerhedsstillelse kan anses for foretaget som led i en forretningsmæssig disposition, beror på en konkret vurdering af den enkelte sikkerhedsstillelse.

Ændringerne til virksomhedsskatteloven betød også, at reglerne om sikkerhedsstillelser i blandet benyttede ejendomme blev skærpet. Undtagelsen til hovedreglen går på, at den selvstændigt erhvervsdrivende kan stille sikkerhed for gæld vedrørende den private andel af en blandet benyttet ejendom i virksomhedsordningen. For at være omfattet af undtagelsen, skal det laveste beløb af gældens kursværdi eller værdien af sikkerhedsstillelsen kunne rummes i det højeste beløb af den offentlige ejendomsvurdering eller den kontante anskaffelsessum af den private andel af en blandet benyttet ejendom.

Der har været en del usikkerhed om, hvordan en sikkerhedsstillelse i en blandet benyttet ejendom skal opgøres. Usikkerheden har især været forbundet med, hvorledes værdien af den private andel af en blandet benyttet ejendom skal opgøres. Dette er af selvstændigt erhvervsdrivende søgt afklaret i en række bindende svar.

Det kan på baggrund af analysen konkluderes, at det er altafgørende, at gælden kan rummes i værdien af ejendommen. Er det ikke tilfældet, kan sikkerhedsstillelsen ikke omfattes af undtagelsen. Den del af gælden, der overstiger ejendomsværdien af den private andel, vil være omfattet af hovedreglen om beskatning af sikkerhedsstillelser. Den selvstændigt erhvervsdrivende skal senest d. 31. december 2017 have nedbragt lånet, med den del der overstiger. Nedbringes lånet ikke inden fristen, vil der ske beskatning af det overskyende beløb.

Der har ligeledes været en del usikkerhed om, hvordan afløsning af eksisterende sikkerhedsstillelser skal behandles i forhold til lovændringerne. Undtagelsen til hovedreglen gav den selvstændigt erhvervsdrivende muligheden for, at afløse sikkerhedsstillelser, der eksisterede inden indførelsen af lov nr. 992 af 16. september 2014. Afløsningen er begrænset af, at værdien af nye sikkerhedsstillelser ikke må overstige værdien af sikkerhedsstillelser, der eksisterede d. 10. juni 2014. Undtagelsen skal medvirke til, at den selvstændigt erhvervsdrivende nemmere skal kunne afvikle eksisterende sikkerhedsstillelser i overgangsperioden frem til og med d. 31. december 2017. For at den selvstændigt erhvervsdrivende undgår at blive beskattet af værdien af sikkerhedsstillelserne, skal sikkerhedsstillelserne før skæringsdatoen såvel som de afløsende sikkerhedsstillelser være afviklet senest d. 31. december 2017.

Det kan på baggrund af analysen konkluderes, at det kan være svært for den selvstændigt erhvervsdrivende at afvikle sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for privat gæld uden for virksomhedsordningen. SKAT bekræfter i bindende svar, at en sikkerhedsstillelse kun kan blive anset for afviklet, når den bliver ophævet, den pantsikrede gæld overføres til virksomhedsordningen eller den pantsikrede gæld indfries. Kan dette ikke lade sig gøre senest d. 31. december 2017, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke længere være omfattet af undtagelsen, og der vil ske beskatning efter hovedreglen.

For at smidiggøre overgangen til de nye regler for den selvstændigt erhvervsdrivende, der anvendte virksomhedsordningen forud for lovændringerne, blev der indarbejdet nogle overgangsregler. Overgangsreglerne bød bl.a. på en bagatelgrænse på 500.000 kr. Dette betyder, at den selvstændigt erhvervsdrivende fremadrettet ikke kan spare op i virksomhedsordningen, såfremt virksomheden har en negativ indskudskonto, der enten primo eller ultimo indkomståret, begge med tillæg af eventuelle sikkerhedsstillelser på skæringsdatoen d. 10. juni 2014, overstiger bagatelgrænsen.

En anden overgangsregel gav den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for fortsat at spare op i virksomhedsordningen på trods af, at der eksisterede sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver for privat gæld uden for ordningen inden indførelse af lovændringerne. Er den selvstændigt erhvervsdrivende ikke omfattet af bagatelgrænsen, skal den selvstændigt erhvervsdrivende have afviklet sikkerhedsstillelserne senest på fristdagen d. 31. december 2017. Kan dette ikke lade sig gøre, vil opsparet overskud for perioden

fra og med d. 11. juni 2014 til og med d. 31. december komme til beskatning som personlig indkomst. Den fremtidige opsparingsmulighed vil være begrænset frem til indfrielse af sikkerhedsstillelsen.

De formildende overgangsregler skulle, som tidligere beskrevet, være med til, at de berørte selvstændigt erhvervsdrivende gradvist kunne tilpasse sig de nye regler og foretage en mere fleksibel tilpasning af deres privatøkonomi.

Privat gæld i virksomhedsordningen

Ved indførelse af lovændringerne blev rentekorrektionssatsen udskilt fra kapitalafkastsatsen, og blev derved en særskilt rentesats. Rentekorrektionssatsen blev forhøjet med effektivt 3 procentpoint i forhold til den beregnede kapitalafkastsats. Formålet med at lade rentekorrektionssatsen stige var at sikre effektiviteten af rentekorrektionen, og derved gøre det mindre attraktivt for den selvstændigt erhvervsdrivende at indskyde privat gæld i virksomhedsordningen.

I modsætning til de øvrige ændringer til virksomhedsskatteloven, har forhøjelsen af rentekorrektionssatsen ikke medført store usikkerheder, og der er ikke indbragt anmodning om bindende svar herom. For selvstændigt erhvervsdrivende, der var omfattet af reglerne om rentekorrektion inden lovændringen, vil indførelsen af lovændringerne blot betyde, at rentekorrektionssatsen vil være højere end før. Ligeledes betyder det, at selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke var omfattet af reglerne om rentekorrektion inden lovændringerne, fortsat ikke er omfattet efter lovændringerne.

7.4 Konsekvenserne ved overtrædelse af ændringerne i virksomhedsordningen

Fjerde delspørgsmål går på, hvilke konsekvenser det har haft for selvstændigt erhvervsdrivende ved overtrædelser af lovændringerne.

På baggrund af den forholdsvis korte periode fra indførelsen af lovændringerne og til i dag er der ikke afsagt nogle domme om overtrædelser af lovændringerne. Dette er yderligere påvirket af, at overgangsperioden løber til og med d. 31. december 2017. En række selvstændigt erhvervsdrivende har været i tvivl om, hvorvidt de ville komme til at overtræde lovændringerne, og har derfor ansøgt Skatterådet om bindende svar herpå.

Det kan på baggrund af analysen konkluderes, at den treårige afviklingsperiode ikke har den store værdi for den selvstændigt erhvervsdrivende, da flere er omfattet af beskatningsreglerne med sikkerhedsstillelser af væsentlige størrelser. Som beskrevet i afsnit 7.3 er der begrænsede muligheder for afvikling af sikkerhedsstillelser for privat gæld. Det vurderes ikke, at bankerne vil opgive deres sikkerhed for at afhjælpe den selvstændigt erhvervsdrivendes skattemæssige udfordringer. De øvrige muligheder for at afvikle de

omfattede sikkerhedsstillelser er, at lade den pantsikrede gæld overføre til virksomhedsordningen eller ved at indfri den pantsikrede gæld. Begge løsningsmuligheder kræver væsentlig likviditet i den selvstændigt erhvervsdrivendes privatøkonomi. De tre år vurderes derfor at være en for kort periode til at afvikle sikkerhedsstillelserne, hvis den selvstændigt erhvervsdrivende i forvejen er under økonomisk pres.

Som det fremgår af analysen, kan det lade sig gøre at afvikle sikkerhedsstillelser inden udløbet af overgangsperioden d. 31. december 2017, såfremt den selvstændigt erhvervsdrivende har tilstrækkelige frie midler i privatsfæren.

Som tidligere beskrevet vil den selvstændigt erhvervsdrivende blive beskattet af et beløb svarende til værdien af sikkerhedsstillelserne, såfremt de sikkerhedsstillelser, der ikke er omfattet af bagatelgrænsen, fortsat eksisterer d. 1. januar 2018. Samtidig vil opsparet overskud for perioden fra d. 11. juni 2014 til om med d. 31. december 2017 komme til beskatning som personlig indkomst. Har den selvstændigt erhvervsdrivende negativ indskudskonto, og ikke er omfattet af bagatelgrænsen, vil der først være mulighed for opsparing i virksomhedsordningen, når indskudskontoen er lig nul eller positiv.

7.5 Effekten af ændringerne i virksomhedsordningen

Det femte delspørgsmål går på, om vedtagelse af lovændringerne har haft den ønskede effekt mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen.

Lovændringerne blev vedtaget med tilbagevirkende kraft, hvilket betød, at den selvstændigt erhvervsdrivende, ikke havde mulighed for at ændre noget i forhold til de regler, der blev indført med lovændringerne. På baggrund af analysen vurderes det, at lovændringerne har påvirket mange selvstændigt erhvervsdrivende, der beskattes efter reglerne i virksomhedsskatteoven. Med den tilbagevirkende kraft kunne den selvstændigt erhvervsdrivende ikke nå at tilpasse sig situationen uden at være omfattet af de nye regler. Samtidig skulle den tilbagevirkende kraft medvirke til, at bagatelgrænse ikke skulle kunne udnyttes af selvstændigt erhvervsdrivende, der enten var omfattet af bagatelgrænsen eller slet ikke var omfattet af lovændringen (hvis virksomheden havde positiv indskudskonto og ingen sikkerhedsstillelser for gæld uden for virksomhedsordningen), ved at indskyde yderligere privat gæld i virksomhedsordningen.

Lovændringerne har yderligere haft den effekt, at en negativ indskudskonto har langt større betydning end tidligere. Som tidligere beskrevet, vil den selvstændigt erhvervsdrivende blive ramt af manglende mulighed for opsparing i virksomhedsordningen samt en øget rentekorrektion. Konsekvensen af ændringerne vurderes at føre til, at den selvstændigt erhvervsdrivende løbende har større fokus på størrelsen af indskudskontoen. Ligeledes forventes der at være større fokus på en eventuel nulstilling af negativ indskudskonto ved indtræden i virksomhedsordningen. Effekten af den forhøjede rentekorrektionssats kan betvivles, da den ikke

vurderes at være på niveau med bankernes udlånsrente. Samtidig kan satsen ikke sidestilles med forrentningen af et ulovligt aktionærlån, der forrentes med en langt højere rentesats.

En anden væsentlig konsekvens af lovændringerne er, at der er risiko for, at en række selvstændigt erhvervsdrivende bliver omfattet af den manglende opsparingsmulighed. Den selvstændigt erhvervsdrivende vil være afskåret fra muligheden om opsparing af overskud, frem til sikkerhedsstillelserne er afviklet. Er sikkerhedsstillelsen, der fortsat består d. 1. januar 2018, allerede beskattet, vil den selvstændigt erhvervsdrivende ikke være begrænset i muligheden for at spare op i virksomhedsordningen.

7.6 Sammenfattende konklusion

For at vurdere hvilke skattemæssige konsekvenser lovændringerne har haft for selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen, bør lovændringernes hovedelementer ses i sammenhæng.

De væsentligste hovedelementer i lovændringerne er ændringerne om sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld uden for virksomhedsordningen. Med lov nr. 992 af 16. september 2014 skulle sikkerhedsstillelser i virksomhedsaktiver for gæld uden for virksomhedsordningen beskattes uden for hæverækkefølgen. Dette blev af Skatterådet i bindende svar senere fortolket således, at disse sikkerhedsstillelser skulle beskattes som led i den almindelige hæverækkefølge. Dette medførte, at SKAT udsendte et styresignal, der beskrev ændringen for praksis. En justering og præcisering af lovtæksten blev foretaget med indførelse af lov nr. 652 af 8. juni 2016. Har den selvstændigt erhvervsdrivende ikke afviklet de omfattede sikkerhedsstillelser senest d. 31. december 2017, kommer disse til beskatning.

Flere selvstændigt erhvervsdrivende har været usikre på, hvorvidt deres sikkerhedsstillelser var omfattet af lovændringerne, og har derfor søgt om bindende svar herpå. På baggrund af analysen kan det konkluderes, at flere af sikkerhedsstillelserne anses for omfattet af hovedreglen, og dermed skal beskattes hos den selvstændigt erhvervsdrivende, hvis disse ikke er bragt i orden senest på fristdagen.

Et andet væsentligt hovedelement i lovændringerne er begrænsningen af opsparingsmuligheden i virksomhedsordningen ved negativ indskudskonto. Med lovændringerne blev reglerne for negativ indskudskonto skærpet. Har den selvstændigt erhvervsdrivende en negativ indskudskonto med tillæg af sikkerhedsstillelser for privat gæld, der overstiger bagatelgrænsen på 500.000 kr., medfører dette en begrænsning af den fremtidige opsparingsmulighed. Med lovændringerne bliver den selvstændigt erhvervsdrivende yderligere pålagt en højere rentekorrektion, såfremt indskydelse af privat gæld medfører negativt kapitalafkastgrundlag og negativ indskudskonto.

Reglerne om bagatelgrænsen og den forhøjede rentekorrektionssats har ikke medført stor usikkerhed for de selvstændigt erhvervsdrivende, og der er ikke søgt bindende svar herom. Effekten af den forhøjede rentekorrektionssats kan betvivles, da satsen som tidligere beskrevet vurderes at være for lav i forhold til bankernes udlånsrente.

Har den selvstændigt erhvervsdrivende ikke afviklet de omfattede sikkerhedsstillelser senest d. 31. december 2017, vil det opsparede overskud i perioden fra og med d. 11. juni 2014 og til og med d. 31. december 2017 blive beskattet. Der vil fra d. 1. januar 2018 ikke kunne spares op i virksomhedsordningen, før den selvstændigt erhvervsdrivende har afviklet, eller er blevet beskattet af de omfattede sikkerhedsstillelser. Er den selvstændigt erhvervsdrivende frataget opsparingsmuligheden grundet negativ indskudskonto, vil opsparing først blive en mulighed, når indskudskontoen er lig nul eller positiv.

På baggrund af analysen vurderes indgrebet at have haft stor indvirkning på de selvstændigt erhvervsdrivende, der bliver beskattet efter reglerne i virksomhedsskatteloven. Ændringerne har langt hen af vejen haft den ønskede effekt om at mindske utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen. Har den selvstændigt erhvervsdrivende negativ indskudskonto og intet opsparat overskud, kan det være en fordel at udtræde af virksomhedsordningen i ét indkomstår, og indtræde på ny i efterfølgende indkomstår. Dette medfører, at den selvstændigt erhvervsdrivende vil få opgjort indskudskontoen på ny. Indskyder den selvstændigt erhvervsdrivende ikke privat gæld, og derved ikke får negativ indskudskonto ved indtræden, vil den selvstændigt erhvervsdrivende fremadrettet kunne spare op i virksomhedsordningen. Har den selvstændigt erhvervsdrivende derimod negativ indskudskonto og opsparat overskud, vil udtræden af virksomhedsordningen medføre beskatning af tidligere års opsparede overskud.

Det kan slutteligt konkluderes, at for selvstændigt erhvervsdrivende, med positiv indskudskonto og ingen sikkerhedsstillelser i virksomhedens aktiver for privat gæld, vil ændringerne i virksomhedsskatteloven ikke have umiddelbare konsekvenser. For selvstændigt erhvervsdrivende med en fornuftig økonomi, vil virksomhedsordningen fortsat kunne anvendes med samme fordelagtighed som tidligere.

8 Perspektivering

På baggrund af nærværende afhandling, blev det konkluderet, at lovændringerne har haft stor betydning for selvstændigt erhvervsdrivende, der tidligere udnyttede virksomhedsordningen utilsigtet. Mange af de selvstændigt erhvervsdrivende der bliver ramt af ændringerne i virksomhedsskatteloven, vil fremover skulle overveje, hvorvidt virksomhedsordningen er en attraktiv beskatningsform for dem. Ligeledes skal

selvstændigt erhvervsdrivende, der overvejer at indtræde i ordningen, lave en mere dybdegående vurdering af, hvorvidt virksomhedsordningen er det rette for dem.

Vurderer den selvstændigt erhvervsdrivende, at virksomhedsordningen ikke er det rette for dem, skal det overvejes, hvorvidt der skal ske beskatning efter kapitalafkastordningen, personskatteloven eller om beskatning skal ske efter selskabsloven.

Ønsker den selvstændigt erhvervsdrivende at blive beskattet efter reglerne i kapitalafkastordningen, betyder dette færre administrative krav, hvor der bl.a. ikke skal opgøres en indskudskonto. I modsætning til virksomhedsordningen skal der i kapitalafkastordningen kun opgøres kapitalafkastgrundlag, og op til 25 % af årets overskud kan henlægges på en konjunkturudligningskonto, dog minimum 5.000 kr. Kapitalafkastgrundlaget består udelukkende af erhvervsmæssige aktiver, idet passivposter ikke må medtages i opgørelsen. Kapitalafkastordningen har ikke store krav til adskillelse af erhvervs- og privatøkonomi. Ordningen er mere likviditetskrævende, idet en større andel af overskuddet bliver beskattet som personlig indkomst i indkomståret, hvor det er optjent. Det opsparede overskud, fratrukket foreløbig betalt virksomhedsskat, skal henlægges på en bunden bankkonto. Kapitalafkastordningen er ikke udsat for samme udfordringer med utilsigtet udnyttelse som virksomhedsordningen, idet erhvervsmæssige renteomkostninger beskattes som kapitalindkomst i lighed med private renteomkostninger. Erhvervsmæssige renteomkostninger opnår fuld fradragsværdi, såfremt de kan rummes i kapitalafkastet.

På baggrund af ovenstående kan det være fordelagtigt for nogle selvstændigt erhvervsdrivende at fravælge virksomhedsordningen til fordel for kapitalafkastordningen. Reglerne omkring kapitalafkastordningen findes i virksomhedsskatteloven, disse er ikke omfattet af de nye lovændringer.

Ønsker den selvstændigt erhvervsdrivende at blive beskattet efter reglerne i personskatteloven, betyder det, at der ikke er mulighed for indkomstudligning. Hele årets overskud kommer derved til beskatning som personlig indkomst. I personskatteloven beregnes der ikke et kapitalafkast, hvorfor en del af indkomsten ikke flyttes mellem personlig indkomst og kapitalindkomst. Har den selvstændigt erhvervsdrivende et overskud, der ligger under topskattegrænsen, og der dermed ikke er behov for opsparing, kan det være en fordel at beskattes efter personskatteloven.

Ønsker den selvstændigt erhvervsdrivende at lade virksomheden beskattes efter reglerne i selskabsloven og selskabsskatteloven, enten ved stiftelse af virksomheden eller efterfølgende omdannelse, betyder det, at selskabsejeren vil blive beskattet af løn og udbytte. Selskabet vil fremadrettet blive anset som selvstændigt skattesubjekt i modsætning til de andre beskatningsformer, hvor virksomheden anses som skattemæssig transparent. Når virksomheden drives i selskabsform, er der væsentlige større administrative krav, samt tvungen digital indberetning af årsrapporten.

Et af formålene med ændringerne i virksomhedsskatteoven var at sidestille selvstændigt erhvervsdrivende med en hovedaktionær i et selskab. Det betyder, at selvstændigt erhvervsdrivendes beskatning af sikkerhedsstillelser skal behandles i lighed med en hovedaktionærer, der låner af selskabet, eller stiller selskabets aktiver til sikkerhed for privat gæld. Hovedaktionæren vil i begge tilfælde blive beskattet af enten løn (personlig indkomst) eller udbytte (aktieindkomst). Hovedaktionæren har mulighed for at stille selskabets aktier eller anparter til sikkerhed for privat gæld. Den selvstændigt erhvervsdrivende har ikke tilsvarende mulighed.

De ovennævnte beskatningsmuligheder giver den selvstændigt erhvervsdrivende mulighed for at vælge den mest optimale beskatningsform set i forhold virksomhedens konkrete forhold. Det er ikke muligt at give en generel anbefaling, da der er mange forhold, der gør sig gældende i den enkelte situation. Så længe virksomheden drives i personlig regi, har den selvstændigt erhvervsdrivende muligheden for at skifte beskatningsform mellem kapitalafkastordningen, personskatteoven og virksomhedsordningen. Vælger den selvstændigt erhvervsdrivende at stifte eller omdanne til selskab, er der ikke samme mulighed for at skifte beskatningsform.

Efter de skærpede regler i virksomhedsskatteoven, som lovændringerne medførte, må fremtiden vise, om selvstændigt erhvervsdrivende, der anvender virksomhedsordningen, vil vælge andre beskatningsformer. Virksomhedsordningen har efter lovændringerne bibeholdt fordelene, der var hensigten med ordningen fra starten, men mange af ”smuthullerne” er med lovændringerne blevet begrænset. Overgangsperioden på tre år udløber med udgangen af indkomståret 2017. Herefter vil det bedre kunne vurderes, om stramningerne har haft den ønskede effekt, eller om der inden for de kommende år kan forventes at komme en reparationspakke til lovændringerne.

9 Litteraturliste

Bøger

- Jens Evald & Sten Schaumburg-Müller, Retsfilosofi, retsvidenskab & retskildelære, 1. udgave, 7. oplag 2004, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Ib Andersen, Den skinbarlige virkelighed – vidensproduktion i samfundsvidenskaberne, 5. udgave, 2. oplag 2014, Samfundslitteratur
- Aage Michelsen, Steen Askholt, Jane Bolander, John Engsig, Liselotte Madsen, Anders Nørgaard Laursen og Inge Langhave Jeppesen, Lærebog om Indkomstskat, 16. udgave, 1. oplag 2015, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Henrik Dam, Henrik Gam, Kjeld Hemmingsen og Jacob Graff Nielsen, Grundlæggende Skatteret 2016, 9. udgave, 1. oplag 2016, Karnov Group Denmark A/S
- Christian Skovgaard Hansen, Lars Kjærgård Terkilsen, Nielsen Jørgen Kristensen, Peter Koerver Schmidt, Troels Michael Lilja, Malene Overgaard, Henrik Nielsen og Michael Tell, Erhvervsbeskatning – med fokus på personselskaber og virksomhedsordningen, 1. udgave, 1. oplag 2016, Jurist- og Økonomforbundets Forlag
- Lone Hauge og Søren Hjorth, Lovændringer af virksomhedsordningen i 2014 – L 200 med kommentarer, 1. udgave, 1. oplag 2015, SEGES Økonomi og Virksomhedsledelse, Skat

Lovgivning

- Statsskatteloven, Lov 1922-04-10 nr. 149
- Personskatteloven, Lovbekendtgørelse 2015-10-08 nr. 1163
- Virksomhedsskatteloven, Lovbekendtgørelse 2013-09-18 nr. 1114
- Selskabsloven, Lovbekendtgørelse 2015-09-14 nr. 1089
- Selskabsskatteloven, Lovbekendtgørelse 2016-09-06 nr. 1164
- Ligningsloven, Lovbekendtgørelse 2016-09-01 nr. 1162
- Aktieavancebeskatningsloven, Lovbekendtgørelse 2016-08-29 nr. 1148
- Vurderingsloven, Lovbekendtgørelse 2013-08-30 nr. 1067
- Dødsboskatteloven, Lovbekendtgørelse 2012-04-02 nr. 333
- Kursgevinstloven, Lovbekendtgørelse 2016-10-25 nr. 1283
- Skatteforvaltningsloven, Lovbekendtgørelse 2015-11-12 nr. 1267
- Lov nr. 992 af 16. september 2014 ”Lov om ændring af virksomhedsskatteloven

- Lov nr. 652 af 8. juni 2016 ” Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds”

Forarbejder

- Lovforslag L 200 ”Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v.)”, fremsat d. 11. juni 2014
- Ændringsforslag til ”Forslag til Lov om ændring af virksomhedsskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v.)”, fremsat d. 3. september 2014
- Betænkning over ”Forslag til lov om ændring af virksomhedsskatteloven (Indgreb mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v.)”, afgivet d. 8. september 2014
- Lovforslag L 123 ”Forslag til Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds”, fremsat d. 23. februar 2016
- Betænkning over ”Forslag til Lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v., aktieavancebeskatningsloven, virksomhedsskatteloven og forskellige andre love samt ophævelse af lov om investeringsfonds”, Afgivet d. 26. maj 2016
- Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 10 af 26. august 2014
- Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 13 af 26. august 2014
- Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 32 af 3. september 2014
- Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 34 af 3. september 2014
- Skatteudvalget 2013-14, L 200 endeligt svar på spørgsmål 54 af 4. september 2014
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 247 af 5. december 2014
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 250 af 5. december 2014
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 253 af 5. december 2014
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 262 af 5. december 2014
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 360 af 13. januar 2015
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 587 af 8. april 2015
- Skatteudvalget 2014-15, SAU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 591 af 8. april 2015
- Høringssvar til L200 – Ministeriets j.nr. 13-0250471, af 9. juli 2014

Vejledninger

- Den juridiske vejledning 2017-2, version 2.8 af 31. juli 2017

Cirkulærer

- Cirkulære om personskatteloven nr. 129 af 4. juli 1994

Bindende svar og styresignal

- SKM2015.474.SR
- SKM2015.502.SR
- SKM2015.581.SR
- SKM2015.618.SR
- SKM2015.745.SR
- SKM2016.18.SR
- SKM2016.44.SR
- SKM2016.45.SR
- SKM2016.69.SR
- SKM2016.171.SR (styresignal)
- SKM2016.411.SR
- SKM2017.29.SR
- SKM2017.291.SR
- SKM2017.408.SR

Domme

- SKM2007.396.LSR
- SKM2007.588.LSR
- SKM2009.48.BR
- SKM2011.34.VLR
- SKM2015.747.ØLR

Hjemmesider

- Skatteministeriet ”Tre reformer af personskatterne 1987-2002”, udgivet d. 28. februar 2001:
http://www.skm.dk/skattetal/analyser-og-rapporter/ska%CF%84/2001/februar/ska%CF%84-februar-2001/tre-reformer-af-personskatterne-1987-2002#03_ft1
- Danmarks Nationalbank ”Bankernes udlånsrenter til danske husholdninger er historisk lave”, udgivet d. 27. juli 2015:

http://www.nationalbanken.dk/da/statistik/find_statistik/Sider/2015/Bankernes-udlaansrenter-til-danske-husholdninger-er-historisk-lave.aspx?nid=aYLRaf11LazuIy3OQgvaJmJ98D-rv5VGsXngrvJLBNyTGSUm1gEavzBE0

- Gyldendal, Den Store Danske ”Virksomhedspant”, senest redigeret d. 25. september 2014:
http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Tingsret_og_ejendomsret/virksomhedspant
- Gyldendal, Den Store Danske ”Kaution”, senest redigeret d. 1. oktober 2016:
http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Kaution/kaution
- Gyldendal, Den Store Danske ”Udlæg”, senest redigeret d. 2. februar 2009:
http://denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Retspleje_og_domstole/udlæg

Bilag 1

	Direkte beskatning Lov nr. 992 af 16. sep. 2014		Hæverækkefølgen Lov nr. 652 af 8. juni 2016	
	DKK		DKK	
	Eksempel 1	Eksempel 2	Eksempel 1	Eksempel 2
Skatteberegning 2017 til figur 16				
<u>Personlig indkomst</u>				
Indkomst fra virksomhed	850.000	950.000	800.000	800.000
AM-bidrag 8 %	-68.000	-76.000	-64.000	-64.000
Personlig indkomst i alt	782.000	874.000	736.000	736.000
<u>Kapitalindkomst</u>				
	-	-	-	-
<u>Ligningsmæssige fradrag</u>				
Beskæftigelsesfradrag	30.000	30.000	30.000	30.000
Ligningsmæssige fradrag i alt	30.000	30.000	30.000	30.000
<u>Skattepligtig indkomst</u>				
Personlig indkomst	782.000	874.000	736.000	736.000
Kapitalindkomst	-	-	-	-
Ligningsmæssige fradrag	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Skattepligtig indkomst i alt	752.000	844.000	706.000	706.000
Skatteberegning og skatteopgørelse				
<u>Specifikation af beregnet skat mv.</u>				
AM-bidrag, 8,00 %	68.000	76.000	64.000	64.000
Bundskat, 10,08 %	78.826	88.099	74.189	74.189
Topskat, 15,00 %	45.360	59.160	38.460	38.460
Sundhedsbidrag, 2,00 %	15.040	16.880	14.120	14.120
Kommuneskat, 23,80 %	178.976	200.872	168.028	168.028
Kirkeskat, 0,80 %	6.016	6.752	5.648	5.648
10,08 % af 90.000 personfradrag, bundskat	-9.072	-9.072	-9.072	-9.072
2,00 % af 90.000 personfradrag, sundhedsbidrag	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
24,60 % af 90.000 personfradrag, kommuneskat	-22.140	-22.140	-22.140	-22.140
Beregnet skat	359.206	414.751	331.433	331.433
<u>Specifikation af forskudsskat mv.</u>				
Aconto betalt virksomhedsskat	-	-	200.000	200.000
Forskudsskat	-	-	200.000	200.000
<u>Restskat / overskydende skat</u>				
Beregnet skat	359.206	414.751	331.433	331.433
Forskudsskat	-	-	-200.000	-200.000
Restskat	359.206	414.751	131.433	131.433

Kilde: Egen tilvirkning.